

UNIVERSITY OF
PIRAEUS

MASTER IN HEALTH MANAGEMENT

TEI OF PIRAEUS

ΓΑΛΑΤΙΑΝΟΣ Κ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

«Η ΕΙΣΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ ΣΕ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ (Ν.Π.Δ.Δ.) ΑΠΟ
ΑΥΤΟΤΕΛΩΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΣ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ Ο.Γ.Α.»

00157873

Διπλωματική Εργασία για την απόκτηση
Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	
ΑΡ. ΕΙΣ.	57873
COMP.	39349
ΤΑΞΗ	364 133 ΓΑΛ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ	

Πειραιάς, 2007

ΓΑΛΑΤΙΑΝΟΣ Κ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

«Η ΕΙΣΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ ΣΕ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ (Ν.Π.Δ.Δ.) ΑΠΟ
ΑΥΤΟΤΕΛΩΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΣ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ Ο.Γ.Α.»

Επόπτης : Δρ. Παπαηλίας Θεόδωρος
Τίτλος Όνομα
Μέλη:
Τίτλος Όνομα

Μελέτη για την απόκτηση
Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης

Πειραιάς, 2007

UNIVERSITY
PIRAEUS

OF

MASTER IN HEALTH MANAGEMENT

TEI OF PIRAEUS

GALATIANOS K. VASILEIOS

**TAX EVASION IN ORGANIZATIONS FROM FREE LANCE
AND IN DEPENDANT PROFESSIONALS:
THE AGRICULTURE INSURANCE SCHEME**

Graduate Thesis Submitted for the Degree

PIRAEUS, 2007

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Αφιερώνεται

Στους γονείς μου Κωνσταντίνο και Αικατερίνη
Γαλατιανού, την Σοφία Νικολάου, τον αδελφό
μου Νίκο Γαλατιανό και στα δύο μου παιδιά
Κωνσταντίνο και Αικατερίνη.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Κατά την περίοδο συλλογής στοιχείων, υλικού και συγγραφής αυτής της εργασίας πολλοί ήταν αυτοί που με τον έναν ή τον άλλον τρόπο με βοήθησαν, μου συμπαραστάθηκαν και στους οποίους τώρα που η εργασία αυτή ολοκληρώθηκε θα ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες μου.

Αν και υπάρχει κίνδυνος να ξεχάσω κάποιους, θα ήθελα να ξεκινήσω τις ευχαριστίες μου από τον καθηγητή κύριο Θεόδωρο Παπαηλία, που με την πολύτιμη συμβολή του και καθοδήγηση, καθ' όλη τη διάρκεια της έρευνας – εργασίας με καθοδήγησε στηρίζοντάς με στην πραγματοποίηση και εκπόνηση της συγκεκριμένης αυτής εργασίας, τη Λέκτορα του Πανεπιστημίου Πειραιά κ. Ειρήνη Φαφαλιού, η οποία μου έδωσε μία άλλη δυναμική στον τρόπο σκέψης μου, προσγειώνοντάς με από την ιδεατή και ίσως ονειρική σκέψη στα στρατηγικά πεδία της πραγματικότητας και του αληθινού επιχειρησιακού ελιγμού, καθώς και τους συμφοιτητές μου Γιάννη Καλογιάννη, Ηλία Γιαννακούλη και την επίσης πολύτιμη φίλη Γιώτα Καλογιάννη, η οποία συνέβαλε με μεγάλη υπομονή και υποστήριξη στη συγγραφή της.

Ευχαριστώ επίσης τον κύριο Λευτέρη Παπαγεωργόπουλο (Διοικητή Ο.Γ.Α), την κυρία Αμαλία Πασσά (Διευθύντρια Διοικητικού και Τεχνικού Προσωπικού του Γενικού Χημείου του Κράτους) για την στήριξη που μου προσέφεραν σε δύσκολες στιγμές, τους φίλους μου Τρύφωνα Μαραβελάκη και Βάλυ Σκιά που με εμπιστεύτηκαν και με παρότρυναν να συνεχίσω το δύσκολο έργο της εργασίας μου σε στιγμές κούρασης, καθώς επίσης και τον Διευθυντή του κλάδου Οικονομικών Υπηρεσιών του Ο.Γ.Α κύριο Αθανάσιο Μπακαλέξη, την κυρία Κυριακή Καλφακάκου υπάλληλο του Ο.Γ.Α για την παροχή σημαντικών στοιχείων, απαραίτητων νόμων και διατάξεων, καθώς και για την άμεση ανταπόκριση και υποστήριξή τους στην προσπάθειά μου για συλλογή πληροφοριών και έντυπου υλικού.

Ακόμη ευχαριστώ τον Ναύαρχο του Οικονομικού Κλάδου του Γ.Ε.Ν/Ο.Ε.Π.Ν κύριο Ελευθέριο Αναστασιάδη για την εμπιστοσύνη που μου έδειξε.

Τέλος, ένα μεγάλο ευχαριστώ σε όλους τους καθηγητές του Π.Μ.Σ. Διοίκησης Υγείας για τις γνώσεις που μου προσέφεραν και για την ευκαιρία που τόσο πολύ αναζητούσα.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η διπλωματική εργασία αυτή αποτελείται από την Εισαγωγή, το Κεφάλαιο Γενικά και επτά (7) κύρια Κεφάλαια που σκοπό έχουν να αναδείξουν το μεγάλο πρόβλημα που υπάρχει στους Ασφαλιστικούς Οργανισμούς.

Όλοι γνωρίζουμε ότι η εισφοροδιαφυγή είναι ένα υποσύνολο της παραοικονομίας – φοροδιαφυγής.

Προσπαθήσαμε να παρουσιάσουμε μέσα από τις αιτίες και κυρίως μέσα από την μειωμένη ασφαλιστική συνείδηση που έχουν οι ασφαλισμένοι το μέγεθος των επιπτώσεων που έχουν οι αποφάσεις τους και ότι κάθε οικονομικό επιτελείο θα μπορούσε να έχει αξιόπιστους οικονομικούς προγραμματισμούς παροχών, εάν υπήρχε συνέπεια και αξιοπιστία από πλευράς ασφαλισμένων.

Μην ξεχνάμε ότι πέρα από την αμφίδρομη ανταποδοτική εισφορά, ως σχέση, που υπάρχει μεταξύ των ασφαλισμένων και των ασφαλιστικών ταμείων, αυτά δέχονται κάθε χρόνο την κρατική οικονομική εισφορά μέσω του κρατικού προϋπολογισμού, για να μπορέσουν να ανταπεξέλθουν στο δύσκολο έργο τους, λόγω της μεγάλης εισφοροδιαφυγής που έχουν.

Η ασφαλιστική συνείδηση, ως ιδέα, ίσως να είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα μεταξύ των ασφαλισμένων και των ασφαλιστικών ταμείων, με όλες αυτές τις ιδιότητες και ιδιόμορφες καταστάσεις που εμφανίζονται.

Οι προτάσεις για σωστή επενδυτική οικονομική πολιτική των αποθεματικών κεφαλαίων δημιουργούν τις λύσεις ή κατ'άλλους και την αβεβαιότητα στο χώρο των ασφαλισμένων και των ασφαλιστικών ταμείων.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ – ΓΕΝΙΚΑ: Στο κεφάλαιο Εισαγωγή και Γενικά περί παραοικονομίας δίνουμε τον ορισμό της παραοικονομίας – φοροδιαφυγής, τα αίτια αυτής και τις επιπτώσεις στο σύνολο του Α.Ε.Π. Αναφερόμαστε στις επιδράσεις που έχει στην οικονομική πολιτική, την αξιολόγηση και αξιοπιστία των στατιστικών στοιχείων. Η παραοικονομία ως σύνολο ενεργειών και ως σημείο αναφοράς έχει ως υποσύνολα την φοροδιαφυγή και την εισφοροδιαφυγή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Στο κεφάλαιο 1 δίνουμε πιο εξειδικευμένα τον ορισμό της εισφοροδιαφυγής, τις αιτίες αυτής, την ανάλυση αιτιών, με έμφαση στην ασφαλιστική συνείδηση των

αυτοαπασχολουμένων, αναφορά στις δημόσιες υπηρεσίες και τρόποι αντιμετώπισης της εισφοροδιαφυγής μέσα από προτάσεις και μηχανισμούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Στο κεφάλαιο 2 παρουσιάζουμε για μελέτη την περίπτωση του Ο.Γ.Α μέσα από το ιστορικό, θεωρητικό υπόβαθρο, το διοικητικό οργανόγραμμα, το νομικό πλαίσιο, τις παρεχόμενες υπηρεσίες, τους δικαιούχους των παροχών. Παρουσιάζουμε τους στόχους και τους άξονες δράσης, μέσα από τις υπάρχουσες δυνατότητες του Οργανισμού, τις συνεργασίες του και τις διεθνείς διακρατικές σχέσεις του Οργανισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Στο κεφάλαιο 3 αναφερόμαστε στην χρηματοοικονομική δυναμική του Οργανισμού, όπου, αντλώντας στατιστικά στοιχεία, μπορούμε να διαμορφώσουμε μια εικόνα χρηματοπιστωληπτικής ικανότητας και ευελιξίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Στο κεφάλαιο 4 παρουσιάζουμε το επιχειρησιακό σχέδιο του Ο.Γ.Α αναφερόμενοι στα πλεονεκτήματα – μειονεκτηματά του και σύγκριση αυτού με άλλους ασφαλιστικούς οργανισμούς. Αναφερόμαστε στην ποιοτική και στελεχειακή διαχείριση των ανθρώπινων πόρων του, καθώς και στις τεχνολογικές δυνατότητές του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Στο κεφάλαιο 5 αναφερόμαστε στην υφιστάμενη κατάσταση του Ο.Γ.Α, στην οπτική ματιά των εργαζομένων του, στις προτάσεις τους για καλύτερευση των διαδικασιών που αφορούν τις διεργασίες των αντικειμένων τους, προτάσεις αυτών για αναδιοργάνωση διαδικασιών και αντιμετώπιση των προβλημάτων με λύσεις δυνατές και εφικτές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: Στο κεφάλαιο 6 κάνουμε αναφορά στο κοινωνικοπολιτικό κράτος, την δυναμική που υπάρχει για επίλυση των οικονομικών ασφαλιστικών θεμάτων και τις προοπτικές των λύσεων μέσα από τα οικονομικά μεγέθη που παρουσιάζονται στην ανάπτυξη των οικονομιών των κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συνολική αποτίμηση προτεραιοτήτων και στόχων με κεντρικό άξονα τον άνθρωπο ως εργατικό δυναμικό αλλά και ως κοινωνικό εταίρο. Τέλος, αναφερόμαστε στις δημοσιονομικές συνέπειες από την ένταξη της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: Στο κεφάλαιο 7 κάνουμε λόγο για παράγοντες και επιπτώσεις της παραοικονομίας, στις οικονομικο-πολιτικές σχέσεις, σε Μάκρο και Μίκρο επίπεδο, καθώς

και σε προτάσεις που αφορούν την παραοικονομία – φοροδιαφυγή – εισφοροδιαφυγή για αντιμετώπιση αυτών. Σημαντική αναφορά γίνεται στην πολιτική βούληση και το κόστος (πολιτικό και οικονομικό) που απορρέει από όλες αυτές τις παρεμβάσεις.

ΛΕΞΕΙΣ – ΚΛΕΙΔΙΑ

Παραοικονομία
Φοροδιαφυγή
Εισφοροδιαφυγή
Εισφοροαποφυγή
Αυτοασφαλιζόμενοι
Ασφαλιστικό Σύστημα
Ασφαλιστική Συνείδηση
Εισφορές
Ο.Γ.Α.

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

SUMMARY

This study consists of an introduction, a general chapter and seven chapters whose aim is to show the huge problems existing within the Social Insurance Schemes.

We all know that tax evasion is a derivation from defraud and parallel economy.

We shall try to demonstrate through the causes but principally through Morality sense, the reduce size of trust of the members and the impact of the decisions, and that each financial cell could have trustworthy financial programs if credibility and continuation existed on behalf of the insured members.

One must not forget that, apart from the interchange (contribution-profit) as a relation between the Organization and its members, there is a substantial economical participation from the state coming right from the National Budget, to help them in their difficult task because of the existing huge tax evasion.

Morality as an idea is from far the most serious problem existing between Insurance organisms and their members. This is due to the specificities and particularities which can be found within.

Propositions for adequate investment policy of the fond give birth to solutions and according to some as well as precariousness in the field of members and insurance organisms.

INTRODUCTION GENERALITIES: In this chapter concerning the parallel economy, we give a definition, cause and consequences upon the Raw National Product in his whole. We mention the consequences upon economical and financial policy, the credibility and trust of statistical figures. Parallel economy as a whole and as a reference point has got fraud end tax evasion for a background.

CHAPTER 1: In chapter 1 we give a closer definition of parallel economy and its causes, an analysis of the last, giving emphasis on the moral involvement of the employees, mentioning Public Offices and the way tax evasion is taken into account through different mechanism and propositions.

CHAPTER 2: In chapter 2 we are going to study more closely the case of the Agriculture Insurance Scheme (O.G.A) through an historical and theoretical background, the directory schedule, the juridical part, services, and insured pensions. We presents targets and aims of actions based on possibilities lying in the organism itself, on the cooperation and international relations of the organism.

CHAPTER 3: In chapter 3 we are going to study the economical and financial dynamic of the Organism, in which thanks to statistic figures we can create an image of capacity and flexibility of the exchange and receipts of the funds.

CHAPTER 4: Chapter 4 presents the functional plan of the Agriculture Insurance Scheme (O.G.A) including its negative and positive poles in comparison with other organisms of the same kind. We show the administrative quality of his human potential as well as its technological possibilities.

CHAPTER 5: In chapter 5 we are referring to the actual state of the Organism (O.G.A) through the official lens of the employees, their propositions for their

improvement of the procedure concerning their very branch of action and specialty, propositions for a reorganization process and solutions to the problems with trustworthy and effective solutions.

CHAPTER 6: In chapter 6 we are studying the politico social state, the dynamic existing to resolve financial subjects of social insurance and the openings towards real solutions within the framework of the economical format which lies in the economical growth of the E.U .countries. As General priority, estimation and targets, but having the human person as a central axis, as a task dynamic but also as a social partner. At last we shall deal with the socio economical consequences since Greece has entered the European Community.

CHAPTER 7: In chapter 7 we are going to review the facts, consequences and results of parallel economy in political and economical relationship at long and short term, as well as propositions tending to fight defraud and tax evasion and the way to cure them. An important parenthesis is made to show the political will and cost (financial and political) which come out of those various operations.

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

SOMMAIRE

Ce mémoire se compose, d'une introduction, d'un chapitre général et de sept chapitres dont le but est de démontrer le sérieux problème qui se rencontre dans les organismes d'assurances sociales.

On n'est pas sans savoir que la fuite fiscale est un dérivé de l'économie parallèle et de la fraude fiscale.

Nous essayons de démontrer à travers les causes, mais principalement à travers l'aspect moral, le taux de confiance réduit des assurés, l'envergure et la retombée des conséquences qu'ont les décisions et, que chaque cellule financière pourrait avoir des programmes économiques fiables s'il existait du côté des assurés crédibilité et continuité.

Il ne faut pas oublier qu'outre la relation interchangeable apport rapport qui existe entre les assurés et les caisses d'assurances, ceux-ci reçoivent de l'état une participation économique ayant ses sources dans le Budget national, afin de les aider dans leur tâche difficile compte tenu de la fuite fiscale existante en son sein.

L'aspect moral comme idée, est sans doute le problème le plus sérieux existant entre assurés et Caisses, cela étant dû à toutes les spécificités et particularités y existant.

Les propositions pour une politique d'investissement adéquate des capitaux, font apparaître des solutions, et, selon certains également, la précarité dans le domaine des Caisses et de leurs assurés.

INTRODUCTION –GENERALITES : Dans ce chapitre concernant l'économie parallèle, la fuite et la fraude fiscale, nous les définissons, donnons leurs causes et leurs retombées sur l'ensemble du Produit National Brut. Nous mentionnons les conséquences sur la politique économique et financière, la fiabilité et la crédibilité des indices statistiques. L'économie parallèle en tant que tout et point de référence, à pour sous-ensemble la fuite et la fraude fiscale.

CHAPITRE 1 : Dans le chapitre 1, nous donnons une définition plus approfondie de l'économie parallèle et de ses causes, une analyse de celle-ci, insistant sur l'aspect moral chez les employés en mentionnant la Fonction Publique et la façon dont la fuite fiscale est prise en compte à travers différents mécanismes et propositions.

CHAPITRE 2 : Dans ce second chapitre nous nous proposons d'étudier le cas de la Caisse d'Assurances Agricoles (O.G.A) nous attachant à son arrière plan historique et théorique, à l'organigramme de direction, la part juridique, les services, les ayants droit des pensions. Nous présentons les buts et les axes d'action en nous appuyant sur les possibilités existant dans l'Organisme, sur les coopérations et de même que sur les relations internationales qu'il entretient.

CHAPITRE 3 : Dans ce chapitre, nous étudions la dynamique économique et financière de l'Organisme, dans laquelle à l'aide d'indices statistiques nous pouvons créer une image de capacité et de souplesse des échanges et reçus de ses fonds.

CHAPITRE 4 : Le chapitre 4 présente le plan fonctionnel de la Caisse Agricole (O.G.A) sous ses cotes positifs et négatifs en comparaison avec d'autres organismes. Nous montrons la qualité administrative de son potentiel humain de même que de ses possibilités technologiques.

CHAPITRE 5 : Dans le chapitre 5 nous référons à l'état actuel de la Caisse Agricole (O.G.A) dans l'optique de ses salariés, leurs propositions pour une amélioration de la procédure régissant leurs différentes branches de travail, ainsi que pour un processus de réorganisation et de prise en main des problèmes avec des solutions efficaces et réalisables.

CHAPITRE 6 : Dans le chapitre 6 nous nous attachons à l'Etat politico social, à la dynamique qui existe pour résoudre les sujets financiers des assurances sociales et les ouvertures sur des solutions dans le cadre du format économique qui se présentent dans la croissance économique des pays de l'Union Européenne. Priorités générales, estimation et buts ayant pour axe central l'homme comme dynamique de travail mais aussi comme partenaire social. Enfin nous étudions les conséquences socio économiques depuis l'entrée de la Grèce dans la Communauté Européenne.

CHAPITRE 7 : Dans le chapitre 7 nous passons en revue les facteurs et les retombées de l'économie parallèle, de la fuite et de la fraude fiscales dans les relations politiques et économiques, à long et à court terme, de même que les propositions qui les concernent et la manière d'y remédier. Une parenthèse importante est faite en ce qui concerne le vouloir politique et le coût politique et financier qui découlent de toutes ces opérations.

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΓΕΝΙΚΑ – ΠΑΡΑΟΙΚΟΝΟΜΙΑ – ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ.....	
Παραοικονομία : ορισμός, αιτία, επιπτώσεις.....	- σελ. 1
Το μέγεθος της παραοικονομίας στην Ελλάδα.....	- σελ 3
Φοροδιαφυγή : ορισμός και εισαγωγικές έννοιες – παράγοντες	- σελ 5
Η φοροδιαφυγή στην Ελλάδα.....	- σελ 6

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο **ΕΙΣΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ**

1.1	Ορισμός.....	- σελ 8
1.2	Γενικά περί εισφοροδιαφυγής.....	- σελ 9
1.3	Αιτίες εισφοροδιαφυγής.....	- σελ 11
1.4	Ανάλυση αιτιών εισφοροδιαφυγής.....	- σελ 12
1.4.1	Ανασφάλιστοι.....	- σελ 12
1.4.2	Έλλειψη ασφαλιστικής συνείδησης.....	- σελ 13
1.4.3	Η αναχρονιστική και αποτελεσματική οργάνωση των υπηρεσιών των ταμείων και των μηχανισμών ελέγχου.....	-σελ 14
1.4.4	Ο μεγάλος αριθμός παράνομα εισερχομένων και διαμενόντων στη χώρα μας οικονομικών μεταναστών.....	- σελ 14
1.4.5	Οικονομική ύφεση και υψηλή ανεργία.....	- σελ 14
1.4.6	Η παράνομη δόμηση.....	- σελ 15
1.4.7	Η υψηλή παραοικονομία.....	- σελ 15
1.4.8	Ασφαλής οριοθέτηση της ασφαλιστικής ύλης του κάθε Ταμείου και μη προσαρμογή της νομοθεσία στην κινητικότητα που υπάρχει στην αγορά εργασίας.....	- σελ 15
1.4.9	Το μεγάλο ύψος των εισφορών.....	- σελ 16
1.5	Γενικά για δημόσιες υπηρεσίες και Ο.Τ.Α.....	-σελ 16
1.6	Προβλήματα Ερωτήματα.....	- σελ 17
1.7	Αντιμετώπιση της Εισφοροδιαφυγής.....	- σελ 18
1.8	Προτάσεις.....	- σελ 19
1.9	Ανάλυση μερικών προτάσεων.....	-σελ 19
1.9.1	Η μηχανοργάνωση και η μηχανογράφηση των ασφαλιστικών οργανισμών.....	- σελ 19
1.9.2	Κίνητρα και αντικίνητρα.....	- σελ 20
1.9.3	Ανάληψη ευθυνών – Μαύρη εργασία.....	- σελ 20
1.9.4	Καταπολέμηση της απαξίωσης του ασφαλιστικού συστήματος.....	- σελ. 20
1.9.5	Επικοινωνιακή πολιτική.....	- σελ 20
1.9.6	Έλεγχος κατασταλτικός.....	- σελ 21
1.9.7	Καινοτομίες.....	- σελ 21

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

2.1	Εισαγωγή.....	-σελ 22...
2.2	Τύδρωση του ΟΓΑ.....	- σελ 23...
2.3	Διάρθρωση του Οργανισμού.....	- σελ 23...
2.4	Μηχανογραφική οργάνωση ΟΓΑ.....	- σελ 25
2.5	Ο θεσμός των ανταποκριτών.....	- σελ 26
2.6	Παρεχόμενες Υπηρεσίες.....	- σελ 27
2.7	Δικαιούχοι των παροχών.....	- σελ 28
2.8	Οργανωτική δομή.....	- σελ 29
2.9	Νομικό πλαίσιο λειτουργίας του ασφαλιστικού Οργανισμού	- σελ 31
2.10	Σκοπός.....	- σελ 33
2.11	Ο Νόμος, 3518/2006.....	- σελ 34
2.12	Στόχοι.....	- σελ 37
2.12.1	Οι στόχοι του ΟΓΑ, που εντάσσονται στους γενικότερους στόχους της πολιτικής του τομέα ευθύνης του.....	- σελ 37
2.12.2	Βασικά στοιχεία εξωτερικού περιβάλλοντος που σχετίζονται με τις επιλογές αυτές.....	- σελ.38
2.13	Στρατηγικοί άξονες δράσης.....	- σελ 39
2.13.1	Προεινόμενες δράσεις στον τομέα πληροφορικής και Ποιότητα Υπηρεσιών.....	- σελ 39
2.13.2	Προτεινόμενες Δράσεις στον Τομέα Ανθρώπινο Δυναμικό	- σελ 39
2.13.3	Προϋποθέσεις και τρόποι υλοποίησης των παρεμβάσεων. Θεσμικές και οργανωτικές προϋποθέσεις εφαρμογής.....	- σελ 39
2.14	Υλοποίηση στρατηγικών στόχων.....	- σελ 40
2.15	Κοινές δράσεις με τη Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων και τους άλλους ασφαλιστικούς φορείς.....	- σελ 41
2.16	Διεθνείς σχέσεις – συνεργασίες.....	- σελ 41

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ – ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΟΓΑ

- σελ 43

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΟΓΑ

4.1	Προσωπικό του Οργανισμού.....	- σελ 54
4.2	Διαχείριση Ανθρώπινων Πόρων.....	- σελ 55
4.3	Δίκτυα.....	- σελ 56
4.4	Λογισμικό.....	- σελ 56
4.5	Ανάλυση του εξωτερικού πλαισίου.....	- σελ 57
4.6	Ανάλυση S.W.O.T.....	- σελ 57
4.6.1	Πλεονέκτημα – Δυνατά σημεία.....	- σελ 57
4.6.2	Μειονέκτημα – Αδύνατα σημεία.....	- σελ 59
4.6.3	Ευκαιρίες – Προοπτικές.....	- σελ 59
4.6.4	Κίνδυνοι – Απειλές.....	- σελ 59

4.7	Παρουσίαση επιχειρησιακού σχεδίου Ποιοτική και Στελεχιακή Ανάλυση Εργαζομένων ΟΓΑ.....	- σελ 62
4.7.1	Σκοποί και στόχοι του Σχεδίου.....	- σελ 62
4.7.1.1	Αξιοποίηση της κινητής και ακίνητου περιουσίας.....	- σελ 62
4.7.1.2	Εκσυγχρονισμός των διοικητικών λειτουργιών.....	- σελ 62
4.7.1.3	Προγραμματισμός για την κάλυψη του ΟΓΑ σε προσωπικό. Αξιοποίηση του υφιστάμενου ανθρώπινου δυναμικού.....	- σελ 63
4.7.1.4	Επίτευξη της καλύτερης εξυπηρέτησης ασφαλισμένων συνταξιούχων.....	- σελ 64
4.7.1.5	Σμίκρυνση των προθεσμιών απονομής των παροχών.....	- σελ 65
4.7.1.6	Πλήρης υποστήριξη των διαδικασιών μέσω των τεχνολογιών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών.....	- σελ 65
4.7.1.7	Εφαρμογή του κλαδικού λογιστικού πλήρης μηχανογραφημένου.....	- σελ 66
4.8	Κατάρτιση πλήρους και ενημερωμένου μητρώου ασφαλισμένων, συνταξιούχων και εργοδοτών.....	- σελ 66
4.9	Τροποποιήσεις των ισχύοντων κανονισμών.....	- σελ 66
4.10	Χρονοδιάγραμμα για την κατάρτιση του προϋπολογισμού.....	- σελ 67
4.11	Άμεση και έγκαιρη είσπραξη των εσόδων και καταπολέμηση της εισφοροδιαφυγής.....	- σελ 68
4.12	Εξορθολογισμός των δαπανών εντός του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου, με σκοπό την αποφυγή δημιουργίας ελλειμμάτων.....	- σελ 68
4.13	Εσωτερικές Διαδικασίες Παρακολούθησης των Στόχων.....	- σελ 69
4.14	Λοιπές Προτάσεις.....	- σελ 69

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΜΕΣΑ ΣΤΟΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ

5.1	Ενιαία μέτρα δράσης για την εφαρμογή του Υφιστάμενου Ασφαλιστικού Νομικού πλαισίου.....	- σελ 70
5.1.1	Κανόνες Ασφάλισης.....	- σελ 70
5.1.2	Παρακράτηση οφειλομένων εισφορών.....	- σελ 74
5.2	Βελτίωση του εσωτερικού συστήματος λειτουργίας των Υπηρεσιών του ΟΓΑ, του συστήματος παροχής πληροφοριών σε ασφαλισμένους και του τρόπου τηλεφωνικής εξυπηρέτησης.....	- σελ 75
5.2.1	Μηχανογραφική υποστήριξη.....	- σελ 75
5.3	Παροχή πληροφοριών: Σχέσεις με το κοινό.....	- σελ 76
5.3.1	Υφιστάμενη κατάσταση.....	- σελ 76
5.4	Άλλες προτάσεις.....	- σελ 77
5.5	Προσδιορισμός διαδικασιών προς ανασχηματισμό.....	- σελ 78
5.6	Προβλήματα και προτάσεις.....	- σελ 80
5.6.1	Προβλήματα.....	- σελ 80
5.6.2	Προτάσεις.....	- σελ 81
5.7	Αναγνώριση πιθανών κινδύνων.....	- σελ 82
5.7.1	Αναγνώριση κινδύνων.....	- σελ 83
5.8	Ανάλυση κινδύνων έργου.....	- σελ 84
5.8.1	Μέγεθος και εύρος του έργου.....	- σελ 84
5.9	Συμπεράσματα.....	- σελ.86

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΜΕ ΤΟΝ ΜΕΣΟ ΟΡΟ ΤΗΣ Ε.Ε.

6.1	Εισαγωγή.....	- σελ 88.
6.2	Η οικονομία.....	- σελ 88
6.2.1	Η απασχόληση.....	- σελ 89
6.3	Η εκπαίδευση.....	- σελ 89
6.4	Η υγεία.....	- σελ 90
6.5	Αποτίμηση εθνικών στόχων πολιτικής.....	- σελ 90
6.6	Συνολική αποτίμηση προτεραιοτήτων και στόχων.....	- σελ 91
6.7	Προώθηση της πρόσβασης όλων στους πόρους τα δικαιώματα, τα αγαθά και τις υπηρεσίες.....	- σελ 92
6.7.1	Εισοδηματική πολιτική.....	- σελ 92
6.7.1.1	Ηλικιωμένοι.....	- σελ 93
6.7.1.2	Άνεργοι.....	- σελ 93
6.7.1.3	Οικογένεια – Απροστάτευτα παιδιά.....	- σελ 93
6.7.1.4	Άτομα με αναπηρίες.....	- σελ 94
6.8	Πρόσβαση στην υγεία και περίθαλψη.....	- σελ 94
6.9	Πρόσβαση στην παιδεία.....	- σελ 95
6.10	Πρόληψη του κινδύνου αποκλεισμού.....	- σελ 95
6.11	Εθνικές προτεραιότητες και μέτρα για την κοινωνική ένταξη 2005- 2006.....	- σελ 96
6.11.1	Εισαγωγή.....	- σελ 96
6.11.2	Πρόσβαση στην υγεία και περίθαλψη.....	- σελ 97
6.11.3	Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης – Ηλικιωμένοι.....	- σελ 98
6.12	Οι δημοσιονομικές συνέπειες από την ένταξη στην Ε.Ε.....	- σελ 98

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

7.1	Συμπεράσματα για την παραοικονομία και το οικονομικό έγκλημα.....	- σελ 99
7.2	Παράγοντες που επηρεάζουν την αύξηση της παραοικονομίας.....	- σελ 100
7.3	Επιπτώσεις της παραοικονομίας σε μικρό και μάκρο επίπεδο.....	- σελ 100
7.4	Η παραοικονομία και οι οικονομικοπολιτικές σχέσεις στην Ελλάδα.....	- σελ 101
7.5	Προτάσεις για την Παραοικονομία – φοροδιαφυγή – Εισφοροδιαφυγή.....	- σελ 103

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

σελ 104

- S.W.O.T: Strengths – Weaknesses – Opportunities – Threats.
 Α.Ε.Π: Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν ή Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν.
 Α.Μ.Κ.Α: Αριθμός Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης.
 Α.Μ: Αριθμός Μητρώου.
 Γ.Γ.Κ.Α: Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων.
 Δ.Ε: Διπλωματική Εργασία.
 Δ.Ο.Υ: Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες.
 Δ.Υ.Π.Ε: Διοικητικές Υγειονομικές Περιφέρειες.
 Ε.Ε: Ευρωπαϊκή Ένωση.
 Ε.Κ.Α.Κ.Β: Εθνικό Κέντρο Άμεσης Κοινωνικής Βοήθειας.
 Ε.Κ.Α.Σ: Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Συνταξιούχων.
 Ε.Σ.Υ.Ε: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος.
 ΕΛ.ΤΑ: Ελληνικά Ταχυδρομεία.
 Ι.Κ.Α: Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων.
 Ι.Κ.Π.Α: Ινστιτούτο Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης.
 Ι.Μ.Μ: Ίδρυμα Μεσογειακών Μελετών.
 ΙΝ.ΕΠ: Ινστιτούτο Επιμόρφωσης.
 Κ.Α.Π: Κοινή Αγροτική Πολιτική.
 Κ.Δ.Α.Υ: Κέντρα Διάγνωσης Αναγκών Υποστήριξης.
 Κ.Ε.Π.Ε: Κέντρο Προγραμματισμού Οικονομικών Ερευνών
 Κ.Ε.Π: Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών.
 Κ.Η.Υ.Κ.Υ: Κέντρο Ηλεκτρονικών Υπολογιστών Κοινωνικών Υπηρεσιών.
 Κ.Π.Σ: Κοινωνικό Πλαίσιο Στήριξης.
 Μ.Φ: Μεταπτυχιακοί Φοιτητές.
 Ν.Π.Δ.Δ: Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου.
 Ο.Α.Ε.Δ: Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού.
 Ο.Α.Ε.Ε: Οργανισμός Ασφάλισης Εμπόρων Ελλάδος.
 Ο.Γ.Α: Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων.
 Ο.Π.Σ: Ολοκληρωμένα Πληροφοριακά Συστήματα.
 Π.Ο.Π.Ο.Κ.Π: Πανελλήνια Ομοσπονδία Προσωπικού Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής.
 Σ.Δ.Ο.Ε: Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος.
 Σ.Σ.Ε: Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας.
 Τ.Α.Ε: Ταμείο Ασφάλισης Εμπόρων.
 Τ.Ε.Β.Ε: Ταμείο Εμπόρων Βιοτεχνών Ελλάδος.
 Τ.Σ.Α: Ταμείο Συντάξεων Αυτοκινητιστών.
 Φ.Κ.Α: Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης.
 Φ.Π.Α: Φόρος Προστιθέμενης Αξίας.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην εργασία αυτή σκοπό είχαμε να παρουσιάσουμε την υφιστάμενη κατάσταση που υπάρχει στα ασφαλιστικά ταμεία, μέσα από την παραοικονομία – φοροδιαφυγή – εισφοροδιαφυγή, τις νοοτροπίες, τις τάσεις των ασφαλισμένων και την αντιμετώπιση των προβλημάτων που προκύπτουν μέσα από τη διαχείριση των οικονομικών πόρων αυτών στη χώρα μας.

Οι καθοριστικοί παράγοντες για την οικονομική ανάπτυξη μιας χώρας εκτός από τα οικονομικά στοιχεία θα μπορούσαμε να πούμε ότι είναι η υγεία, η ασφάλεια του εργατικού δυναμικού και η οικονομική βιωσιμότητα – ευρωστία των ασφαλιστικών ταμείων κοινωνικών παροχών.

Η κατάσταση που επικρατεί διεθνώς και που αποδεικνύεται από οικονομικά στατιστικά στοιχεία, μας δείχνει τη σοβαρότητα της επικρατούσας αντίληψης.

Μία σειρά από οικονομικούς, δημογραφικούς, τεχνολογικούς και ίσως αμιγώς επιχειρηματικούς παράγοντες (με σκοπό τη μείωση του κόστους παραγωγής ανά μονάδα προϊόντος) διαμόρφωσαν ένα πεδίο ανάπτυξης παραοικονομίας και εισφοροδιαφυγής.

Η ανάλυση των οικονομικών μεγεθών καθώς και των προαναφερθέντων παραγόντων συνθέτουν μία διαδικασία σύνθετων μεταβολών που έχει ως σκοπό να οδηγήσει σε λόγους – αντίλογους και σε συμπεράσματα – παρατηρήσεις πολλές φορές αντικρουόμενες.

Η εκτίμηση των κινδύνων και η αξιολόγηση των ευκαιριών που βασίζονται στη σωστή πληροφόρηση δίνει τη δυνατότητα για μία σωστή χρηματοοικονομική ανάλυση – διαχείριση έτσι ώστε παρά το σύνθετο μέρος του όλου προβλήματος να οδηγήσει σε κάποιες εφικτές, υλοποιήσιμες και πιθανές λύσεις – προτάσεις στο πρόβλημα της εισφοροδιαφυγής.

ΓΕΝΙΚΑ

ΠΑΡΑΟΙΚΟΝΟΜΙΑ-ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ

Παραοικονομία: ορισμός, αίτια, επιπτώσεις

Οι ορισμοί για το φαινόμενο της παραοικονομίας είναι τόσο πολλοί όσοι σχεδόν και οι ερευνητές που ασχολούνται με τη διερεύνηση αυτού του φαινομένου. Ένας από τους πλέον χρησιμοποιούμενους ορισμούς αναφέρεται στις οικονομικές δραστηριότητες, οι οποίες «ενώ δημιουργούν εισοδήματα συντελεστών παραγωγής και επομένως θα έπρεπε να καταγράφονται στις στατιστικές εκτιμήσεις της συνολικής οικονομικής δραστηριότητας, όπως είναι το ακαθάριστο εγχώριο ή εθνικό προϊόν, εξαιτίας της μερικής ή ολικής απόκρυψής τους από τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες, δεν συμπεριλαμβάνονται στις επίσημες εκτιμήσεις». Αυτός ο ορισμός χρησιμοποιείται, μεταξύ άλλων, από τους Feige (1989, 1994), Schneider (1994), Frey and Pommerehne (1984) και Lubell (1991)¹.

Οι αιτίες της απόκρυψης οικονομικών δραστηριοτήτων μπορούν να συνοψιστούν στις εξής²:

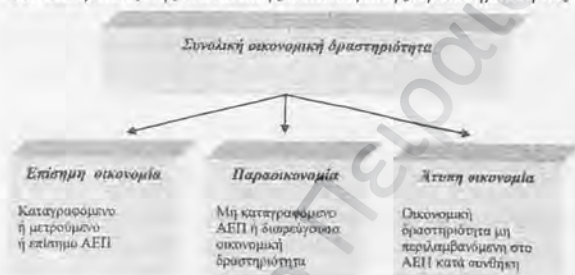
- Στην αποφυγή φορολογικής επιβάρυνσης (φοροδιαφυγή ή εισφοροδιαφυγή), καθώς και άλλων επιβαρύνσεων που απορρέουν από την ισχύουσα νομοθεσία.
- Στην παραγωγή και διακίνηση παράνομων αγαθών και υπηρεσιών. Παράνομες δηλαδή δραστηριότητες που δημιουργούν εισοδήματα ή προστιθέμενη αξία και δεν επιτρέπονται από το νόμο, δε δηλώνονται και συνεπώς δεν καταγράφονται.
- Στις αδυναμίες των στατιστικών υπηρεσιών να καταγράψουν όλες τις οικονομικές δραστηριότητες.
- Στη χαμηλή φορολογική ηθική ή στον περιορισμένο βαθμό αποδοχής της κρατικής εξουσίας. Η έκταση της ανάπτυξης παραοικονομικής δράσης προσδιορίζεται και από τη στάση των ατόμων απέναντι στο κράτος και την κρατική εξουσία. Αυτή η στάση χαρακτηρίζεται ως «επίπεδο φορολογικής ηθικής» ή «επίπεδο φορολογικής συνείδησης» ή «βαθμός αποδοχής της κρατικής εξουσίας».
- Στο ρόλο του κράτους. Δεδομένων των σημαντικών αρνητικών συνεπειών της παραοικονομίας, θα έπρεπε σε κάθε περίπτωση να καταβάλλονται από τους φορείς

¹ Βαβούρας Ιωάννης – Μανωλάς Γεώργιος, «Η παραοικονομία στην Ελλάδα και τον κόσμο», Εκδ. Παπαζήση, Αθήνα 2004, σελ. 21.

² Βαβούρας Ι. και Κούτρης Α. (1991), και OECD (2002).

της οικονομικής πολιτικής συστηματικές προσπάθειες περιορισμού της. Εντούτοις, συχνά στην πράξη η παραοικονομία γίνεται ανεκτή από το κράτος και ορισμένες μάλιστα φορές ενισχύεται, είτε γιατί θεωρείται εσφαλμένα ότι συμβάλλει - τουλάχιστον βραχυχρόνια- στην εξυπηρέτηση ορισμένων σκοπών της οικονομικής πολιτικής, είτε γιατί εξυπηρετεί τα συμφέροντα ορισμένων ατόμων ή κοινωνικών ομάδων που είναι σε θέση να επηρεάζουν τις αποφάσεις των φορέων χάραξης της οικονομικής πολιτικής.

ΕΙΚΟΝΑ 1.1.
Οι διακρίσεις της συνολικής οικονομικής δραστηριότητας

ΠΗΓΗ: Αναδημοσίευση από Βάβουρα-Μανωλά.

Η εκτεταμένη παραοικονομία ασκεί σημαντικές επιδράσεις τόσο στο σχεδιασμό όσο και στην αποτελεσματικότητα της οικονομικής πολιτικής, επηρεάζοντας τον καθορισμό των στόχων και των μέσων της, καθώς και των περιορισμών του οικονομικού συστήματος. Πιο αναλυτικά, η παραοικονομία κυρίως επιδρά:

- Στην αξιοπιστία των επίσημων στατιστικών στοιχείων στα οποία στηρίζεται ο σχεδιασμός της οικονομικής πολιτικής. Είναι προφανές ότι όσο περισσότερο εκτεταμένο είναι το φαινόμενο σε μια χώρα, τόσο αυτό περιορίζει την αξιοπιστία των επίσημων στατιστικών στοιχείων, τα οποία καλύπτουν τμήμα μόνον της συνολικής οικονομικής δραστηριότητας. Τα ανακριβή λοιπόν στατιστικά στοιχεία και οι περιορισμένες αξιοπιστίας οικονομικοί και κοινωνικοί δείκτες ασκούν αρνητικές επιδράσεις στη διαδικασία του οικονομικού προγραμματισμού, κυρίως γιατί δεν επιτρέπουν την ορθή σύλληψη της υφιστάμενης κατάστασης της οικονομίας, όπως και τις ορθές εκτιμήσεις ως προς τις δυνατότητες του οικονομικού συστήματος, οδηγώντας έτσι τους φορείς της οικονομικής πολιτικής στην επιλογή διαφορετικών μέσων και στόχων από ό,τι υπαγορεύουν οι πραγματικές οικονομικές συνθήκες.

- Σε όλους τους επιμέρους τομείς της οικονομικής πολιτικής. Η παραοικονομία επιδρά καταρχήν στη δημοσιονομική πολιτική και μάλιστα τόσο στην πλευρά των δημόσιων εσόδων όσο και στην πλευρά των δημόσιων δαπανών περιορίζοντας τα έσοδα και αυξάνοντας τις δαπάνες. Σημαντικές επιδράσεις ασκεί η παραοικονομία και στη νομισματοπιστωτική πολιτική κυρίως διαμέσου της παρααγοράς χρήματος που αναπτύσσεται παράλληλα με την παρααγορά προϊόντων και υπηρεσιών. Η παραοικονομία επηρεάζει εξάλλου και την πολιτική απασχόλησης, την κλαδική πολιτική και την πολιτική διανομής του εισοδήματος³.

Το μέγεθος της παραοικονομίας στην Ελλάδα

Όλες οι εκτιμήσεις για το μέγεθος της παραοικονομίας στην Ελλάδα δείχνουν ότι οι μη καταγραφόμενες οικονομικές δραστηριότητες παραμένουν ένα αρκετά υψηλό ποσοστό του επίσημου ΑΕΠ, χωρίς να παρατηρούνται τάσεις διαχρονικής μείωσης του⁴.

ΕΙΚΟΝΑ 1.2.

Διαχρονική εξέλιξη της παραοικονομίας σε επιλεγμένες χώρες (ως ποσοστό ΑΕΠ)

	1970-75	1976-85	1986-90	1994	1996	1998	1999-00	2001-02
Αυστρία				6,7	8,3	9,1	9,8	10,6
Βέλγιο				21,4	21,9	23,1	22,2	22,0
Δανία		8,0		17,6	18,3	18,4	18,0	17,9
Φινλανδία			13,4	18,2		18,9	18,1	18,0
Γαλλία		6,9		14,3	14,9	14,9	15,2	15,0
Γερμανία	4,5	8,5	11,3	13,1	14,5	14,8	16,0	16,3
Ελλάδα				26,0	28,5	29,0	28,7	28,5
Ιταλία				15,3	15,0	16,3	15,9	15,7
Ιαπωνία	11,3	15,4	21,3	25,8	27,0	27,8	27,1	27,0
Ολλανδία				13,6	14,0	13,5	13,1	13,0
Πορτογαλία				21,2	22,3	23,2	22,7	22,5
Ισπανία		19,0		22,3	22,9	23,4	22,7	22,5
Σουηδία		13,0		18,3	19,2	22,6	19,2	19,1
Ηνωμένο Βασίλειο	4,3	8,2	9,7	12,4	13,1	13,0	12,7	12,5
Νορβηγία				17,9	18,9	19,7	19,1	19,0
Ελβετία				6,6	7,5	8,0	8,6	9,4
Βιολιτσιτι			24,0		29,1			36,4
Τουρκία			6,3	17,6				18,4
Εσθονία			15,9	25,1				39,1
Ουγγαρία			27,5	27,7				24,4
Λιθουανία			12,4	34,2				39,6
Λιχτενστάιν			11,6	29,7				29,4
Πολωνία			17,1	15,2				27,4
Ρουμανία			18,0	17,4				33,4
Σλοβενία			6,8	14,6				18,3
Αυστριακό				13,0	14,0	14,1	14,3	
Καναδάς	5,1	7,6	12,0	14,6	15,1	15,0	16,0	
Ιαπωνία		8,8	10,6			11,1	8,7	
Νέα Ζηλανδία			9,2	11,3		11,9	11,2	11,4
ΗΠΑ	3,5	5,0	6,2	9,4	8,6	8,9	12,8	12,6

ΠΗΓΗ: Αναδημοσίευση από Βάβουρα-Μανωλά.

³ OECD, 2002, «Measuring the Non Observed Economy – A Handbook», Paris.

⁴ Βαβούρας Ιωάννης – Μανωλάς Γεώργιος, «Η παραοικονομία στην Ελλάδα και τον κόσμο», Εκδ. Παπαζήση, Αθήνα 2004, σελ. 43.

Η πρώτη συστηματική προσπάθεια εκτίμησης της έκτασης του φαινομένου της παραοικονομίας στην Ελλάδα έγινε από τον Παυλόπουλο (1987). Η μεθοδολογική προσέγγιση που ακολουθήθηκε συνίσταται στην επανεκτίμηση των Εθνικών Λογαριασμών. Με βάση τις εκτιμήσεις αυτές, οι οποίες αφορούσαν το έτος 1984, το μέγεθος της παραοικονομίας ως ποσοστό του επίσημου ΑΕΠ ανερχόταν στο 30%.

Το 1990 δημοσιεύτηκαν δύο μελέτες οι οποίες αποσκοπούσαν στη διαχρονική εκτίμηση του μεγέθους της παραοικονομίας στην Ελλάδα: η μία ήταν της Νεγρεπόντη-Δελιβάνη και η άλλη των Βαβούρα, Καραβίτη και Τσούχλου.

Η μελέτη της Νεγρεπόντη-Δελιβάνη (1990) στηρίζεται στην εκτίμηση ενός μακροοικονομικού υποδείγματος στο οποίο η εξαρτημένη μεταβλητή της παραοικονομίας δίνεται από το ποσό που πρέπει να προστεθεί κάθε χρόνο στα επίσημα εισοδήματα των αυτοαπασχολούμενων. Με βάση τη μέθοδο αυτή έγινε εκτίμηση του μεγέθους της παραοικονομίας για την περίοδο 1970-85. Συγκεκριμένα, η παραοικονομία εκτιμήθηκε ως ένα πολύ χαμηλό ποσοστό του ΑΕΠ μέχρι το έτος 1976 (από 0%-4,5%), ενώ για την περίοδο 1977-85, ως ένα αυξημένο ποσοστό, το οποίο μάλιστα κατά την περίοδο 1980-85 έβαινε σταθερά αυξανόμενο (από 10,9% του ΑΕΠ το 1980, σε 24,9% το 1985)⁵.

Οι Βαβούρας, Καραβίτης και Τσούχλου (1990), ακολουθώντας τη νομισματική προσέγγιση της παραοικονομίας, εξειδίκευσαν ένα υπόδειγμα ζήτησης χρήματος, από το οποίο προκύπτει η εκτίμηση της διαχρονικής εξέλιξης της παραοικονομίας στην Ελλάδα κατά την περίοδο 1958-88. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις αυτές, κατά τη δεκαετία του '60 η παραοικονομία παρέμεινε ένα σταθερό ποσοστό του ΑΕΠ, το οποίο κυμαινόταν γύρω στο 24%, ενώ κατά τις αρχές της δεκαετίας του '70 σημείωσε μια μικρή πτώση (από 23% σε 20% του ΑΕΠ) και κατόπιν αυξανόταν σταθερά. Συγκεκριμένα, κατά την περίοδο 1973-88 εκτιμάται ότι αυξήθηκε από το 20% στο 32% του επίσημου ΑΕΠ.

Το 1995 δημοσιεύτηκε από μελετητική ομάδα του ΚΕΠΕ εκτίμηση της παραοικονομίας στην Ελλάδα. Η μελέτη ακολούθησε τη μέθοδο της σύγκρισης των αποκλίσεων μεταξύ ανεξάρτητων εκτιμήσεων της ίδιας μακροοικονομικής μεταβλητής. Συγκεκριμένα, συγκρίνονταν τα κονδύλια ιδιωτικής κατανάλωσης των Εθνικών Λογαριασμών με τα αντίστοιχα των Ερευνών Οικογενειακών Προϋπολογισμών. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, η παραοικονομία εκτιμήθηκε στο 27,6% του ΑΕΠ για το 1982 και στο 34,6% για το 1988.

⁵ Βαβούρας Ιωάννης - Μανωλάς Γεώργιος, «Η παραοικονομία στην Ελλάδα και τον κόσμο», Εκδ. Παπαζήση, Αθήνα 2004, σελ. 44.

ΕΙΚΟΝΑ 1.3.

Εκτιμήσεις για το ύψος της παραοικονομίας στην Ελλάδα

Μελέτη	Εκτιμήσεις για το ύψος της παραοικονομίας
Παυλόπουλος, 1987	30% του ΑΕΠ το 1984
Νεγρεπόντη-Δελιβάνη, 1990	4,5% του αμειψίου ΑΕΠ το 1970, 11% το 1980 και 25% το 1985
Βαβούρα, Καροβίτης και Τσουζίκου, 1990	25,9% του ΑΕΠ το 1960, 22,8% το 1970, 23% το 1980 και 31,6% το 1988
Κανελλοπούλου, Κουλοπόπουλος, Ραπάνος, (ΚΕΠΕ), 1995	27,6% του ΑΕΠ το 1982 και 34,6% το 1988
Schneider and Euste, 2000	29,6% του ΑΕΠ το 1994-95, 30,1% το 1996-97
Manolias and Vavouas, 2001	33,9% του ΑΕΠ το 1961, 28,7% το 1970, 30,5% το 1980, 33,1% το 1990 και 29,1% το 1998
Τάτσος et al. (IOBE), 2001	26,1% του ΑΕΠ το 1960, 28,3% το 1970, 28,3% το 1980, 32,3% το 1990 και 36,7% το 1997
CESifo	26% του ΑΕΠ το 1994, 28,5% το 2001/2002

ΠΗΓΗ: Αναδημοσίευση από Βάβουρα-Μαγωλά

Φοροδιαφυγή : ορισμός και εισαγωγικές έννοιες-παράγοντες

Ο όρος «φοροδιαφυγή» αναφέρεται σε κάθε παράνομη πράξη, με σκοπό τη μείωση της νόμιμης φορολογικής υποχρέωσης και την αποφυγή της καταβολής του φόρου από τον υπόχρεο. Ο Μανεισιώτης (1990) θεωρεί ότι στον ορισμό της φοροδιαφυγής πρέπει να περιλαμβάνονται:

1. Το τμήμα του εισοδήματος που θα έπρεπε, με βάση την ισχύουσα νομοθεσία, να δηλώνεται εθελοντικά, και για διάφορους λόγους δε δηλώνεται και δε φορολογείται⁶.
2. Το τμήμα των έμμεσων φόρων και λοιπών άμεσων φόρων που θα έπρεπε, με βάση την ισχύουσα νομοθεσία, να εισπράττεται και να αποδίδεται εθελοντικά στο κράτος και για διάφορους λόγους αυτό δε συμβαίνει.
3. Οι τόκοι που αντιστοιχούν στο τμήμα εκείνο των φόρων που καταβάλλονται με καθυστέρηση και συνήθως μετά από κάποια ρύθμιση.
4. Οι φόροι που δεν καταβλήθηκαν στο κράτος λόγω απαλλαγών ή κινήτρων, χωρίς όμως να επιτευχθεί το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα⁷.

Πολλοί ταυτίζουν τη φοροδιαφυγή με την παραοικονομία. Η αλήθεια είναι ότι οι δύο αυτές έννοιες είναι ταυτόσημες, αλλά σε μεγάλο βαθμό τα δύο αυτά φαινόμενα συνυπάρχουν. Συγκεκριμένα, είναι δυνατόν⁸:

⁶ IRS (1983), σελ. 49.

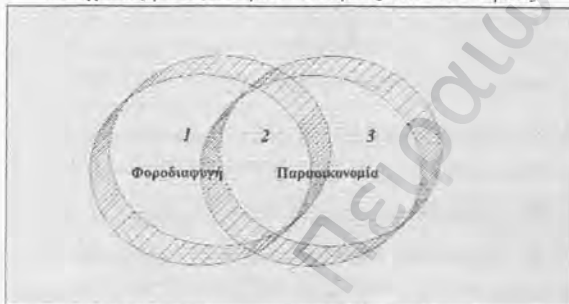
⁷ Παυλόπουλος (1987), σελ. 50.

⁸ Μανεισιώτης (1990), σελ. 166-175 και Τάτσος et al (2001), σελ 38-41.

- Να υπάρχει παραοικονομία, χωρίς να υπάρχει φοροδιαφυγή.
- Να συνυπάρχουν φοροδιαφυγή και παραοικονομία.
- Να υπάρχει φοροδιαφυγή, χωρίς να υπάρχει παραοικονομία.

Στην πραγματικότητα, η φοροδιαφυγή είναι ένα μόνο από τα κριτήρια που ορίζουν την παραοικονομία. Σε αυτή την περίπτωση, η παραοικονομία περιγράφεται ως το φορολογητέο εισόδημα που δε δηλώνεται με σκοπό τη φοροδιαφυγή.

ΕΙΚΟΝΑ 1.4.
Οι σχέσεις μεταξύ παραοικονομίας και οικονομίας

ΠΗΓΗ: Αναδημοσίευση από Βάβουρα-Μανωλά

Το επιστημονικό ενδιαφέρον για τη μελέτη και εκτίμηση των αιτιών και των παραγόντων που επηρεάζουν τη φοροδιαφυγή είναι μεγάλο. Μερικοί από τους παράγοντες που επηρεάζουν τη φοροδιαφυγή είναι οι εξής:

- Η δομή του φορολογικού συστήματος και το ύψος του φορολογικού βάρους.
- Η οργάνωση της οικονομίας και της αγοράς.
- Η εμπιστοσύνη που απολαμβάνει η κυβέρνηση για τις πράξεις της.
- Το μορφωτικό και πολιτιστικό επίπεδο των πολιτών⁹.

Η φοροδιαφυγή στην Ελλάδα

Η φοροδιαφυγή στην Ελλάδα θεωρείται ιδιαίτερα εκτεταμένο φαινόμενο. Από την επεξεργασία των φορολογικών δηλώσεων προκύπτει ότι οι μισθωτοί δηλώνουν, κατά

⁹ Βαβούρας Ιωάννης – Μανωλάς Γεώργιος, «Η παραοικονομία στην Ελλάδα και τον κόσμο», Εκδ. Παπαζήση, Αθήνα 2004, σελ. 52.

μέσο όρο, πολύ μεγαλύτερα εισοδήματα από τις άλλες κατηγορίες φορολογουμένων, ενώ η φοροδιαφυγή στον αγροτικό τομέα εκτιμάται ότι είναι ιδιαίτερα υψηλή.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι μελέτες που αφορούν την ελληνική πραγματικότητα είναι μάλλον περιορισμένες και εστιάζονται στην διερεύνηση ορισμένων μόνο πτυχών του φαινομένου.

Μελέτη του Ιδρύματος Μεσογειακών Μελετών (1991) εκτιμά ότι το μέγεθος της φοροδιαφυγής στην Ελλάδα, κατά την περίοδο 1970-1986 ανήλθε στα 650 δις δρχ., ενώ για το 1986 εκτιμήθηκε στα 280 δις δρχ.

Οι Κανελλόπουλος, Κουσουλάκος και Ράπανος (1995) εκτίμησαν ότι το 1988 η φοροδιαφυγή στο ΦΠΑ ήταν στην Ελλάδα 219 δις δρχ., ποσό που αντιστοιχούσε στο 38% των καθαρών εσόδων από ΦΠΑ. Υπολογίστηκε ότι το 21,9% του ποσού αυτού αντιστοιχούσε στην επίσημη οικονομία, ενώ το 78,1% αποδιδόταν στην παραοικονομία.

Ο Τάτσος (2001), εκτιμώντας ένα υπόδειγμα φοροδιαφυγής για την Ελλάδα, βρήκαν ότι τα άτομα που ανήκουν στην εισοδηματική κατηγορία έως 5 εκατ. δρχ., έχουν μικρή τάση για φοροδιαφυγή. Οι σημαντικότεροι παράγοντες που επιδρούν στον περιορισμό της φοροδιαφυγής στην Ελλάδα είναι η επιβολή υψηλών ποινών σε όσους αποκαλύπτονται ότι φοροδιαφεύγουν, καθώς και η ταλαιπωρία που υφίστανται. Άλλοι παράγοντες που βρέθηκαν στατιστικά σημαντικοί ήταν η άποψη των ερωτώμενων για το αν το κράτος είναι σπάταλο, η συχνότητα πραγματοποίησης φορολογικών ελέγχων, το μέγεθος του φορολογικού συντελεστή κ.α. Η ίδια μελέτη έδειξε ότι η φοροδιαφυγή στην Ελλάδα γίνεται σε όλους τους φόρους και πραγματοποιείται με απλές μεθόδους, λόγω οργανωτικών ή άλλων αδυναμιών των φοροτεχνικών υπηρεσιών¹⁰.

¹⁰ Τάτσος et al (2001), σελ. 75.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΕΙΣΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ

Κατά καιρούς έχουν διατυπωθεί διάφορες απόψεις για την απόδοση του όρου «εισφοροδιαφυγή». Μια τέτοια προσπάθεια γίνεται και εδώ, ώστε να δοθεί ο ορισμός της εισφοροδιαφυγής, να εντοπισθούν και να αναλυθούν διεξοδικά οι αιτίες και να αναζητηθούν προτάσεις και μέτρα αντιμετώπισης. Ως «εισφοροδιαφυγή» λοιπόν, θα μπορούσε να οριστεί η παράνομη πρακτική αποφυγής της καταβολής εισφορών από φυσικά ή νομικά πρόσωπα, που επιβάλλονται με νόμιμο τρόπο¹¹.

1.1 Ορισμός

Περιγραφικά ως εισφοροδιαφυγή θα μπορούσε να οριστεί το ύψος των εισφορών που δεν καταβάλλονται στους κύριους ασφαλιστικούς φορείς και που αφορούν τους εργαζόμενους, οι οποίοι είτε δε δηλώνονται στον ασφαλιστικό φορέα είτε ασφαλιζονται με χαμηλότερες αποδοχές¹².

Η εισφοροδιαφυγή παρατηρείται κυρίως όταν οι εργαζόμενοι μισθωτοί, οι οποίοι ασφαλιζονται υποχρεωτικά σύμφωνα με την εργατική νομοθεσία σε κύριο ασφαλιστικό φορέα, δεν καταβάλλουν ασφαλιστικές εισφορές ή καταβάλλουν για λιγότερες ημέρες εργασίας από αυτές που πραγματικά εργάστηκαν οι οποίες υπολογίζονται σε αποδοχές χαμηλότερες από τις νόμιμα καταβαλλόμενες ή τις νόμιμα καταβλητέες βάσει των Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας (ΣΣΕ). Από τα παραπάνω προκύπτει ότι εκτός από την εισφοροδιαφυγή νέες έννοιες κάνουν την εμφάνισή τους, όπως η εισφοροαποφυγή ή εισφοροκαθυστερήση ή εισφοροκλοπή.

¹¹ Εισήγηση της Αικ. Γραμματικά, Γεν. Δ/τρια Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, στη Δημερίδα σκέψης και σχεδιασμού με θέμα «Εισφοροδιαφυγή – Περιστολή Δαπανών», Τρίκαλα Κορινθίας, 14-16/07/2006.

¹² Γραμματικά Αικ, ό.π..

1.2 Γενικά περί εισφοροδιαφυγής

Είναι κοινώς αποδεκτό ότι το «ασφαλιστικό» αποτελεί ένα από τα πιο σοβαρά προβλήματα της σημερινής κοινωνίας που αφορά άμεσα όχι μόνο κάθε εργαζόμενο αλλά και κάθε οικογένεια¹³.

Τα τελευταία χρόνια έχει παρατηρηθεί μία σταθερή και επικίνδυνη επιδείνωση της σχέσης ασφαλισμένων-συνταξιούχων και συνεχής διερεύνηση των ελλειμάτων στους περισσότερους ασφαλιστικούς οργανισμούς, κύριους και επικουρικούς.

Ανάλογα προβλήματα αντιμετωπίζουν και όλα τα κοινωνικοασφαλιστικά συστήματα των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Είναι ευρέως γνωστό το πρόβλημα της εισφοροδιαφυγής καθώς και η πορεία του. Για το λόγο αυτό, κρίνεται αναγκαία η ανάλυσή του. Όλα έχουν τη δική τους σημασία και συμβολή. Χωρίς ωστόσο διεξοδική διερεύνηση των αιτιών δε μπορούμε να καταλήξουμε σε συμπεράσματα και σωστές επιλογές.

Δυστυχώς, όμως, δεν είναι κάτι απλό και εύκολο διότι δεν έχει δοθεί ακόμη λύση και εκκρεμεί. Γι' αυτό πρέπει να αντιμετωπιστεί κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο με λεπτεπίλεπτους και επιδέξιους χειρισμούς. Ο προβληματισμός αυτός δεν πρέπει να στοχεύει σε λύσεις μέσω ελεγκτικών μηχανισμών μόνο, διότι οι ελεγκτικοί μηχανισμοί που διαθέτει ο κάθε ασφαλιστικός οργανισμός είναι αναποτελεσματικοί και ελλειπείς. Είναι αναγκαίο λοιπόν να γίνει μία συστηματική προσέγγιση της κοινωνικής ασφάλισης και να αναλυθεί το πρόβλημα σφαιρικά κάτω από το πρίσμα της κοινωνικής και της οικονομικής πολιτικής.

Αναφερόμαστε σε ασφαλιστικούς οργανισμούς, σε κοινωνικούς εταίρους, σε ανθρώπους που έχουν εμπιστευτεί το μέλλον το δικό τους και της οικογένειάς τους στη δικαιοδοσία των ασφαλιστικών οργανισμών.

Τα οικογενειακά επιδόματα, η υγεία και οι συντάξεις αποτελούν το βασικό τρίπτυχο των Ασφαλιστικών Οργανισμών. Η κοινωνική και οικονομική πολιτική ενός κράτους δε στηρίζεται μόνο στις εισροές και τις εκροές, αλλά και σε βασικά δημογραφικά χαρακτηριστικά των ατόμων που αποτελούν ένα πληθυσμό και τα οποία παίζουν σημαντικό ρόλο στη δυναμική του.

Μέσα από την κοινωνική πολιτική θα πρέπει να εξεταστούν οι παράμετροι γήρανης, μετανάστευσης (εσωτερική-εξωτερική), υπογεννητικότητας, φτώχειας,

¹³ Γραμματικά Αικ. ό.π..

εργασίας και ανεργίας, πώς και πόσο όλα αυτά επηρεάζουν τα Ασφαλιστικά Ταμεία οικονομικά (εισροές-εκροές) και ποια είναι η νοοτροπία ή η τάση για σοβαρές επενδυτικές δραστηριότητες στην επιχειρηματική κοινότητα. Θα μπορούσαμε λοιπόν να πούμε ότι εάν δεν έχουμε επενδύσεις, δε θα έχουμε ανταγωνισμό και κατά συνέπεια εργασία και εισφορές και φυσικά δε θα έχουμε ούτε και εισφοροδιαφυγή.

Το κατά κεφαλήν προϊόν είναι αυτό που αντανακλά τόσο τα εισοδήματα όσο και την παραγωγή, γι' αυτό και αποτελεί μία καλή οικονομική προσέγγιση.

Το εργατικό δυναμικό είναι αυτό που με την εργασία του αντλεί και συμβάλλει στη δημιουργία μιας ανταγωνιστικής οικονομίας. Το υψηλό ή χαμηλό επίπεδο απασχόλησης του εργατικού πληθυσμού είναι αυτό που δημιουργεί τους δείκτες σε μία οικονομία καθώς και το κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος ως κύριος δείκτης ανταγωνιστικότητας.

Η αγορά εργασίας στην Ελλάδα χαρακτηρίζεται από διάφορες τάσεις με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά. Θα μπορούσαμε να τις χωρίσουμε σε πρωτεύουσες και δευτερεύουσες τάσεις. Οι πρωτεύουσες τάσεις ανήκουν στους άνδρες και οι δευτερεύουσες στις γυναίκες και σε ανειδίκευτους νέους συνήθως εργαζόμενους¹⁴.

Οι εργαζόμενοι-απασχολούμενοι θα μπορούσαμε να πούμε ακόμη ότι χαρακτηρίζονται από μία σημαντική ασυμμετρία ως προς την άνοδο του κατά κεφαλήν προϊόντος.

Στον αντίποδα της απασχόλησης-εργασίας είναι η ανεργία με ιδιαίτερη αυξημένη ένταση μεταξύ των νέων όπου τα ποσοστά φθάνουν το 27% μεταξύ 18-24 ετών.

Εδώ λοιπόν έχουμε ένα ουσιαστικό κοινωνικό πρόβλημα που μας δείχνει ότι η Ελληνική αγορά χαρακτηρίζεται από χαμηλό βαθμό ευελιξίας και από χαμηλή ελαστικότητα στην αγορά εργασίας.

Η εισφοροδιαφυγή και κατ' επέκταση η εισφοροαποφυγή και η εισφοροκαθυστέρηση, μπορούν να χαρακτηριστούν ως δομικό πρόβλημα του κοινωνικού ασφαλιστικού ιστού, μέσα από τις επιχειρηματικές δραστηριότητες που όμως δε θα πρέπει να μας οδηγήσουν σε κλείσιμο των επιχειρήσεων, διότι τότε θα είχαμε πολύ σοβαρό πρόβλημα όχι μόνο στην κοινωνική ασφάλιση αλλά και στην ανεργία.

Στην Ελλάδα αλλά και στην Ευρώπη υπήρχε μία περίοδος 5-7 ετών όπου είχαμε υψηλές επενδύσεις από τις επιχειρήσεις σε τεχνολογικό εκσυγχρονισμό. Συνέπεια αυτής της κίνησης ήταν η βελτίωση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας.

¹⁴ Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Ινστιτούτο Κοινωνικής Πολιτικής, «Το κοινωνικό πορτραίτο της Ελλάδας 2003-2004», Αθήνα 2005, σελ 90-91.

Εάν παρατηρήσει κάποιος την καμπύλη επενδύσεων μέσα από την μακροοικονομία των τελευταίων χρόνων θα δει ότι η καμπύλη των ιδιωτικών επενδύσεων για τεχνολογικό εκσυγχρονισμό μειώνεται. Ήταν (το 2002) περίπου 13% και τώρα (το 2006) έχει πέσει γύρω στο 7%. Αυτό μας αποδεικνύει ότι στο μέλλον οι επιχειρήσεις αυτές θα χάσουν μερίδια της αγοράς και μεγάλο μέρος της ανταγωνιστικότητάς τους.

Κρίνεται επιτακτική η ανάγκη επανασχεδιασμού του ασφαλιστικού όχι μόνο για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις αλλά και για αυτούς που θεωρούνται κύριοι επενδυτές, έτσι ώστε να τους δοθούν οι δυνατότητες να αντιμετωπίσουν σοβαρά τον διεθνή ανταγωνισμό, διότι μόνο με αυτόν τον τρόπο θα μπορέσουν να ελαχιστοποιήσουν τις απώλειες πόρων και τις απώλειες προϋποθέσεων από πλευράς των ασφαλισμένων, οι οποίοι στο τέλος της επαγγελματικής τους πορείας με το πρόβλημα της φοροδιαφυγής και της εισφοροδιαφυγής δε θα έχουν τη δυνατότητα των παροχών του συστήματος, που εκ του νόμου δικαιούνται εάν βεβαίως το σύστημά μας λειτουργούσε σωστά.

Η ιστορία διδάσκει ότι, η κοινωνική πολιτική είναι μία ιστορία μεταβατικών σταδίων προσπαθώντας να συζητήσουμε και να αξιοποιήσουμε τα αυτονόητα.

Ο έλεγχος της εισφοροδιαφυγής αποτέλεσε βασική εξαγγελία και δέσμευση όλων των κυβερνήσεων αλλά τα στοιχεία μέσα από την πορεία του χρόνου δείχνουν ότι έχουμε μία αύξηση και όχι μείωση αυτής.

Ήδη σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των υπηρεσιών των Ασφαλιστικών Ταμείων που συγκέντρωσε η Πανελλήνια Ομοσπονδία Προσωπικού Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής (Π.Ο.Π.Ο.Κ.Π), τα τελευταία τρία χρόνια η εισφοροδιαφυγή αυξήθηκε από 16% στο 20% επί των εσόδων της ίδιας περιόδου.

1.3 Αιτίες εισφοροδιαφυγής

Άλλες κύριες αιτίες εισφοροδιαφυγής, πέρα από τη γενική απροθυμία πληρωμής, θα μπορούσαν να είναι:

1. Η γραφειοκρατία.
2. Η ανεπάρκεια ελεγκτικών μηχανισμών.
3. Ο ρόλος των κοινωνικών εταίρων.
4. Η κοινωνική πολιτική και οι παροχές.

5. Η πληροφορική ως εργαλείο.
6. Οι νόμοι και τα Προεδρικά Διατάγματα.
7. Ποιοτικά και ποσοτικά στατιστικά στοιχεία.
8. Οι καινοτομίες.
9. Η ασφαλιστική συνείδηση.
10. Η εκπαίδευση και επανακατάρτιση του προσωπικού των οργανισμών.
11. Η ανάληψη πολιτικού κόστους παρεμβάσεων.
12. Κίνητρα και αντικίνητρα αποδοτικότητας.
13. Οι ανασφάλιστοι εργαζόμενοι.
14. Η παράνομη Δόμηση.
15. Ρυθμίσεις.
16. Η απαξίωση¹⁵.

1.4 Ανάλυση αιτιών

1.4.1 Ανασφάλιστοι

Αναφορικά με τον αριθμό των ανασφάλιστων θα ήθελα απλά να αναφέρω ότι η πλειοψηφία ανήκει στο ΙΚΑ και είναι φυσικό, αφού ο μεγαλύτερος ασφαλιστικός οργανισμός της χώρας μας καλύπτει το μεγαλύτερο ποσοστό των μισθωτών υπαλλήλων και εργατοτεχνιτών.

Έτσι λοιπόν σύμφωνα με τις εκτιμήσεις έχουμε:

450-500.000 είναι οι ανασφάλιστοι που ανήκουν στην αρμοδιότητα του ΙΚΑ.

350-400.000 είναι οι ανασφάλιστοι αρμοδιότητας του ΟΓΑ.

130-150.000 είναι οι ανασφάλιστοι αυτοαπασχολούμενοι.

100-130.000 είναι οι ανασφάλιστοι αρμοδιότητας άλλων ασφαλιστικών ταμείων.

Πολλοί από τους παραπάνω θα έχουν και επικουρική ασφάλιση εάν ήταν ασφαλισμένοι στην κύρια ασφάλιση, οπότε η εισφοροδιαφυγή μετατοπίζεται και στα επικουρικά ταμεία.

Όλα αυτά οδηγούν στο συμπέρασμα ότι οι ανασφάλιστοι εργαζόμενοι με τις πιο συντηρητικές εκτιμήσεις ανέρχονται στο 1.050.000 έως 1.200.000. Αυτό σημαίνει ότι οι

¹⁵ Πρακτικά Δημερίδας σκέψης και σχεδιασμού «Εισφοροδιαφυγή – Περιστολή δαπανών», ό.π..

απώλειες των ταμείων σε ετήσια βάση ανέρχονται στο ποσό των 4 δισ. ευρώ (1.800.000.000 ΙΚΑ, 600.000.000 για ΟΓΑ, 450.000.000 για ΟΑΕΕ κ.λ.π.)¹⁶.

1.4.2 Έλλειψη ασφαλιστικής συνείδησης

Οι εργαζόμενοι, περισσότερο οι νεότεροι, μέσα στις συνθήκες αβεβαιότητας που έχουν δημιουργηθεί στην αγορά εργασίας, είναι φυσικό να ενδιαφέρονται αρχικά για την εξασφάλιση μιας θέσης εργασίας, ενός εισοδήματος και λιγότερο για την ασφαλιστική τους κάλυψη. Έτσι είναι ευάλωτοι στις πιέσεις και της εργοδοσίας για ανασφάλιστη εργασία. Η έλλειψη ασφαλιστικής συνείδησης έχει ενισχυθεί σημαντικά από τους εξής παράγοντες:

- I. Την καλλιέργεια κλίματος ανασφάλειας για το μέλλον του συστήματος.
- II. Την χαμηλή, παρά την όποια βελτίωση ποιότητας στις παρεχόμενες από τα Ταμεία υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης.
- III. Την μεγάλη στρέβλωση που έχει δημιουργηθεί στο σύστημα από την ενίσχυση μόνο των χαμηλών συντάξεων (ΕΚΑΣ, κατώτερα όρια).

Η μεγάλη πλειοψηφία των συνταξιούχων παίρνει περίπου το ίδιο ποσό σύνταξης ανεξάρτητα από το χρόνο ασφάλισης και τις συντάξιμες αποδοχές.

Είναι χαρακτηριστικό ότι στο ΙΚΑ ασφαλισμένοι από 15 έτη μέχρι και 30 έτη και με αποδοχές από 400 ευρώ το μήνα μέχρι 900 ευρώ έχουν περίπου την ίδια σύνταξη.

Αξίζει να αναφέρουμε δύο ακραία παραδείγματα μεταξύ των οποίων ευρίσκεται το 70% περίπου των ασφαλισμένων.

- Μισθωτός με 400 € μηνιαίες αποδοχές και 4500 ημέρες ασφάλισης (15 έτη) θα λάβει σύνταξη 428 €.
- Μισθωτός με 900 € μηνιαίες αποδοχές και 9000 ημέρες ασφάλισης (30 έτη) θα λάβει σύνταξη 560 €, δηλαδή μόλις 132 € μεγαλύτερη.

Στην περίπτωση που ο πρώτος λαμβάνει ΕΚΑΣ (ο δεύτερος δε δικαιούται με βάση το ποσό της σύνταξης) τότε θα λαμβάνει ΠΟΣΟ ΣΥΝΤΑΞΗΣ+ΕΚΑΣ=578 €, ενώ ο δεύτερος παραμένει στα 560 €.

Με αυτό το ακραίο παράδειγμα δεν υπάρχει για μεγάλο αριθμό εργαζομένων κίνητρο αύξησης των ημερών ασφάλισης ή των συντάξιμων αποδοχών.

¹⁶ Περιοδικό «Ασφαλισμένος», τευχ. 33, Μάιος-Ιούνιος 2005, σελ. 10.

1.4.3 Η αναχρονιστική και αναποτελεσματική οργάνωση των υπηρεσιών των ταμείων και των μηχανισμών ελέγχου.

- Τα ασφαλιστικά Ταμεία δε διαθέτουν το απαραίτητο προσωπικό για τη στελέχωση των υπηρεσιών ελέγχου, ούτε και μέσα μετακίνησης προς διευκόλυνση των υπηρεσιών τους, όπως οι υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών (ΣΔΟΕ).
- Οι υπηρεσίες δε διαθέτουν σύγχρονες υποδομές μηχανογράφησης ώστε να μπορούν να παρακολουθήσουν τις εισροές, την πορεία απογραφής των επιχειρήσεων, καθώς και την άμεση επικοινωνία και πληροφόρηση με τις άλλες υπηρεσίες.
- Η πολυδιάσπαση του συστήματος σε πολλά Ταμεία και σε πολλές ασφαλιστικές κατηγορίες δυσχεραίνει το έργο ελέγχου.

1.4.4 Ο μεγάλος αριθμός παράνομα εισερχομένων και διαμενόντων στη χώρα μας οικονομικών μεταναστών

Οι εργαζόμενοι αυτής της κατηγορίας αποτελούν το πιο φθινό εργατικό δυναμικό για τις επιχειρήσεις που παράλληλα είναι και ανασφάλιστο. Η νομιμοποίηση ενός μεγάλου αριθμού μεταναστών οδήγησε και στην μερική ασφαλιστική κάλυψη, υπάρχει όμως ακόμη μεγάλος αριθμός μη νομιμοποιηθέντων, αλλά και νομιμοποιηθέντων που είτε δεν ασφαλιζονται είτε ασφαλιζονται για λίγες ημέρες το χρόνο μόνο.

1.4.5 Οικονομική ύφεση και υψηλή ανεργία

Σε συνθήκες κατά τις οποίες μειώνεται η κατανάλωση, ο τζίρος των επιχειρήσεων, είναι φυσικό όλο και περισσότερες επιχειρήσεις να προσπαθούν να αποφύγουν την καταβολή εισφορών αποκρύπτοντας τους εργαζόμενους από την ασφάλιση. Όταν παράλληλα υπάρχουν μεγάλα ποσοστά ανεργίας οι εργαζόμενοι και οι άνεργοι γίνονται περισσότερο ευάλωτοι στις πιέσεις των εργοδοτών για ανασφάλιστη εργασία.

1.4.6 Η παράνομη δόμηση

Πολλές εργασίες οικοδομικές, περισσότερο συμπληρωματικού και επισκευαστικού χαρακτήρα γίνονται χωρίς άδεια και επομένως χωρίς εισφορές ασφαλιστικές. Εξάλλου η Ελλάδα, είναι η χώρα με τα περισσότερα αυθαίρετα κτίσματα για τα οποία δεν έχουν καταβληθεί τα «αναλογούντα» στα Ταμεία, κυρίως στο ΙΚΑ.

1.4.7 Η υψηλή παραοικονομία

Η υψηλή παραοικονομία που υπάρχει στη χώρα επιτρέπει την ανάπτυξη των μορφών της μαύρης εργασίας και τροφοδοτεί ευθέως την εισφοροδιαφυγή. Αδήλωτη εργασία σημαίνει και ανασφάλιστη εργασία.

1.4.8 Ασαφής οριοθέτηση της ασφαλιστικής «ύλης» του κάθε Ταμείου και μη προσαρμογή της νομοθεσίας στην κινητικότητα που υπάρχει στην αγορά εργασίας

Υπάρχουν χιλιάδες εργαζόμενοι μισθωτοί ή αυτοαπασχολούμενοι που τους «διεκδικούν» και τα τρία μεγάλα Ταμεία (ΙΚΑ, ΟΓΑ, ΟΑΕΕ). Αυτό οδηγεί όμως στην μη υποχρεωτική ασφάλιση σε ένα από τα τρία Ταμεία και ως εκ τούτου στη μερική ή ολική εισφοροδιαφυγή. Για παράδειγμα ένας εργαζόμενος που διαμένει σε αγροτική περιοχή ασχολείται με την γεωργία ή την κτηνοτροφία και παράλληλα εργάζεται εποχιακά ως μισθωτός ή με δελτίο παροχής υπηρεσιών.

- Ο ΟΓΑ ασφαλίζει τους κατά κύριο επάγγελμα αγρότες, παράλληλα όμως διακόπτει την ασφάλιση σε όποιους υπάγονται στην ασφάλιση άλλου φορέα.
- Το ΙΚΑ προβλέπει υποχρεωτική ασφάλιση για όποιον εργάζεται με εξαρτημένη σχέση εργασίας ακόμη και σε περιπτώσεις που ο εργαζόμενος πληρώνεται με δελτίο παροχής υπηρεσιών.
- Ο ΟΑΕΕ (ΤΕΒΕ, ΤΑΕ, ΤΣΑ) διεκδικεί τους εργαζόμενους με δελτίο παροχής υπηρεσιών ως αυτοαπασχολούμενους.

1.4.9 Το μεγάλο ύψος των εισφορών

Οι εισφορές που υπάρχουν στο ελληνικό ασφαλιστικό σύστημα ειδικότερα για τους μισθωτούς, είναι από τις υψηλότερες που υπάρχουν μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Εάν συνυπολογίσουμε και το επίσης υψηλό ποσοστό φόρου (μέχρι 40%) σε συνδυασμό με την αναποτελεσματικότητα των ελεγκτικών μηχανισμών, μπορούμε να αιτιολογήσουμε τα υψηλά ποσοστά εισφοροδιαφυγής και «μαύρης εργασίας».

Ένας εργαζόμενος μισθωτός με αποδοχές 1.000 € που έλαβε αύξηση 4% το 2005, δηλαδή 40 €, είχε καθαρό εισόδημα μόλις 21,6 € (30% φόρος + 16% ασφαλιστικές εισφορές), ενώ η επιχείρηση πλήρωσε επιπλέον εισφορές 11,2 €.

Για κάποιο εργαζόμενο σε βαριά και ανθυγιεινή εργασία με μηνιαίες αποδοχές 1.700 ευρώ και αύξηση 4% (68 ευρώ) η πραγματική μηνιαία αύξηση για τον εργαζόμενο αφαιρουμένου του φόρου και των ασφαλιστικών εισφορών (40%+19%) είναι μόλις 27,9 ευρώ, ενώ στην ίδια περίπτωση η επιχείρηση επιβαρύνθηκε με 21 επιπλέον ευρώ για ασφαλιστικές εισφορές.

1.5 Γενικά για δημόσιες υπηρεσίες και Ο.Τ.Α.

Θα πρέπει να αναφερθούμε και στους Ασφαλιστικούς Οργανισμούς του Δημοσίου που ασφαλίζουν τα άτομα που εργάζονται στο Δημόσιο με την κλειστή έννοια του όρου καθώς και στον ευρύτερο Δημόσιο τομέα και στις θυγατρικές αυτών των επιχειρήσεων.

Στο δημόσιο τομέα δεν υπάρχει εισφοροδιαφυγή. Δεδομένου ότι οι κρατήσεις του προσωπικού γίνονται απευθείας από τον Δημόσιο τομέα και αποδίδονται άμεσα στους ασφαλιστικούς φορείς, που είναι επίσης φορείς του δημοσίου.

Κατ' εξαίρεση όμως θα μπορούσαμε να πούμε και να αναφερθούμε στην εισφοροαποφυγή, η οποία είναι μία μορφή εισφοροδιαφυγής.

Όποια μορφή και να έχει, είναι μη νόμιμη και ο ανασφάλιστος απασχολούμενος όχι μόνο χάνει αυτός αλλά και ο κύριος ασφαλιστικός τομέας όπου εκ φύσεως και νομίμως πρέπει να ανήκει.

Έτσι έχουμε την παράνομη ή μη νόμιμη εισφοροαποφυγή, αλλά έχουμε και τη νόμιμη αυτή της εξαρτημένης εργασίας ή όπως αλλιώς θα μπορούσαμε να την αποκαλέσουμε με όποια μορφή απασχόλησης και εάν πάρει και που δίνει τη δυνατότητα στον κάθε εργαζόμενο να μπει με αυτόν τον τρόπο στην αγορά εργασίας.

Ακολουθεί και η εισφοροκαθυστερήση, η οποία πλήττει καιρία τους ασφαλιστικούς οργανισμούς. Επιχειρήσεις οι οποίες έπρεπε να καταβάλλουν τις εισφορές τους δεν τις κατέβαλαν έγκαιρα, ενώ για αυτό το χρονικό διάστημα οι ασφαλιστικοί οργανισμοί παρείχαν τα προνόμιά τους στους εργαζόμενους, οι οποίοι είναι δικαιούχοι.

Άλλη «νόμιμη» εισφοροδιαφυγή είναι οι εκάστοτε εισφοροπαλλαγές καθώς και οι ρυθμίσεις επί των χρεών. Το κόστος δεν καταβάλλεται ποτέ παρά μόνο εάν το καταβάλλει το κράτος στο ταμείο.

1.6 Προβλήματα - Ερωτήματα

Το πρόβλημα της εισφοροδιαφυγής είναι μεγάλο και πολυσύνθετο, γιατί:

- δημιουργεί συνθήκες ανισότητας στον ανταγωνισμό μεταξύ των επιχειρήσεων,
- στερεί από τα Ταμεία σημαντικά έσοδα και
- απομακρύνει από την προσπάθεια που πρέπει να γίνει για μείωση των ασφαλιστικών εισφορών, αλλά και βελτίωση των παροχών.

Τα ερωτήματα και τα αίτια της εισφοροδιαφυγής οδηγούν όλους τους ασφαλιστικούς οργανισμούς σε μεγάλα προβλήματα αναδεικνύοντας έτσι την αδυναμία της ομαλής λειτουργίας αυτών, αδυναμία ικανοποίησης των υποχρεώσεών τους προς τους ασφαλισμένους καθώς και την εγγύηση για ευημερία και κοινωνική πολιτική.

Δυστυχώς ακόμη στο Δημόσιο υπάρχουν αντιλήψεις τέτοιες που δεν επιτρέπουν και δεν δίνουν τη δυνατότητα να αντιληφθούν όλοι τι ρόλο σημαντικό παίζει σήμερα το ανθρώπινο κεφάλαιο.

Υπάρχουν βασικές γενικές αιτίες που συμβάλλουν στο αποτέλεσμα της εισφοροδιαφυγής.

Μια αιτία όμως που πρέπει να προσέξουμε είναι η απαξίωση ή μη του ασφαλιστικού συστήματος. Είναι σίγουρο, εάν εξακολουθήσουμε να βλέπουμε την εισφοροδιαφυγή μέσα από την ίδια οπτική γωνία, και εννοείται της απαξίωσης της ασφάλισης και του ασφαλιστικού φορέα, και μέσα από την ίδια κατακόρυφη σκέψη

χωρίς να επιθυμείται αλλαγή αυτής και χωρίς να προτείνονται λύσεις, ότι και να λυθεί τώρα θα είναι βραχυχρόνιο.

1.7 Αντιμετώπιση της εισφοροδιαφυγής

Οι συχνές και άκαρπες προσπάθειες μέσα από κατασταλτικούς μηχανισμούς, ως πρώτη και εύκολη λύση, δημιουργεί και μια πλειάδα προβλημάτων.

Είναι αντιληπτό πως είναι σαν τη διάνοιξη μιας τρύπας στο έδαφος και προσπάθεια διεύρυνσής της, ενώ κατά την πορεία της διεύρυνσης και αφού υπάρχουν πλέον ορατά σημάδια ότι δεν οδηγείται η προσπάθεια στον επιθυμητό σκοπό εξακολουθούμε να την διευρύνουμε αφιερώνοντας χρόνο και κόστος χωρίς να αξιολογούμε το κόστος αυτής της προσπάθειας αλλά συνεχίζοντας διότι έτσι μας είπαν ή έτσι το βρήκαμε ως μέτρο. Ίσως το κόστος επιλογής ενός άλλου σημείου για διάνοιξη μίας νέας τρύπας και στην συγκεκριμένη περίπτωση εννοώ μια νέα ιδέα, να μην είναι και τόσο μεγάλο¹⁷.

Εάν παραμένουμε προσηλωμένοι στις ίδιες σκέψεις, ποτέ δε θα φθάσουμε στο επιθυμητό αποτέλεσμα.

Ο αναχρονισμός και οι παλαιομοδίτικες ιδέες λειτουργούν ως τροχοπέδη σε κάθε τι νέο και φρέσκο, σε κάθε τι που φέρνει την αλλαγή.

Ας μην ξεχνάμε ότι και οι παλαιομοδίτικοι και τετριμμένοι τρόποι ήταν κάποτε νέες και φρέσκιες ιδέες.

Χρειαζόμαστε λοιπόν ιδέες και προτάσεις που να φέρνουν ανανέωση, φρεσκάδα και ριζοσπαστικές λύσεις εάν αυτές είναι εφικτές.

Η ασφάλιση σήμερα δεν είναι ελκυστική, γιατί στην καθημερινή επαφή μεταξύ ασφαλισμένων και προσωπικού ασφαλιστικών οργανισμών υπάρχει μία παθογένεια συμπεριφοράς. Δύσκολη προσέγγιση, κατακερματισμένες υπηρεσίες, επιθετικότητα, βιαιότητα, υπερβολικό κόστος.

¹⁷ Edward De Bono, «Η χρήση της πλάγιας σκέψης», Ε' έκδοση.

1.8 Προτάσεις

Προτάσεις που θα μπορούσαν να αναφερθούν είναι οι εξής:

1. Η μηχανοργάνωση-μηχανογράφηση των υπηρεσιών.
2. Δημόσια Διοίκηση με ύπαρξη και όχι ανύπαρκτη.
3. Ο εξορθολογισμός της ασφαλιστικής συνείδησης.
4. Πολιτικές κινήτρων ασφάλισης στους εργαζόμενους και αντικινήτρων της εισφοροδιαφυγής.
5. Η αναμόρφωση κριτηρίων.
6. Η εκπαίδευση και επανακατάρτιση προσωπικού.
7. Η ανάδειξη του ασφαλιστικού συστήματος και η καταπολέμηση της απαξίωσής του.
8. Ο κατασταλτικός έλεγχος από τις αρμόδιες υπηρεσίες και η επιβολή προστίμων.
9. Καινοτομίες.
10. Ο σεβασμός στους νόμους.
11. Η πολιτική βούληση.
12. Η ανάληψη ευθυνών.
13. Η επικοινωνιακή πολιτική.
14. Η ενοποίηση Ταμείων.
15. Η πάταξη της μαύρης εργασίας (συστηματική απόκρυψη εργασίας).

1.9 Ανάλυση μερικών προτάσεων

1.9.1 Η μηχανοργάνωση και η μηχανογράφηση των ασφαλιστικών οργανισμών

Η μηχανοργάνωση και η μηχανογράφηση των ασφαλιστικών οργανισμών και η επικοινωνία μεταξύ τους ή η άμεση άντληση πληροφοριών ασφαλιστικών από τον ένα κύριο φορέα στον άλλο σε (on time) πραγματικό χρόνο όχι μόνο είναι απαραίτητη και αναγκαία, αλλά θα συμβάλλει πάρα πολύ στην άμεση πληροφόρηση ακόμη και στην πιο έγκαιρη ενημέρωση των ασφαλισμένων για ασφαλιστικές τους υποθέσεις. Δίνεται επίσης η δυνατότητα στους κατασταλτικούς μηχανισμούς να έχουν εικόνα σε (on time) πραγματικό χρόνο.

1.9.2 Κίνητρα και αντκίνητρα

Θα μπορούσαμε να προτείνουμε κάποια κίνητρα γι' αυτούς που είναι συνεπείς με τις υποχρεώσεις τους δίνοντας κάποια bonus, όπως οι τράπεζες με μείωση εισφορών για κάποιο διάστημα.

1.9.3 Ανάλυση ευθυνών - Μαύρη εργασία

Να έχει μερίδιο ευθύνης και ο ίδιος ο εργαζόμενος προστατεύοντας τις εισφορές του και τα δικαιώματα που πηγάζουν απ' αυτή. Όταν υπάρχει βέβαια ο φόβος της ανεργίας, ο κάθε εργαζόμενος κοιτάζει να προστατέψει το εισόδημά του, τότε δυστυχώς για τον εργαζόμενο το ασφαλιστικό περνάει σε δεύτερη μοίρα. Το πρώτο που τον ενδιαφέρει είναι να βρει εισόδημα.

1.9.4 Καταπολέμηση της απαξίωσης του ασφαλιστικού συστήματος

Μόνο μέσα από συνεχή εκπαίδευση και σωστή ενημέρωση του προσωπικού, οι ασφαλισμένοι θα αρχίσουν να στηρίζουν την όποια προσπάθεια των ασφαλιστικών οργανισμών και του προσωπικού τους. Όταν αυτοί δεν έχουν ορατά σημάδια, καλύτερευσης δεν πρόκειται ποτέ να βοηθήσουν την προσπάθεια που θα εκδηλωθεί.

1.9.5 Επικοινωνιακή πολιτική

Οι ασφαλισμένοι θα πρέπει να ενημερώνονται συχνά και να γνωρίζουν τα δικαιώματά τους και τις υποχρεώσεις τους. Πρέπει να ενδυναμωθεί η ασφαλιστική τους συνείδηση και η ανάδειξη οφελών μέσα από την ασφάλιση. Σε αυτή την περίπτωση θα είχαμε καλύτερα αποτελέσματα εάν χρησιμοποιείται το marketing μέσα από spots και διαφημίσεις στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο.

1.9.6 Έλεγχος κατασταλτικός

Άσκηση ποινικής δίωξης σε χρόνους γρήγορους για να μην παραγραφεί το αδίκημα της εισφοροδιαφυγής καθώς και γρήγορη κίνηση της διοίκησης για κατάσχεση, εάν αυτό είναι δυνατόν και αναγκαίο ως μέτρο.

1.9.7 Καινοτομίες

Όταν μία εταιρεία δηλώνει πτώχευση και μπαίνουν μέσα οι εκκαθαριστές μετά την πληρωμή στους εργαζόμενους λόγω να έχουν τα ασφαλιστικά ταμεία, παίρνοντας αυτά που τους ανήκουν δεδομένου ότι τα Ασφαλιστικά ταμεία είναι κομμάτι του Δημόσιου Τομέα. Τέλος, ομαδοποίηση, ίσως, των ασφαλιστρών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

2.1 Εισαγωγή

Η ιστορία του πολιτισμού διδάσκει ότι ο άνθρωπος οδηγήθηκε στην ανακάλυψη της γεωργίας από τότε που στις ποταμιαίες κοιλάδες της Κίνας, των Ινδιών και της Μεσοποταμίας βρήκε έτοιμους αυτοφυείς καρπούς και με βάση τους οποίους οδηγήθηκε στην ανάπτυξη των καλλιεργειών του σταριού πρώτα και των άλλων δημητριακών μετέπειτα. Το κέντρο όμως της δραστηριότητας ήταν και παρέμεινε πάντοτε ο ίδιος ο άνθρωπος με τα εργαλεία του. Στις σημερινές κοινωνίες, στις οποίες η ανθρώπινη εργασία ολοένα και υποκαθίσταται από περίπλοκα και παντοδύναμα εργαλεία και τεχνικά μέσα ο άνθρωπος, αν και σε περιορισμένο βαθμό και αριθμό, παραμένει αναντικατάστατος στο σχεδιασμό και στην οργάνωση της γεωργικής παραγωγής αλλά και στη διακίνηση και στη διάθεσή αυτής. Όσο δε πολυσύνθετα αναδειχνονται τα προβλήματα, τόσο ο ανθρώπινος παράγων οφείλει να εξοπλίζεται με επαρκέστερες γνώσεις και να εκπαιδεύεται και να προσαρμόζεται στις νέες απαιτήσεις της ζωής και των αναγκαιοτήτων του γεωργικού επαγγέλματος¹⁸.

Η γεωργία κατείχε πάντοτε αλλά και σήμερα ακόμη εξέχουσα θέση στη συνολική οικονομία της χώρας μας. Αποτελεί ειδικότερα ισχυρό παράγοντα των οικονομικών εξελίξεων και δραστηριοτήτων και διατηρεί επίσης ειδικό βάρος και στο πεδίο της κοινωνικής συνοχής του ελληνικού πληθυσμού.

Συγκεκριμένα:

- Συμβάλλει με ποσοστό 8% στο σχηματισμό του ΑΕΠ της Ελλάδας (στοιχεία του 1997) και
- Απασχολεί το 19,4% (στοιχεία του 1997) του συνολικού ενεργού πληθυσμού. Εκφραστικός είναι και ο πίνακας που ακολουθεί:

¹⁸ Μπρακατσούλας Βασίλης, «Η ελληνική γεωργία τα τελευταία χρόνια. 1950-2003», Εκδ. Παπαζήση, 2003, σελ. 37.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.1.

Συμμετοχή της γεωργίας στο ΑΕΠ και στην απασχόληση

Έτος	ΑΕΠ σε εκατομ. Δραχμές	% στα συνολικό ΑΕΠ	Απασχο- λουμενοι στη γεωργία χιλ. ότομα	% στο σύνολο των απασχο- λουμενων	% μεταβολής των απασχο- λουμένων ανά δεκαετία
1960	8.688	33,7	1.367	48,2	
1961	29.007	30,3	1.960	53,9	+43,4
1971	51.600	18,0	1.313	40,6	-33,0
1981	329.285	17,7	972	27,4	-25,9
1991		11,4	672	17,3	-30,9
1997*		8,1	786	20,0	

ΠΗΓΗ: Αναδημοσίευση από «Η σημασία της Ελληνικής Γεωργίας»

2.2 Ίδρυση του ΟΓΑ

Ο Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων (Ο.Γ.Α.) ιδρύθηκε το έτος 1961 με το Ν.4169/1961 (ΦΕΚ 81Α).

Με τον ιδρυτικό νόμο του ΟΓΑ εισήχθη στο οργανωτικό σχήμα του μια σημαντική διοικητική καινοτομία, το δίκτυο των Ανταποκριτών. Ο ΟΓΑ οργανώθηκε με βάση το κεντρικό σύστημα διοίκησης, το οποίο ταυτόχρονα ήταν πλήρως αποκεντρωμένο μέσω των ανταποκριτών.

Το μοντέλο διοικητικής οργάνωσης του ΟΓΑ, με την ύπαρξη κεντρικής διοίκησης και ενός δικτύου ανταποκριτών-συνεργατών, ως διοικητική δομή, διαφέρει από το πρότυπο διοικητικής οργάνωσης, που χαρακτηρίζει την ελληνική δημόσια διοίκηση. Το οργανωτικό πρότυπο του ΟΓΑ αποτέλεσε την πολιτική έκφραση για την αποτελεσματική διεκπεραίωση διοικητικών διαδικασιών του πληθυσμού της επαρχίας, που σχετίζονταν με τη λειτουργία του Οργανισμού¹⁹.

2.3 Διάρθρωση του Οργανισμού

Η σημερινή διαρθρωτική δομή του Οργανισμού είναι κεντρική με έδρα την Αθήνα.

¹⁹ Εγχειρίδιο Ο.Γ.Α. με τίτλο «Συνοπτική αναφορά δράσεων», 2007.

Η διοικητική δομή του ΟΓΑ σήμερα έχει ως ακολούθως:

- Διοίκηση
- Υποδιοίκηση
- Νομική Υπηρεσία
- Γενικές Διευθύνσεις
 - ο Γενική Διεύθυνση Διοικητικής Υποστήριξης
 - ο Γενική Διεύθυνση Ασφάλισης
- Κλάδοι, (Διευθύνσεις)-Υπηρεσίες
 - ο Ασφάλιση αγροτών
 - ο Απονομής Συντάξεων
 - ο Μητρώου και πληρωμής Συντάξεων
 - ο Υγείας (Νοσοκομειακή Περίθαλψη)
 - ο Φαρμακευτικής
 - ο Οικονομικών Υπηρεσιών
 - ο Επιθεώρησης
 - ο Οικογενειακών Επιδομάτων
 - ο Μηχανογράφησης
 - ο Διοικητικού
 - ο Δημοσίων και Διεθνών Σχέσεων (ΕΟΚ)
 - ο Στατιστικής Μελετών
 - ο Υγειονομική (υπαλλήλων και συνταξιούχων πρώην υπάλληλοι ΟΓΑ)
 - ο Προληπτικού ελέγχου και δαπανών

Οι πρώτες συντάξεις γήρατος εκδόθηκαν το έτος 1963 και χορηγήθηκαν σε 357.569 αγρότες.

Ο ΟΓΑ αποτελεί Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, εποπτευόμενο από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και αποτελεί πλέον Ταμείο Κύριας Ασφάλισης.

Στην ασφάλιση του ΟΓΑ υπάγονται υποχρεωτικά:

- Αγρότες
- Κτηνοτρόφοι, πτηνοτρόφοι, μελισσοκόμοι, κλπ
- Αγρεργάτες
- Αλιείς και αλιεργάτες

- Επαγγελματίες βιοτέχνες και έμποροι, εφόσον δραστηριοποιούνται σε οικισμούς μέχρι 2.000 κατοίκους, υπό ορισμένες προϋποθέσεις
- Ανειδίκευτοι εργάτες που απασχολούνται στη ζωική παραγωγή.

Σύνταξη ανασφάλιστων υπερήλικων

Ο ΟΓΑ, ως εντολοδόχος του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, χορηγεί, από το έτος 1981, σύνταξη στους ανασφάλιστους υπερήλικες.

Οικογενειακά-Πολυτεκνικά Επίδομα

Ο ΟΓΑ ως εντολοδόχος του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, χορηγεί από το έτος 1972 οικογενειακό επίδομα (καταργήθηκε το 1997), από το 1991 πολυτεκνικό επίδομα, επίδομα τρίτου παιδιού (μέχρι τη συμπλήρωση του 6^{ου} έτους της ηλικίας του) και ισόβια σύνταξη στην πολύτεκνη μητέρα και από το 2006 εφάπαξ παροχή 2000 ευρώ στη μητέρα που, αποκτά τρίτο παιδί, καθώς και για κάθε παιδί μετά από το τρίτο.

2.4 Μηχανογραφική οργάνωση ΟΓΑ

Ο ΟΓΑ σήμερα εξυπηρετείται μηχανογραφικά

- Από το ΚΗΥΚΥ, το οποίο τηρεί και επεξεργάζεται τα αρχεία:
 - Συντάξεων
 - Ασφάλισης
 - Οικογενειακών Επιδομάτων
 - Εκκαθάρισης δαπανών Νοσοκομειακής Περιθαλψης αγροτών
 - Επίδομα μητρότητας
 - Εκκαθάριση αμοιβών Ελεγκτών Ιατρών και βοηθών υπαλλήλων
- Από τον Κλάδο Μηχανογράφησης του ΟΓΑ στο οποίο:
 - Είναι εγκατεστημένα αντίγραφα αρχείων Συντάξεων, Ασφάλισης, Οικογενειακών Επιδομάτων, τα οποία τηρούνται στο ΚΗΥΚΥ, για χρήση

(άντληση πληροφοριών) από τους υπαλλήλους του ΟΓΑ μέσω πληροφοριακών συστημάτων που έχει αναπτύξει ο Κλάδος Μηχανογράφησης.

- Έχουν αναπτυχθεί, εγκατασταθεί και λειτουργούν άνω των είκοσι μηχανογραφικών εφαρμογών, οι οποίες έχουν αναπτυχθεί από το Προσωπικό Πληροφορικής του ΟΓΑ, και αφορούν σε μεσαίου μεγέθους μηχανογραφικές εφαρμογές όπως:

- ✓ Αποδόσεις δαπανών Υγείας σε χρήμα
- ✓ Πληροφοριακά συστήματα παρακολούθησης αιτήσεων των παροχών του ΟΓΑ και υποσυστήματα εκτυπώσεων εγγράφων βεβαιώσεων κ.λ.π.
- ✓ Συντάξεις επιζώντων
- ✓ Αποζημιώσεις Ανταποκριτών κλπ.

2.5 Ο θεσμός των ανταποκριτών

Ο ΟΓΑ σήμερα απασχολεί 4.700 ανταποκριτές, οι οποίοι είναι Δημοτικοί ή Κοινοτικοί υπάλληλοι και οι οποίοι ασκούν, παράλληλα με τα κύρια καθήκοντά τους, τις αρμοδιότητες του ΟΓΑ που τους έχουν θεσμικά εκχωρηθεί, η συμβολή τους δε στο έργο του Οργανισμού είναι πολύ σημαντική, εξασφαλίζοντας έτσι επαφή με το σύνολο του αγροτικού πληθυσμού, ακόμη και στο πιο απομακρυσμένο χωριό.

Οι κυριότερες από τις αρμοδιότητες αυτές, συνοπτικά, είναι οι ακόλουθες:

- Είναι Πρωτοβάθμια Όργανα ασφάλισης, αρμόδια για την εγγραφή των ασφαλισμένων στα ειδικά μητρώα που τηρούνται σε κάθε Δήμο ή Κοινότητα.
- Εκδίδουν και θεωρούν τα βιβλιάρια υγείας των ασφαλισμένων-δικαιούχων περιθαλψής από τον ΟΓΑ.
- Παραλαμβάνουν τις αιτήσεις των ασφαλισμένων για χορήγηση σύνταξης και λοιπών παροχών, ελέγχουν την πληρότητα ή μη των δικαιολογητικών, επιμελούνται για τη συμπλήρωσή τους και διαβιβάζουν τις αιτήσεις στον ΟΓΑ.
- Παρακολουθούν και αναγγέλλουν στον ΟΓΑ τις μεταβολές που επέρχονται στην προσωπική, οικογενειακή και επαγγελματική κατάσταση των ασφαλισμένων, συνταξιούχων και επιδοματούχων που κατοικούν στην περιφέρειά τους, οι οποίες

επηρεάζουν τη συνέχιση της ασφάλισης, της συνταξιοδότησης και της καταβολής του επιδόματος ή το ποσό της καταβαλλόμενης σύνταξης ή του επιδόματος.

- Επιδίδουν αποφάσεις και έγγραφα στους ενδιαφερόμενους και διαβιβάζουν στον ΟΓΑ ενστάσεις κατά αποφάσεων.

2.6 Παρεχόμενες Υπηρεσίες

Σκοπός του ΟΓΑ είναι η χορήγηση των εξής παροχών:

A. Συντάξεων

- Γήρατος
- Αναπηρίας
- Επιζώντων μελών
- Ανασφάλιστων Υπερηλικών
- Διαδοχικής ασφάλισης

B. Υγειονομικής Περίθαλψης

- Ιατρικής και εξωνοσοκομειακής περίθαλψης
- Νοσοκομειακής περίθαλψης
- Νοσοκομειακής περίθαλψης στο εξωτερικό
- Φαρμακευτικής περίθαλψης
- Πρόσθετες παροχές
- Παροχές μητρότητας (Επίδομα κυοφορίας και λοχείας, βοηθήματα τοκετού)

Γ. Αγροτικής εστίας

- Κοινωνικού Τουρισμού, (οκταήμερα και τετραήμερα)
- Εκδρομικά Προγράμματα
- Παροχή δωρεάν βιβλίων
- Παροχή δωρεάν εισιτηρίων θεάτρου

Δ. Οικογενειακά και πολυτεχνικά επιδόματα

- Επίδομα τρίτου παιδιού
- Πολυτεχνικό επίδομα
- Ισόβια σύνταξη
- Εφάπαξ επίδομα 2.000 ευρώ.

2.7 Δικαιούχοι των παροχών

Οι δικαιούχοι συντάξεων και ασφαλισμένοι ασθένειας του ΟΓΑ, εμφανίζονται στους Πίνακες που ακολουθούν.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2.

Δικαιούχοι συντάξεων

Δικαιούχοι Συντάξεων	Πλήθος	Ποσοστό
Συνταξιούχοι γήρατος	645.000	75,53%
Συνταξιούχοι αναπηρίας	138.000	16,16%
Συνταξιούχοι Ανασφάλιστων Υπερηλίκων	64.000	7,49%
Συνταξιούχοι Επιζώντων	7.000	0,82%
Σύνολο Συνταξιούχων	854.000	

ΠΗΓΗ: Υπηρεσία Θ' Στατιστικής και Μελετών

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.3.

Δικαιούχοι Ασφαλισμένοι Ασθενείας

	Πλήθος	Ποσοστό
Ασφαλισμένοι Κύριας Ασφάλισης	721.000	35,52%
Συνταξιούχοι	854.000	42,07%
Μέλη οικογενειών ασφ/νων και συνταξιούχων	455.000	22,41%
Σύνολο ασφαλισμένων	2.030.000	

ΠΗΓΗ: Υπηρεσία Θ' Στατιστικής και Μελετών

Για το 2007, οι δικαιούχοι επιδομάτων μητρότητας ήταν συνολικά 8.672 άτομα, εκ των οποίων οι 7.232 αφορούσαν επιδόματα κυοφορίας και λοχείας και τα 1.450 άτομα απλό βοήθημα τοκετού

Όσον αφορά τους δικαιούχους οικογενειακών επιδομάτων, καταγράφονται στον ακόλουθο Πίνακα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.4.

Δικαιούχοι οικογενειακών επιδομάτων

	Πλήθος	Ποσοστό
Επίδομα 3 ^{ου} παιδιού	54.000	16,51%
Πολυτεκνικό Επίδομα (οικογένειες)	85.000	25,99%
Ισόβια Σύνταξη	188.000	57,49%
Σύνολο	327.000	

ΠΗΓΗ: Υπηρεσία Θ' Στατιστικής και Μελετών

2.8 Οργανωτική δομή

Ο ΟΓΑ διοικείται από τον Διοικητή και το Διοικητικό Συμβούλιο με έδρα την Αθήνα (Πατησίων 30). Έχει αναπτύξει έξι Περιφερειακά Υποκαταστήματα σε όλη την Ελλάδα με σκοπό και στόχο την αποκέντρωση, την γρήγορη διεκπεραίωση των υποθέσεων των ασφαλισμένων του και την επίτευξη απονομής των παροχών του.

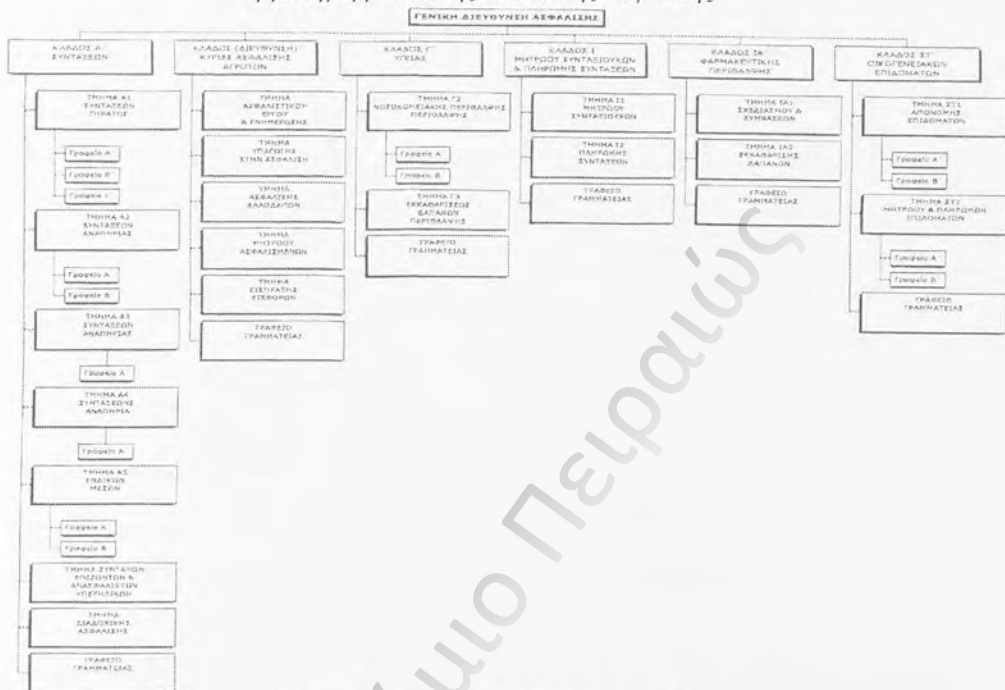
Ακολουθεί το οργανόγραμμα των κεντρικών Υπηρεσιών του ΟΓΑ με ανάλυση ανά Γενική Διεύθυνση και των Περιφερειακών Υποκαταστημάτων του Οργανισμού.

ΕΙΚΟΝΑ 2.1.
Γενικό Οργανόγραμμα Ο.Γ.Α.

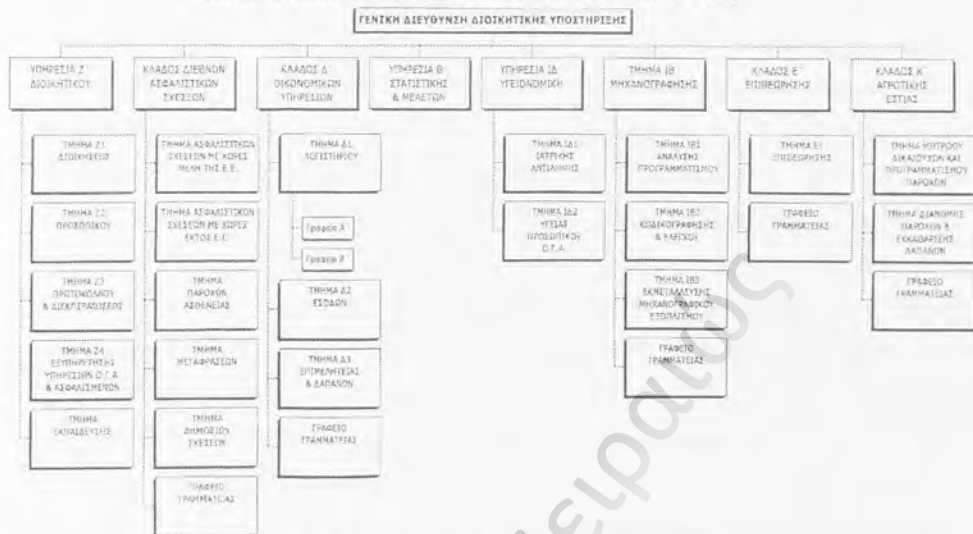
ΠΗΓΗ: Υπηρεσία Θ' Στατιστικής και Μελετών

ΕΙΚΟΝΑ 2.2.
Οργανόγραμμα Γενικής Διεύθυνσης Ασφάλισης

ΠΗΓΗ: Υπηρεσία Θ' Στατιστικής και Μελετών

ΕΙΚΟΝΑ 2.3.
Οργανόγραμμα Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης

ΠΗΓΗ: Υπηρεσία Θ' Στατιστικής και Μελετών

ΕΙΚΟΝΑ 2.4.
Οργανόγραμμα Περιφερειακών Υποκαταστημάτων

ΠΗΓΗ: Υπηρεσία Θ' Στατιστικής και Μελετών

2.9 Νομικό πλαίσιο λειτουργίας του ασφαλιστικού οργανισμού

Το 1961 ιδρύθηκε ο ΟΓΑ με το Ν. 4169/1961 (ΦΕΚ 81Α) με σκοπό την κοινωνικοασφαλιστική προστασία των αγροτών, οι οποίοι, αν και αποτελούσαν ένα

μεγάλο και σημαντικό τμήμα του εργατικού δυναμικού της χώρας, μέχρι τότε ήταν ανασφάλιστοι. Επίσης, με τον ιδρυτικό Νόμο χορηγούνται στους αγρότες-αρχηγούς αγροτικών εκμεταλλεύσεων παροχές συντάξεων γήρατος και περίθαλψης στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, καθώς και αποζημιώσεις για ζημιές στη γεωργική παραγωγή από φυσικές καταστροφές. Η αρμοδιότητα αυτή μεταφέρθηκε, με το Ν.1790/1988, στον Οργανισμό Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛ.Γ.Α.). Για την χορήγηση των παροχών δεν υπήρχε υποχρέωση καταβολής εισφοράς εκ μέρους των ασφαλισμένων.

Το 1967 χορηγούνται συντάξεις αναπηρίας στους ασφαλισμένους που είναι ανίκανοι για εργασία. Παρέχεται δικαίωμα νοσοκομειακής περίθαλψης στους ασφαλισμένους και συνταξιούχους του ΟΓΑ καθώς και στα μέλη των οικογενειών τους. Η περίθαλψη παρέχεται σε Υγειονομικούς Σταθμούς, Κέντρα Υγείας, Κρατικά Θεραπευτήρια και Θεραπευτήρια Κοινωφελών Ιδρυμάτων, καθώς και σε ιδιωτικές κλινικές με τις οποίες συνάπτει σύμβαση ο ΟΓΑ.

Το 1973 χορηγούνται συντάξεις αναπηρίας στα άνω των 18 ετών παιδιά ασφαλισμένων ή συνταξιούχων του ΟΓΑ, τα οποία έγιναν ανίκανα για εργασία πριν από το 21^ο έτος της ηλικίας τους.

Το 1981 εφαρμόζονται στον ΟΓΑ υποχρεωτικά οι Κανονισμοί 1408/1971 και 574/1972 της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.), βάσει των οποίων χορηγούνται συντάξεις και παροχές περίθαλψης. Παράλληλα, χορηγείται ορφανική σύνταξη στα ορφανά άγαμα παιδιά μέχρι 18 ετών, θανόντος συνταξιούχου ή ασφαλισμένου του ΟΓΑ και εξωϊδρυματικό επίδομα παραπληγίας-τετραπληγίας στους ασφαλισμένους και τα μέλη της οικογένειάς τους.

Το 1983 παρασχέθηκε στους ασφαλισμένους φαρμακευτική περίθαλψη με συμμετοχή 10% ή 25% ή και χωρίς συμμετοχή, ανάλογα με την ασθένεια και καθιερώθηκε η αυτοτελής συνταξιοδότηση της αγρότισσας.

Το 1985 χορηγείται στις ασφαλισμένες έγγαμες ή άγαμες μητέρες επίδομα κυοφορίας και λοχείας, καθώς και βοήθημα τοκετού, σε περίπτωση που ο τοκετός πραγματοποιηθεί σε ιδιωτικό μαιευτήριο.

Το 1987 θεσμοθετείται, για πρώτη φορά στον ΟΓΑ, ανταποδοτικό σύστημα ασφάλισης. Συνιστάται ο Κλάδος Πρόσθετης Ασφάλισης Αγροτών, ο οποίος λειτουργεί από 1-1-1988 κυρίως ως επικουρικός φορέας ασφάλισης, με σκοπό τη χορήγηση πρόσθετης σύνταξης στους ασφαλισμένους που θα καταβάλλουν ασφαλιστικές εισφορές. Για τον υπολογισμό των εισφορών ορίζονται τρεις ασφαλιστικές κλάσεις και ο ασφαλισμένος επιλέγει αυτή που επιθυμεί.

Το 1997 γίνεται η αποφασιστική τομή στην εξελικτική ασφαλιστική πορεία του ΟΓΑ. Συνιστάται ο Κλάδος Κύριας Ασφάλισης Αγροτών, ο οποίος λειτουργεί από 1-1-1998 και ο ΟΓΑ μετατρέπεται σε Ταμείο Κύριας Ασφάλισης (ο Κλάδος Πρόσθετης Ασφάλισης καταργείται και ο νέος Κλάδος καθίσταται καθολικός διάδοχός του). Επίσης, για τον υπολογισμό των εισφορών ορίζονται επτά ασφαλιστικές κατηγορίες, μεταξύ των οποίων επιλέγει ο ασφαλισμένος. Ακόμα, καθιερώνεται η διαδοχική ασφάλιση στον ΟΓΑ, (Ν.3232/2004) οι διατάξεις της οποίας ισχύουν τόσο για τον χρόνο του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών, όσο και για τον χρόνο του Κλάδου Πρόσθετης Ασφάλισης.

Το νέο ασφαλιστικό καθεστώς συνυπάρχει αρχικά με το παλαιό και προβλέπεται μακρά μεταβατική περίοδος (μέχρι το έτος 2026), κατά την οποία γίνεται ομαλά η πλήρης μετάβαση του ΟΓΑ από το παλαιό καθεστώς στο νέο.

Το 1998 ασφαλίζονται στον ΟΓΑ οι απασχολούμενοι στην αγροτική οικονομία αλλοδαποί, που παραμένουν νόμιμα στη χώρα.

Το 2002 συνιστάται στον ΟΓΑ ο Λογαριασμός Αγροτικής Εστίας (Λ.Α.Ε.) με οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια. Σκοπός του Λογαριασμού αυτού είναι η οργάνωση και η εφαρμογή προγραμμάτων κοινωνικού τουρισμού, διακοπών, εκδρομών, γενικότερης ενημέρωσης και πληροφόρησης του αγροτικού πληθυσμού της χώρας, δωρεάν παροχή εισιτηρίων θεάτρων, δωρεάν παροχή βιβλίων και άλλου έντυπου υλικού, καθώς και συμμετοχή σε προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης συναφή προς τους σκοπούς του Λογαριασμού.

Το 2004 ασφαλίζονται στον ΟΓΑ από 1-1-2004 οι ανειδίκευτοι εργάτες του πρωτογενούς τομέα σε επιχειρήσεις-εκμεταλλεύσεις και οι αλιεργάτες της παράκτιας και μέσης αλιείας.

2.10 Σκοπός

Σκοπός σήμερα των Υπηρεσιών του ΟΓΑ είναι η καλύτερη διεκπεραίωση των υποθέσεων των ασφαλισμένων του και η εξόφληση των ασφαλιστικών εισφορών του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης ως προϋπόθεση καλής λειτουργίας. Το ισχύον καθεστώς σήμερα είναι:

1. Εισφορές αυτοτελώς απασχολούμενων

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 14 του Π. Δ/τος 78/98 «Καταστατικό Ασφάλισης και Συνταξιοδότησης Αγροτών» (ΦΕΚ 72Α), οι μηνιαίες ασφαλιστικές εισφορές των προσώπων που γράφονται στα Μητρώα Ασφαλισμένων του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών είναι απαιτητές στο τέλος κάθε εξαμήνου και εισπράττονται από τους υπόχρεους μέσα στο επόμενο εξάμηνο.

2. Εισφορές ανειδίκευτων εργατών του άρθρου 7 του Ν. 3232/2004.
3. Ρύθμιση καταβολής καθυστερούμενων εισφορών των αυτοτελώς απασχολούμενων.
4. Ρύθμιση καταβολής οφειλών των υπόχρεων εργοδοτών.
5. Εξόφληση καθυστερούμενων εισφορών Πρόσθετης Ασφάλισης.

2.11 Ο Νόμος. 3518/2006

Η πρόταση η οποία έγινε και νόμος του 2006 έχει ως κάτωθι:

«Οι εγγεγραμμένοι στα μητρώα ασφαλισμένων του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών που έχουν εγγραφεί στα Μητρώα του Κλάδου Πρόσθετης Ασφάλισης μπορούν σε περίπτωση που οφείλουν ασφαλιστικές εισφορές στον Κλάδο Πρόσθετης Ασφάλισης να αναγνωρίσουν στον Κλάδο Κύριας Ασφάλισης μέρος ή το σύνολο του οφειλόμενου στον Κλάδο Πρόσθετης Ασφάλισης χρόνου, ύστερα από αίτησή τους που υποβάλλεται άπαξ πριν τη συνταξιοδότησή τους.

Οι ασφαλισμένοι καταβάλλουν για κάθε μήνα αναγνώρισης το άθροισμα της ατομικής ασφαλιστικής εισφοράς και της κρατικής εισφοράς που προβλέπονται από τις διατάξεις των εδαφίων με στοιχεία 1^α και 4^α του άρθρου 3 του Ν.2458/97, όπως ισχύει, υπολογιζομένων επί του ποσού της 1^{ης} ασφαλιστικής κατηγορίας της παρ. του άρθρου 4 του ίδιου νόμου, όπως αυτό έχει διαμορφωθεί κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης για αναγνώριση.

Με απόφαση του Υπουργού Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας καθορίζεται η διαδικασία καταβολής των εισφορών σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 12 και των εδαφίων α, β και γ της παρ. 3 του άρθρου 14 του Π.Δ.78/98 (ΦΕΚ 72Α).

Σε περίπτωση που οι ασφαλιστικές εισφορές δεν καταβληθούν εμπρόθεσμα αναζητούνται για μία ακόμη φορά, αφού γίνει ο επανυπολογισμός τους με βάση το νέο ποσό

της 1^{ης} ασφαλιστικής κατηγορίας, όπως αυτό έχει αναπροσαρμοστεί σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 4 του ν.2458/97, όπως ισχύει.

Οι εγγεγραμμένοι μόνο στα Μητρώα Ασφαλισμένων του Κλάδου Πρόσθετης Ασφάλισης μπορούν επίσης να εξοφλήσουν το σύνολο ή μέρος του χρόνου για τον οποίο οφείλουν εισφορές στον Κλάδο αυτό κατά τα οριζόμενα ανωτέρω».

Επισυνάπτουμε πίνακα με στατιστικά στοιχεία σχετικά με τις ασφαλιστικές εισφορές του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.5.

Αυτοτελώς απασχολούμενοι ασφαλισμένοι
(Στοιχεία Δεκεμβρίου 2005)

Στοιχεία ασφαλισμένων		Ποσοστό
Ασφαλισμένοι χωρίς ληξιπρόσθεμες οφειλές (Ασφαλιστικά ενήμεροι)	469.005	65%
Ασφαλισμένοι με ρυθμισμένες ληξιπρόσθεμες οφειλές (Ασφαλιστικά ενήμεροι)	33.922	5%
Ασφαλισμένοι οφειλέτες	214.857	30%
Σύνολο υπόχρεων ασφαλισμένων*	717.784*	100%

ΠΗΓΗ: Υπηρεσία Θ' Στατιστικής και Μελετών

*(Συμπεριλαμβάνονται και 20.000 περίπου υπόχρεοι που έχει διακοπή η ασφάλισή τους).

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.6.

Προοδευτικός πίνακας ληξιπρόθεσμων εισφορών κλάδου κύριας ασφάλισης των αυτοτελώς απασχολούμενων ασφαλισμένων (Έναρξη λειτουργίας κλάδου 1-1-1998)

1.	Ληξιπρόθεσμες εισφορές	στις	31-12-1998	15,2 δις. δρχ.
2.	»	»	31-12-1999	40,7 »
3.	»	»	31-12-2000	54,5 »
4.	»	»	31-12-2001	216.756.000,00€
5.	»	»	31-12-2002	256.776.958,30€
6.	Ληξιπρόθεσμες μη ρυθμισμένες οφειλές	»	31-12-2003	302.476.042,30€
	Ληξιπρόθεσμες ρυθμισμένες δόσεις	»	»	Δεν υπάρχουν στοιχεία
7.	Ληξιπρόθεσμες μη ρυθμισμένες οφειλές	»	31-12-2004	41.546.329,33€*
	Ληξιπρόθεσμες ρυθμισμένες δόσεις	»	»	323.282.544,73€
	Σύνολο ληξιπρόθεσμων οφειλών	»	»	364.828.874,06€
8.	Ληξιπρόθεσμες μη ρυθμισμένες οφειλές	»	31-12-2005	351.990.941,25€
	Ληξιπρόθεσμες ρυθμισμένες δόσεις	»	»	47.318.870,42€
	Σύνολο ληξιπρόθεσμων οφειλών	»	»	399.309.811,67€

ΠΗΓΗ: Υπηρεσία Θ' Στατιστικής και Μελετών

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.7.

Εισφορές ασφαλισμένων του Ν. 3232/04

Στοιχεία Β εξαμήνου 2005	
Σύνολο επιχειρήσεων	1.182
Εισφορές απαιτητές	4.323.286,26 €
Ποσό εισπράξεων Β' εξαμήνου 2005	εκκαθάριση σε εξέλιξη
Στοιχεία Ιουνίου 2006	
Σύνολο επιχειρήσεων	1.738
Σύνολο ασφαλισμένων	6.200
Σύνολο εισπράξεων από 1-1-2004	9.153.500 €

ΠΗΓΗ: Υπηρεσία Θ' Στατιστικής και Μελετών

2.12 Στόχοι

Οι βασικοί στόχοι του Οργανισμού είναι:

- Η βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης εξυπηρέτησης στους ασφαλισμένους.
- Η αύξηση της παραγωγικότητας των Υπηρεσιών του ΟΓΑ.
- Η ταχύτητα στη διεκπεραίωση και απόδοση των διαφόρων παροχών του Οργανισμού προς τους ασφαλισμένους του.
- Η έγκαιρη διεκπεραίωση αιτημάτων και η παροχή σχετικών πληροφοριών στους ενδιαφερόμενους.
- Η μείωση της γραφειοκρατίας και του κόστους λειτουργίας.
- Η καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και η βελτίωση των συνθηκών εργασίας.

Πρέπει να τονιστεί ότι τα αναμενόμενα οφέλη:

- θα αφορούν άμεσα σε ευρύτερες πληθυσμιακές ομάδες της χώρας και έμμεσα σε όλη την εθνική οικονομία,
- θα έχουν ευμενή αντίκτυπο στις διεθνείς, και ειδικότερα στις ευρωπαϊκές σχέσεις της χώρας,
- θα έχουν θετικές επιπτώσεις στους εργαζόμενους του Οργανισμού, αφού παρέχουν την ευκαιρία αναβάθμισης του γενικότερου εργασιακού περιβάλλοντος και ριζικής βελτίωσης των σχέσεών τους με τους ασφαλισμένους,
- αμεσότερη ανταπόκριση στις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες του εξωτερικού του περιβάλλοντος.

2.12.1 *Οι στόχοι του ΟΓΑ, που εντάσσονται στους γενικότερους στόχους της πολιτικής του τομέα ευθύνης του, είναι:*

- Παροχή υψηλού επιπέδου υπηρεσιών στους πολίτες στον τομέα της Ασφάλισης.
- Αξιοποίηση των τεχνολογικών δυνατοτήτων, τις οποίες αποκτά ο ΟΓΑ, μέσω του ελέγχου των δαπανών παροχών και της συνολικής βελτίωσης της διαχείρισης των

πόρων του Οργανισμού, καθώς και μέσω της αύξησης των εσόδων του από ασφαλιστικές εισφορές.

- Βελτίωση της παραγωγικότητας και αποδοτικότητας του προσωπικού του ΟΓΑ, μέσω του εκσυγχρονισμού του τρόπου εργασίας, της απλοποίησης των γραφειοκρατικών διαδικασιών και της εξασφάλισης αποτελεσματικότητας στη διεκπεραίωση των καθημερινών εργασιών.
- Άμεση και αξιόπιστη πληροφόρηση σε όλα τα επίπεδα Διοίκησης του Οργανισμού για χάραξη και παρακολούθηση υλοποίησης των στόχων και βελτίωση των μηχανισμών ελέγχου.
- Αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού του, ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί στις αυξημένες απαιτήσεις που δημιουργούνται από τα προηγούμενα.

2.12.2 Βασικά στοιχεία εξωτερικού περιβάλλοντος που σχετίζονται με τις επιλογές αυτές είναι:

- Η επίλυση των προβλημάτων από την ένταξη της χώρας στην ΟΝΕ σε επίπεδο κοινωνικών ισορροπιών, εξασφάλιση της ανάπτυξης και ανταγωνιστικής παροχής υπηρεσιών.
- Η δημογραφική εξέλιξη της χώρας (γήρανση του πληθυσμού, εισροή νόμιμων αλλά και λαθραίων μεταναστών) θα παίζει ρόλο στη διαμόρφωση της κοινωνικής πολιτικής.
- Οι αυξανόμενες απαιτήσεις του κοινωνικού συνόλου για εξυπηρέτηση υψηλής ποιότητας.
- Η ανάγκη αφομοίωσης της τεχνολογικής εξέλιξης σε θέματα πληροφορικής καθώς και η αποδοτική και ορθολογική αξιοποίηση των εργαλείων τα οποία είναι σήμερα ήδη διαθέσιμα ή θα είναι στο αμέσως προσεχές μέλλον.
- Εναρμόνιση με τις Διεθνείς πρακτικές.
- Αυτονομία μηχανογραφικής εξυπηρέτησης.

2.13 Στρατηγικοί άξονες δράσης

2.13.1 Προτεινόμενες δράσεις στον τομέα «Πληροφορική και Ποιότητα Υπηρεσιών»

- Λειτουργικός και Οργανωτικός Ανασχεδιασμός του ΟΓΑ.
- Ανάπτυξη του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ).
- Εκπαιδευτικές Δράσεις σχετικές με το ΟΠΣ-ΟΓΑ.

2.13.2 Προτεινόμενες Δράσεις στον Τομέα «Ανθρώπινο Δυναμικό»

- Ενημέρωση περί την ισχύουσα Νομοθεσία.
- Ενημέρωση των Ανταποκριτών.
- Μελέτη Σχεδιασμού και Υλοποίησης Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων.
- Προγράμματα Κατάρτισης του Ανθρώπινου Δυναμικού.

2.13.3 Προϋποθέσεις και τρόποι υλοποίησης των παρεμβάσεων. Θεσμικές και οργανωτικές προϋποθέσεις εφαρμογής

- Υλοποίηση του θεσμικού και κανονιστικού πλαισίου λειτουργίας του ΟΓΑ, σύμφωνα με όσα θα υποδειχθούν από σχετικές μελέτες του έργου Λειτουργικού-Ανασχεδιασμού και θα προκύψουν από την εμπειρία εφαρμογής του ΟΠΣ.
- Εξασφάλιση αυτονομίας του ΟΓΑ σε θέματα λήψης αποφάσεων αρμοδιότητάς του.
- Εξασφάλιση συντονισμού ενεργειών και φορέων της Δημόσιας Διοίκησης σε θέματα Κοινωνικής Ασφάλισης (π.χ. με έργα ΓΓΚΑ).
- Υιοθέτηση των προτάσεων εσωτερικής αναδιοργάνωσης, οι οποίες έχουν προκύψει από την υπάρχουσα μελέτη ή θα προκύψουν κατά την υλοποίηση του ΟΠΣ.

- Ανακατανομή υπαρχουσών οργανικών θέσεων και ενδεχομένως σύσταση νέων, με ειδικότητες οι οποίες να καλύπτουν τις σύγχρονες ανάγκες.
- Ενίσχυση του Κλάδου Πληροφορικής ώστε να μπορέσει να ανταποκριθεί στο έργο υλοποίησης του ΟΠΣ και στη συνέχεια της διαχείρισής του.
- Άμεση πρόσληψη εξειδικευμένου προσωπικού στην Πληροφορική, εκτός των διαδικασιών του Ν.2190/1994 – ΑΣΕΠ.
- Ενίσχυση του ρόλου του Τμήματος Εκπαίδευσης, ώστε, ως κύριος φορέας υλοποίησης των σχετικών προγραμμάτων να είναι σε θέση να τα φέρει σε πέρας με ορθή οικονομική, λογιστική διαχείριση και ποιοτικά αποτελέσματα.
- Απλοποίηση θεσμικού πλαισίου στις προμήθειες μηχανογραφικού εξοπλισμού (οι διαδικασίες για τις προμήθειες μέσω του Υπουργείου Εμπορίου είναι χρονοβόρες και πολλές φορές αναποτελεσματικές).

2.14 Υλοποίηση στρατηγικών στόχων

Βασικό στρατηγικό στόχο αποτελεί η ολοκλήρωση δράσεων για την ουσιαστική μετάλλαξη του ΟΓΑ σε Ταμείο Κύριας Ασφάλισης, μέσω του πλήρους εκσυγχρονισμού του θεσμικού πλαισίου που διέπει τη λειτουργία του. Συνιστώσες της στρατηγικής αυτής αποτελούν:

A. Η συνεχής αναβάθμιση της ποιότητας των υπηρεσιών εξυπηρέτησης των ασφαλισμένων και συνταξιούχων του Οργανισμού.

Ειδικότερα:

- Μείωση του χρόνου απονομής των συντάξεων.
- Αποτελεσματικός συντονισμός και συνεργασία με λοιπά Ταμεία για την διεκπεραίωση των περιπτώσεων διαδοχικής ασφάλισης.
- Αναβάθμιση των μέσων και του επιπέδου επικοινωνίας των συναλλασσομένων με τον Οργανισμό.
- Αναβάθμιση του ρόλου των ανταποκριτών και της περιφερειακής παρουσίας του Οργανισμού.

B. Ο Αποτελεσματικός έλεγχος Δαπανών Υγείας στους δύο βασικούς άξονες:

- Νοσοκομειακές Δαπάνες
- Φαρμακευτικές Δαπάνες

2.15 Κοινές δράσεις με τη Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Γ.Γ.Κ.Α.) και τους άλλους ασφαλιστικούς φορείς

Στην κατεύθυνση της υλοποίησης των παραπάνω στόχων, ο ΟΓΑ βρίσκεται σε συνεχή και σταθερή συνεργασία τόσο με τη Γ.Γ.Κ.Α. όσο και με τα λοιπά ασφαλιστικά ταμεία, για τη σχεδίαση, υλοποίηση και αξιολόγηση κοινών δράσεων.

Στο πλαίσιο της συνεργασίας αυτής, ο ΟΓΑ συμμετέχει ως πιλοτικός φορέας στο έργο της ΓΓΚΑ: «*Ανάπτυξη περιβάλλοντος διαλειτουργικότητας: α) Διασύνδεσης Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης (ΦΚΑ) με φορείς παροχής υγειονομικών υπηρεσιών (ΦΠΥΥ) για τον έλεγχο δαπανών υγείας και β) Ηλεκτρονικών Συναλλαγών Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης με Τράπεζες*».

Επιπλέον, ο ΟΓΑ συμμετέχει σε επιτροπές και ομάδες εργασίας στο πλαίσιο του σχεδιασμού και παρακολούθησης υλοποίησης πρωτοβουλιών της ΓΓΚΑ για τα έργα: «*Απόδοση Αριθμού Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης σε όλους τους Ασφαλισμένους και Συνταξιούχους*» και «*Ανάπτυξη Συστήματος Κεντρικής Αυτοματοποιημένης Διαχείρισης Συνταγών όλων των Φ.Κ.Α.*».

2.16 Διεθνείς σχέσεις – συνεργασίες

Στον ΟΓΑ εφαρμόζονται υποχρεωτικά οι κοινοτικοί κανονισμοί που ρυθμίζουν θέματα κοινωνικής ασφάλισης των εργαζομένων που μετακινούνται στις χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επίσης οι κανονισμοί εφαρμόζονται και στη Νορβηγία, Ισλανδία και Λιχτενστάιν, χώρες που αποτελούν μέλη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού χώρου καθώς και στην Ελβετία.

Πρόσφατα (Νοέμβριος 2006), κλιμάκιο του ΟΓΑ μετείχε στην αποστολή της ΓΓΚΑ στην Αυστραλία για την διαπραγμάτευση των όρων της διμερούς συνεργασίας.

Επιπλέον, ο ΟΓΑ έχει συνάψει διμερείς συμβάσεις κοινωνικής ασφάλισης με τις παρακάτω χώρες, εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης:

- Βραζιλία
- Αργεντινή
- Βενεζουέλα
- Ουρουγουάη

- ΗΠΑ
- Καναδά
- Νέα Ζηλανδία
- Αίγυπτο
- Λιβύη
- Καναδάς-Κεμπέκ

Οι βασικές αρχές που διέπουν τον συντονισμό του νομικού πλαισίου του ΟΓΑ με το νομικό πλαίσιο άλλων χωρών, είναι οι εξής:

- Ισότιμη Μεταχείριση
- Συγκέντρωση και Συνυπολογισμός όλων των ασφαλιστικών περιόδων
- Δυνατότητα ανταλλαγής επιτυχημένων πρακτικών Κοινωνικής Προστασίας.

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ – ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΟΓΑ

Ο Ο.Γ.Α. κατ' έτος συντάσσει πέντε (5) προϋπολογισμούς και ισάριθμους ισολογισμούς-απολογισμούς.

Στη συνέχεια παρατίθενται πίνακας (Π.3.2) με συνοπτικούς προϋπολογισμούς του Ο.Γ.Α. οικονομικού έτους 2007, καθώς και αναλυτικός προϋπολογισμός του κλάδου Κύριας Ασφάλισης αγροτών του ίδιου οικονομικού έτους (Π.3.3). Από αυτούς προκύπτει ότι, οι προϋπολογισμοί των κλάδων υποχρεωτικής Ασφάλισης Υγείας και Οικογενειακών Επιδομάτων είναι προνοιακού χαρακτήρα και όχι ανταποδοτικού, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι το υψηλότερο ποσοστό των εσόδων τους προέρχεται από τον κρατικό προϋπολογισμό. Αντίθετα, οι προϋπολογισμοί των κλάδων Κύριας Ασφάλισης και Αγροτικής Εστίας είναι ανταποδοτικού κυρίως χαρακτήρα με ότι αυτό συνεπάγεται σε ότι αφορά την εισπραξη των εσόδων. Ο προϋπολογισμός του κλάδου Κύριας Ασφάλισης αγροτών έχει εγκριθεί με έλλειμμα 110.000.000,00 € (Π.3.4).

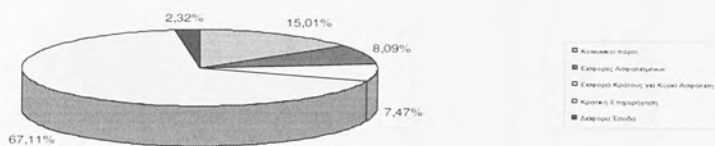
ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1.

Προϋπολογισμός Ο.Γ.Α. οικονομικού έτους 2007

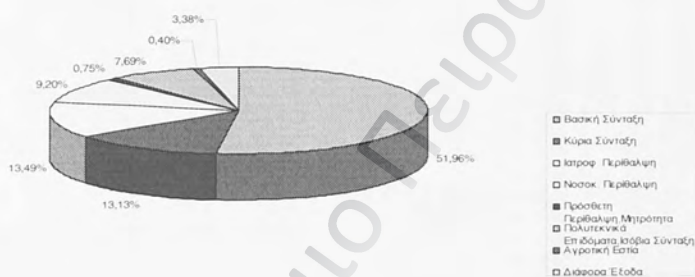
	Έσοδα (σε €)	Ποσοστά (%)		Έξοδα (σε €)	Ποσοστά (%)
Κοινωνικοί πόροι	945.300.000	15,01	Βασική Σύνταξη	3.502.000.000	51,96
Εισφορές Ασφαλισμένων	509.500.000	8,09	Κύρια Σύνταξη	885.000.000	13,13
Εισφορά Κράτους για Κύρια Ασφάλιση	470.000.000	7,47	Ιατροφ.Περίθαλψη	909.500.000	13,49
Κρατική Επιχορήγηση	4.226.000.000	67,11	Νοσοκ.Περίθαλψη	620.000.000	9,20
Διάφορα Έσοδα	146.200.000	2,32	Πρόσθετη Περίθαλψη,Μητρο	50.570.000	0,75
			Πολυτεχνικά Επιδόματα και Ισόβια Σύνταξη	518.000.000	7,69
			Αγροτική Εστία	26.730.000	0,40
			Διάφορα Έξοδα	227.930.000	3,38
ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	6.297.000.000	100,0	ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	6.739.730.000	100,0

ΠΗΓΗ: Υπηρεσία Θ' Στατιστικής και Μελετών Ο.Γ.Α.

Έσοδα ΟΓΑ 2007

Έξοδα ΟΓΑ 2007

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.2.

Συνοπτικός προϋπολογισμός οικονομικού έτους 2007

ΟΓΑ - ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2007

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΔΕΦΑΛΙΣΗ-ΚΥΡΙΑ ΔΕΦΑΛΙΣΗ-ΚΑΛΩΣ ΥΓΕΙΑΣ-ΑΟΥΣΜΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣ-ΕΛΙΚΟΣ ΛΟΓΕΜΟΥ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΩΝ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ

ΠΡΩΤΟΙ 2007/06 1002285551510-032-2007

Κ.Α.	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΔΕΦΑΛΙΣΗ		ΚΥΡΙΑ ΔΕΦΑΛΙΣΗ		ΚΑΛΩΣ ΥΓΕΙΑΣ		ΑΟΥΣΜΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣ		ΟΙΚΟΓΕΝ. ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ	
		2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006
Κ.Α.0900	Επιχορηγίες	2.980.000,000	2.044.327,000	0	0	740.000,000	770.633,000	11.000,000	31.000,000	495.000,000	495.000,000
Κ.Α.0900	Φορο-Τέλη Αποδόμησης	605.700,000	585.233,000	0	0	340.000,000	353.767,000	0	0	0	0
Κ.Α.2000	Αποζημιώσεις Ε.Αφρής	1.510,000	1.010,000	750.000,000	781.000,000	233.500,000	200,000,000	16.000,000	34.000,000	0	0
Κ.Α.3000	Εκδοκ από επιχειρηματίες/φυσικά πρόσωπα	1.050,000	1.250,000	99.000,000	80.000,000	1.000,000	1.000,000	1.000,000	500,000	1.000,000	1.000,000
Κ.Α.5000	Αυτά έσοδα	140,000	140,000	21.000,000	10.300,000	500,000	500,000	0	0	0	0
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ		3.588.000,000	2.990.000,000	870.000,000	871.300,000	1.315.000,000	1.327.900,000	28.000,000	25.500,000	496.000,000	496.000,000

Κ.Α.	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΔΕΦΑΛΙΣΗ		ΚΥΡΙΑ ΔΕΦΑΛΙΣΗ		ΚΑΛΩΣ ΥΓΕΙΑΣ		ΑΟΥΣΜΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣ		ΟΙΚΟΓΕΝ. ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ	
		2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006
Κ.Α.0000	Αποβημάτων	8.000,000	13.000,000	0	0	0	0	0	0	0	0
Κ.Α.0200	Διαφορές υπολοίπων	24.500,000	23.915,000	280,000	250,000	70,000	50,000	50,000	190,000	0	0
Κ.Α.0300	Αποβλ εν οίκων υπηρεσιών	50.000,000	49.595,000	340,000	250,000	3.920,000	3.390,000	200,000	1.000,000	3.500,000	3.000,000
Κ.Α.0500	Κανονική Αφροσύλη - Πρόνοια κ.λ.π.	4.000,000	3.910,000	70,000	100,000	1.940,000	2.260,000	0	0	0	0
Κ.Α.0600	Αποζημιώσεις παροχών	3.502.000,000	2.909.600,000	585.000,000	797.300,000	1.500.070,000	1.508.100,000	0	0	0	0
Κ.Α.0700	Παροχές με κοινωνικών υπολοίπων	560,000	600,000	0	0	0	0	0	0	0	0
Κ.Α.0800	Παροχές για μη προσωπικές υπηρεσίες	12.785,000	11.945,000	0	0	0	0	0	0	0	0
Κ.Α.0900	Φορο- Τέλη	100,000	85,000	0	0	0	0	0	0	0	0
Κ.Α.1000	Παροχές προμήθειας καταναλωτικών αγαθών	1.600,000	1.730,000	0	0	0	0	0	0	0	0
Κ.Α.2000	Παροχές για μεταβίβαση υποδομή/οτις	100,000	90,000	70.300,000	73.350,000	2.100,000	1.800,000	24.300,000	19.600,000	518.000,000	493.000,000
Κ.Α.3000	Καταναλωτικές διατάξεις	9.555,000	4.700,000	0	0	0	0	0	0	0	0
Κ.Α.9000	Επενδύσεις:	800,000	850,000	17.000,000	50.000	7.000,000	7.000,000	1.000,000	1.000,000	6.000,000	6.000,000
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ		3.609.000,000	3.017.000,000	980.000,000	880.300,000	1.515.000,000	1.522.900,000	25.700,000	22.000,000	531.000,000	504.000,000

Κ.Α.	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΔΕΦΑΛΙΣΗ		ΚΥΡΙΑ ΔΕΦΑΛΙΣΗ		ΚΑΛΩΣ ΥΓΕΙΑΣ		ΑΟΥΣΜΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣ		ΟΙΚΟΓΕΝ. ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ	
		2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ		3.588.000,000	2.990.000,000	980.000,000	880.300,000	1.515.000,000	1.522.900,000	25.700,000	22.000,000	531.000,000	504.000,000
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ		3.588.000,000	2.990.000,000	980.000,000	880.300,000	1.515.000,000	1.522.900,000	25.700,000	22.000,000	531.000,000	504.000,000
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ		3.588.000,000	2.990.000,000	980.000,000	880.300,000	1.515.000,000	1.522.900,000	25.700,000	22.000,000	531.000,000	504.000,000
ΠΛΗΡΩΣΑΝΤΑ ΕΛΑΦΙΣΜΑ		0	0	-110.000,000	-9.000,000	-200.000,000	-195.000,000	2.270,000	3.500,000	-35.000,000	-8.000,000

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.3.

Προϋπολογισμός κύριας ασφάλισης οικονομικού έτους 2007

ΟΓΑ- ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΟΙΚ. ΕΤΟΥΣ 2007

Κ.Α. 09.10 ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΕΝΑ ΕΣΟΔΑ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

(Ποσό σε ΕΥΡΩ)

Κ.Α.	Ο Ν Ο Μ Α Σ Ι Α	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2007	ΔΙΑΜΟΡΦΩΜΕΝΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2006	ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2005 ΠΡΟΣ. ΣΤΟΙΧΕΙΑ
Κ.Α. 2000	Ασφαλιστικές Εισφορές	750.000.000	781.000.000	727.981.452
09.10.2111.21	Τακτικές εισφορές εργοδοτών και απασχολούμενων(Ν.3232/04) Κερφ. Ασφ.	20.000.000	15.000.000	1.389.727
09.10.2121.21	Τακτικές καταβολές ασφαλισμένων Κύριας Ασφάλισης	250.000.000	260.000.000	297.240.831
09.10.2121.22	Τακτικές καταβολές ασφαλισμένων Προσβίτης Ασφάλισης	10.000.000	6.000.000	4.384.360
09.10.2141.21	Κρατική Συμμετοχή για Κύρια Ασφάλιση	470.000.000	500.000.000	424.966.534
Κ.Α. 3000	Εσοδα από Επιχειρηματική Δραστηριότητα	99.000.000	80.000.000	54.859.826
09.10.3352.21	Εσοδα από πώληση Χρυσούφιφων	2.000.000	2.000.000	0
09.10.3511.21	Τόκοι από καταθέσεις σε Τράπεζες	6.000.000	4.000.000	4.290.806
09.10.3521.21	Τοκομερίδια (Τόκοι Ομολόγων Ε.Δ.)	87.000.000	70.000.000	47.349.644
09.10.3523.21	Μερίσματα	4.000.000	4.000.000	3.219.376
Κ.Α. 5000	Λοιπά Έσοδα	21.000.000	10.300.000	39.067.266
09.10.5041.21	Εσοδα από Συμμετοχή άλλων ΝΠ σε δαπάν συντάξ. Κύριας Ασφάλισης	20.000.000	10.000.000	18.008.775
09.10.5089.21	Λοιπά έσοδα χωρίς ειδική κατονομασία(Κ.Α.)	1.000.000	300.000	21.058.491
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	870.000.000	871.300.000	821.908.544

Κ.Α. 00.10 ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΕΝΑ ΕΞΟΔΑ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

(Ποσά σε ΕΥΡΩ)

Κ.Α.	Ο Ν Ο Μ Α Σ Ι Α	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2007	ΔΙΑΜΟΡΦΩΜΕΝΟΣ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2006	ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2005 ΠΡΟΣ ΣΤΟΙΧΕΙΑ
Κ.Α. 0200	Αμοιβές Υπозάλλων	250.000	250.000	46.387
00.10.0264.2.1	Αποζημιώσεις μελών Επιτροπών παρ. 6 άρθ. 14 Ν.2458/97	250.000	250.000	46.387
Κ.Α. 0400	Αμοιβές επί Ειδικών Υπηρεσιών	280.000	250.000	0
00.10.0431.2.1	Αμοιβές και Προμήθειες Γραφείων & Χρημ.εταιρειών	130.000	100.000	0
00.10.0439.2.1	Λοιπές αμοιβές Ν.Π που εκτελούν ειδικές υπηρεσίες	150.000	150.000	0
Κ.Α. 0500	Συμμετοχή Ο.Ι.Α στην Ασφάλιση Προσωπικό	70.000	100.000	980
00.10.0552.2.1	Εισφορές στους λοιπούς Ασφαλιστικούς Οργανισμούς(Κ.Α)	70.000	100.000	980
Κ.Α. 0600	Ασφαλιστικές Παροχές	885.000.000	797.300.000	691.277.967
00.10.0611.2.1	Συντάξεις λόγω Αναπηρίας Κυρίας Ασφάλιστης	110.000.000	98.000.000	84.610.871
00.10.0615.2.1	Συντάξεις λόγω Γήρατος Κυρίας Ασφάλιστης	755.000.000	682.300.000	599.601.771
00.10.0618.2.1	Συντάξεις δικαιούχων λόγω Θανάτου ασφαλισμένων ή συνταξιούχων	10.000.000	8.000.000	6.493.131
00.10.0634.2.1	Βοηθήματα Κηρείας Κυρίας Ασφάλιστης	0	0	344.767
00.10.0644.2.1	Συμμετοχή σε διατάξεις Συνταξιοδότησης	10.000.000	9.000.000	227.427
Κ.Α. 2000	Παροχές για Μεταβίβαση Εισοδήματος	70.400.000	75.350.000	63.823.619
00.10.2312.2.1	Επιχορηγίες για εισφορές στο ΙΚΑ & λοιπούς Α.Ο.(ΑΔΚΑ)	290.000	260.000	0
00.10.2329.2.1	Επιχορηγίες και Συνδρομές για παροχή λ.διατάξεων (Εθν.Αντα.Αρχ)	20.000	20.000	0
00.10.2529.2.1	Επιχορηγίες και Συνδρομές σε λοιπούς ημεδαπούς Οργανισμούς Ι.Δ.	90.000	70.000	78.619
00.10.2619.2.1	Λοιπές Χορηγίες για Υγειονομική Περιθαλψη	70.000.000	75.000.000	63.745.000
Κ.Α. 9000	Επενδύσεις	47.000.000	50.000	44.418.856
00.10.9839.2.1	Αγορά λοιπών Ακινήτων	0	0	0
00.10.9851.2.1	Αγορά Αμοιβαίων Κεφαλαίων	3.000.000	0	0
00.10.9852.2.1	Αγορά Μετοχών	14.000.000	0	44.418.856
00.10.9859.2.1	Αγορά λοιπών μεξίων	0	50.000	0
	Εξόδα Διακρίσεως (Αναλογία Κυρίας Ασφάλιστης)	7.000.000	7.000.000	7.000.000
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	980.000.000	880.300.000	806.567.809

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΕΣΟΔΩΝ - ΕΞΟΔΩΝ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ Ο.Γ.Α 2007

09.10 ΕΣΟΔΑ

Αθήνα 24-10-2006

00.10 ΕΞΟΔΑ

870.000.000

ΠΑΛΕΝΑΣΜΑ / ΕΛΛΕΙΜΜΑ

980.000.000

-110.000.000

Στη συνέχεια παρατίθεται πίνακας (Π.3.5) με τη διαχρονική εξέλιξη των εσόδων και εξόδων του κλάδου Κύριας Ασφάλισης από το έτος 1999 έως και το έτος 2006.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.5.
Εσοδα Κύριας Ασφάλισης ετών 1999-2006

ΟΓ-Α-ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΣΟΔΩΝ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΕΤΩΝ 1999-2006

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΣΟΔΩΝ								
1. ΕΣΟΔΑ ΑΥΤΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΗ								
Εισοδήματα ασφαλισμένων	314.638.978,80	333.790.126,29	269.909.406,48	236.767.594,13	251.413.818,07	243.350.924,82	270.042.349,21	264.253.767,00
2. ΛΟΙΠΑ ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΕΣΟΔΑ								
Εσοδα από επιχορηγήσεις	160.963.756,42	355.008.050,84	947.231.000,00	413.711.000,00	410.329.000,00	425.967.000,00	423.966.533,74	422.980.339,00
Εσοδα παρορισθέντων ασφαλιστών-Λοιπά εσοδα	0,00	0,00	0,00	27.830.922,96	15.433,43	2.098.373,93	39.760.305,83	4.144.747,00
Εσοδα κρατών	48.401.030,53	64.424.019,67	76.459.648,87	81.770.813,26	102.626.260,47	83.372.224,59	80.913.501,23	77.288.305,00
ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	524.003.765,46	553.563.096,80	768.500.055,35	760.078.330,37	764.384.511,99	752.788.522,34	815.682.890,01	768.667.158,00

ΟΓ-Α-ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΞΟΔΩΝ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΕΤΩΝ 1999-2006

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΞΟΔΩΝ								
1. ΠΑΡΟΧΕΣ								
Παροχές Κύριας Ασφάλισης	208.614.127,88	261.437.236,29	339.390.890,09	435.905.237,59	713.825.736,83	668.243.235,80	755.069.791,55	855.330.239,00
2. ΕΞΟΔΑ ΑΦΗΤΟΥΡΓΙΑΣ								
Εξόδα	1.078.940,92	15.062.260,14	9.685.801,93	2.356.491,88	61.549,45	121.571,05	20.289.025,81	326.700,00
Εξόδα Διακριτούς (Διαζούγιο Κύριας Ασφ.)	4.517.274,64	4.181.241,43	5.252.615,10	6.279.426,91	7.875.248,94	7.000.000,00	7.000.000,00	7.000.000,00
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	214.240.343,44	280.700.737,86	354.379.307,12	444.541.156,38	721.462.525,22	675.364.806,85	785.358.817,36	862.650.939,00

* Τα στοιχεία ετών 2004 - 2006 είναι προσωρινά

Από τη μελέτη των στοιχείων των πινάκων (Π.3.3) (Π.3.4) (Π.3.5) διαπιστώνουμε ότι ενώ μέχρι και το έτος 2005 ο κλάδος συσσώρευε αποθεματικά, το έτος 2006 για πρώτη φορά, καθώς και το έτος 2007, δημιουργούνται ελλείμματα τα οποία θα καλύπτονται με την ανάλωση των αποθεματικών, γεγονός το οποίο καθιστά πλέον επιτακτική ανάγκη το θέμα της αποτελεσματικής αντιμετώπισης της εισφοροδιαφυγής.

Στη συνέχεια παρατίθενται πίνακες (Π.3.6) (Π.3.7) (Π.3.8) (Π.3.9) (Π.3.10) με τα στοιχεία του κλάδου Κύριας Ασφάλισης αγροτών, όπως αυτά είχαν διαμορφωθεί στις 30-09-2006 και 31-12-2006 από τα οποία προκύπτει ότι, για χρονικό διάστημα κατ' εκτίμηση 8-10 ετών τα αποθεματικά του κλάδου Κύριας Ασφάλισης μπορούν να καλύπτουν τα ελλείμματα.

Το στοιχείο αυτό μαρτυρά την αναγκαιότητα κατεπείγουσας λήψης μέτρων για την καταπολέμηση της εισφοροδιαφυγής καθώς και την αναγκαιότητα διενέργειας αναλογιστικής μελέτης προκειμένου να εκτιμηθεί ακριβώς το χρονικό σημείο κατά το οποίο θα έχουν εξαντληθεί τα αποθεματικά του κλάδου και δεν θα υπάρχει δυνατότητα κάλυψης των ελλειμμάτων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.6.
Περιουσιακά στοιχεία του Ο.Γ.Α.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΧΩΡΟΥ	ΑΞΙΑ (€)	ΕΜΒΑΔΟΝ (ΤΜ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
Ρευστά διαθέσιμα	43.705.158,98	-	-	30/09/2006
Ομόλογα	1.815.147.070,62	-	-	30/09/2006
Μετοχές	212.399.944,74	-	10.883.992	30/09/2006
Αμοιβαία κεφάλαια	0,00	0	0	
Γήπεδα	0,00	0	0	
Κτίρια	0,00	0	0	
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	176.400,00	-	-	Συμχή στο Μ.Κ. ΑΕΔΑΚ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ
4.1.1.1.1 ΣΥΝΟΛΟ	2.071.428.574,34			

ΠΗΓΗ: Αναδημοσίευση από «Αναλυτική Παρουσίαση του Ο.Γ.Α.», Υπηρεσία Θ' Στατιστικής-Μελετών

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.7

Ο.Γ.Α. Κύρια Ασφάλιση – Ομόλογα Ε.Δ. 31-12-2006

ΟΜΟΛΟΓΑ Ε.Δ. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΔΙΕΞ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΛΕΙΑ	ΛΕΙΑ ΚΤΗΣΕΩΣ	ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ 31/12/2005	ΕΠΙΤΟΚΙΟ 31/12/2006 (ΗΛΑΤ)	Μ.ΓΙΜΗ 12/2006 (ΗΛΑΤ)	ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ 31/12/2006	ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗΣ	ΛΟΥΛΕΥΜ.ΤΟΚΟΙ ΧΡΗΣΗΣ 2006 ΕΙΣΠΡΑΞΗ 2007
10 Ε 01/06/1999	160.963.756,42	160.963.756,42	175.730.571,43	FXD 5,90%	104.704	168.535.491,52	-7.195.079,91	214
10 Ε 31/05/2000	355.408.950,84	355.408.950,84	396.949.149,01	FXD 6,00%	106.804	379.590.975,86	-17.358.173,15	215
10 Ε 31/05/2001	347.231.000,00	347.231.000,00	383.339.551,69	FXD 5,35%	105.856	367.564.847,36	-15.774.704,33	215
10 Ε 20/06/2002	310.811.000,00	310.811.000,00	345.450.885,95	FXD 5,25%	106.508	331.038.579,88	-14.412.306,07	195
10 Ε 10/11/2005	104.222.000,00	104.222.000,00	105.339.158,52	FXD 3,70%	97.699	101.823.851,78	-3.515.306,74	52
05 Ε 24/05/2006	358.495.000,00	358.961.043,50	0,00	FXD 3,90%	99.984	358.437.640,80	-523.402,70	133
ΣΥΝΟΛΑ	1.637.131.707,26	1.637.597.750,76	1.406.809.316,60			1.706.991.387,20	-58.778.972,90	39.089.817,71

ΠΗΓΗ: Αναδημοσίευση από «Αναλυτική Παρουσίαση του Ο.Γ.Α.»,
Υπηρεσία Θ' Στατιστικής-Μελετών

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.8

Ο.Γ.Α Κόρια Ασφάλιση – Μερισίματα μετοχών χρήσης 2006

ΜΕΤΟΧΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΕΤΟΧΩΝ	ΕΙΔΟΣ	ΧΡΗΣΗ	ΜΕΡΙΣΜΑ ΑΝΑ ΜΕΤΟΧΗ	ΜΕΡΙΣΜΑ
ΟΤΕ Α.Ε.	1.586.168		2005		0,00
Κ.Α.Ε. Α.Ε.	174.860	ΜΕΡΙΣΜΑ	2005	0,80	139.888,00
ΕΛ.ΠΕ. Α.Ε.	64.935	ΠΡΟΜΕΡΙΣΜΑ	2005	0,15	9.740,25
ΕΛ.ΠΕ. Α.Ε.		ΜΕΡΙΣΜΑ	2005	0,28	18.181,80
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	4.685.211		2005		0,00
COSMOTE Α.Ε.	650.230	ΜΕΡΙΣΜΑ	2005	0,65	422.649,50
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	1.208.333	ΜΕΡΙΣΜΑ	2005	0,07	84.583,31
Δ.Ε.Η. Α.Ε.	610.200	ΜΕΡΙΣΜΑ	2005	0,50	305.100,00
Ε.Υ.Α.Π.Σ. Α.Ε.	56.485	ΜΕΡΙΣΜΑ	2005	0,16	9.037,60
Ο.Λ.Θ. Α.Ε.	196.120	ΜΕΡΙΣΜΑ	2005	0,20	39.224,00
Ο.Π.Α.Π. Α.Ε.	1.651.450	ΠΡΟΜΕΡΙΣΜΑ	2005	0,48	792.696,00
Ο.Π.Α.Π. Α.Ε.		ΜΕΡΙΣΜΑ	2005	0,94	1.552.363,00
ΣΥΝΟΛΟ	10.883.992				3.373.463,46

ΠΗΓΗ: Αναδημοσίευση από «Αναλυτική Παρουσίαση του Ο.Γ.Α.»,
Υπηρεσία Θ' Στατιστικής-Μελετών

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.9

Ο.Γ.Α. Κύρια Ασφάλιση – Μετοχές 31-12-2006

ΜΕΤΟΧΕΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΙΣΤΩΣ	ΜΕΣΗ ΠΙΣΗ ΚΙΝΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΛΕΙΑ ΚΙΝΗΣΗΣ	ΛΕΙΑ ΑΠΟΤΙΜΗΣΙΣ 31/12/2005	ΜΕΣΗ ΠΙΣΗ 12/2006	ΛΕΙΑ ΑΠΟΤΙΜΗΣΙΣ 31/12/2006	ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΠΟΤΙΜΗΣΙΣ	
1	01E 1996 01E 1997 01E 1998 01E 1998 01E 1999 01E 2000 01E 2001 01E 2002	19.750 122.691 100 15.837 76.390 196.540 430.000 564.860 170.000	11,74 19,35 0,00 2,20 17,90 10,69 13,64 16,83	231.843,53 2.373.908,97 0,00 34.857,67 1.367.309,90 3.749.113,25 8.271.418,21 2.861.117,24	23,71 22,71 22,71 22,71 22,71 22,71 22,71 22,71	108.572,60 7.806.312,61 3.771,00 359.658,27 1.374.816,90 4.465.423,40 2.003.400,00 2.694.382,30 3.860.700,00	94.207,50 585.236,07 477,00 75.542,49 364.380,30 937.495,80 2.003.400,00 2.694.382,30 810.980,60	
2	ΜΕΤΟΧΕΣ Ο.ΠΕ. Κ.Α.Ε 1998 Κ.Α.Ε 2000	1.586.168 124.900 49.960	17,12 9,39 0,00	27.158.583,35 1.172.942,04 0,00	28,45 14,86 14,86	36.021.875,28 1.856.014,00 742.405,60	7.860.291,36 37.470,00 14.988,00	
3	ΜΕΤΟΧΕΣ Κ.Α.Ε. Ε.Π.Ε 1998 Ε.Π.Ε 2000	174.860 57.720 7.215	6,71 5,48 6,00	1.172.942,04 321.842,99 67.641,34	2,54 10,33 10,33	2.545.961,60 682.250,40 85.281,30	52.458,00 -86.002,80 -10.740,35	
4	ΜΕΤΟΧΕΣ Ε.Π.Ε. ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΡΑΞΕΑ 1999 ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΡΑΞΕΑ 2000 ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΡΑΞΕΑ 2001 ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΡΑΞΕΑ 2002 ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΡΑΞΕΑ 2005 ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΡΑΞΕΑ 2005(Ν.Α.Ρ.) ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΡΑΞΕΑ 2005(Α.Π.Ι.)	64.935 704.133 336.240 1487.872 250.000 1357.317 918 554.731	5,69 80,65 30,80 37,77 27,23 18,14 0,00 5,50	369.484,23 56.788.173,19 17.080.199,68 56.198.986,23 6.807.672,25 24.517.755,60 0,00 3.051.019,71	767.531,70 18.032.846,13 8.611.106,40 38.104.401,92 6.402.506,00 34.607.238,37 23.509,98 14.206.660,91	23,09 23,09 23,09 23,09 23,09 23,09 23,09 23,09	670.778,55 16.258.430,97 7.761.324,80 34.354.964,48 5.772.500,00 31.701.909,57 21.196,62 12.808.738,79	-96.751,15 -1.774.145,16 -847.324,80 -3.749.437,41 -630.000,00 -3.405.318,84 -2.313,56 -1.397.922,12
5	ΜΕΤΟΧΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ COSMOTE 2000 COSMOTE 2001 COSMOTE 2002	4.685.211 325.230 268.760 56.240	35,10 9,40 10,10 10,06	164.443.806,06 7.054.250,92 2.713.163,11 598.595,54	119,98 6,99 5,03 1,93	199.988.253,71 6.091.557,90 5.033.874,80 1.053.375,20	11.806.731,23 1.131.314,20 951.410,40 199.089,60	
6	ΜΕΤΟΧΕΣ COSMOTE Α.Π.Ε 2000 Α.Π.Ε 2005	650.230 375.000 852.333	6,33 9,24 4,24	3.332.007,57 3.502.893,43 1.624.999,53	12,17 17,78 3,85	12.177.800,90 1.777.500,00 3.949.998,42	2.301.814,20 -315.000,00 -699.999,72	
7	ΜΕΤΟΧΕΣ Α.Π.Ε. Α.Ε.Η 2001 Α.Ε.Η 2002	1.208.333 388.200 223.000	1,20 13,70 13,40	5.127.892,78 4.930.140,00 2.973.955,95	8,72 19,50 19,50	5.272.498,42 7.160.893,00 4.169.251,06	1.014.999,72 550.008,00 319.680,00	
8	ΜΕΤΟΧΕΣ Α.Ε.Η. Υ.Υ.Α.Π.Σ 2001 Υ.Υ.Α.Π.Σ 2003 Υ.Υ.Α.Π.Σ 2003	610.200 57.350 218 4.917	12,95 3,94 1,00 3,50	2.904.095,95 202.310,00 218,00 202.537,00	11,02 6,27 6,27 6,27	11.020.212,00 239.047,50 1.057,30 273.847,45	878.688,00 72.917,00 309,56 30.829,59	
9	ΜΕΤΟΧΕΣ Ε.Υ.Α.Π.Σ. Ο.Α.9 2001 Ο.Α.9 2002	56.485 195.920 200	6,74 0,00 0,00	202.537,00 1.320.506,80 0,00	273.952,25 1.990.547,30 1.032,10	354.160,95 3.405.089,60 1.447,00	80.208,70 1.414.522,40 1.447,00	
10	ΜΕΤΟΧΕΣ Ο.Α.Θ. Ο.Π.Α.Π. 2001 Ο.Π.Α.Π. 2002	190.120 1.333.950 317.500	6,73 5,50 8,41	1.320.506,80 7.336.725,00 2.679.706,00	1,92 28,30 28,30	1.992.579,20 37.057.131,90 8.820.150,10	1.415.986,40 693.634,00 165.169,00	
11	ΜΕΤΟΧΕΣ Ο.Π.Α.Π. ΣΥΝΟΛΑ	1.651.450 10.883.992	6,07 22,40	10.016.425,00 224.049.274,78	45,87 228,82	45.877.281,00 228.827.931,70	858.754,00 235.446,07	
	ΣΥΝΟΛΑ	176.400,00						

ΠΗΓΗ: Αναδημοσίευση από «Αναλυτική Παρουσίαση του Ο.Γ.Α.», Υπηρεσία Θ' Στατιστικής-Μελετών

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.10
Ταμειακά υπόλοιπα 31-12-2006 (Α.Κ. 38)

ΤΡΑΠΕΖΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΛΟΓ/ΣΜΟΥ	ΥΠΟΛΟΙΠΟ 31/12/2006	ΚΛΑΔΟΣ ΟΓΑ
(ΑΤΕ) GR90 0430 6240 0001 7030 0224 306		34.129.005,53	ΚΛΑΔΟΣ ΥΓΕΙΑΣ
(ΑΤΕ)	017-03-002244-49	1.987.378,38	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΑΣΦ.
(ΑΤΕ)	017-03-002245-92	429.765,87	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΑΣΦ.
(ΑΤΕ)	017-03-002246-38	500.636,69	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΑΣΦ.
(ΑΤΕ)	017-03-002247-81	2.116.143,62	ΟΙΚΟΓ.ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ
(ΑΤΕ) GR88 0430 6240 0001 7030 0224 827		5.001.272,98	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΑΣΦ.
(ΑΤΕ)	017-03-002249-70	6.896.488,30	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΑΣΦ.
(ΑΤΕ)	017-03-002250-15	969.791,82	ΚΥΡΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗ
(ΑΤΕ)	017-03-002251-58	193.087,64	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΑΣΦ.
(ΑΤΕ)	017-03-002253-47	526.751,74	ΚΥΡΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗ
(ΑΤΕ)	017-03-002273-32	101.947,88	ΚΛΑΔΟΣ ΥΓΕΙΑΣ
(ΑΤΕ)	017-03-002274-75	127.224,56	ΚΛΑΔΟΣ ΥΓΕΙΑΣ
(ΑΤΕ)	017-03-002275-21	446.669,92	ΚΛΑΔΟΣ ΥΓΕΙΑΣ
(ΑΤΕ)	017-03-002302-30	949.287,49	ΚΛΑΔΟΣ ΥΓΕΙΑΣ
(ΑΤΕ)	017-03-002304-19	0,00	ΚΥΡΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗ
(ΑΤΕ)	017-03-002307-51	1.556.444,68	ΚΥΡΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗ
(ΑΤΕ)	017-03-002392-11	0,00	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΑΣΦ.
(ΑΤΕ)	017-03-002417-32	0,00	ΟΙΚΟΓ.ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ
(ΑΤΕ)	017-03-002552-18	0,00	ΚΥΡΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗ
(ΑΤΕ)	017-03-002700-92	2.171.379,11	ΚΥΡΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗ
(ΑΤΕ)	017-03-002767-57	660.914,09	ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ
(ΑΤΕ)	017-03-002850-43	284.747,39	ΚΥΡΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗ
(ΑΤΕ)	017-03-002899-12	186.562,73	ΚΥΡΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗ
(ΑΤΕ)	017-03-002900-69	1.402.124,81	ΚΥΡΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗ
(ΑΤΕ) GR02 0430 6240 0001 7030 0292 432		23.538.825,96	ΚΥΡΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗ
(ΤΕ) GR 27 010 0024 0000000 00250 216-9		57.470.899,14	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΑΣΦ.
(ΤΕ) GR 80 010 0024 0000000 00250 218-5		44.818.696,61	ΚΥΡΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗ
(ΤΕ) GR 62 010 0024 0000000 00250 978-4		16.679.560,59	ΟΙΚΟΓ.ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ
(ΤΕ) GR 85 010 0024 0000000 250040 178		6.087.720,43	ΚΛΑΔΟΣ ΥΓΕΙΑΣ
(ΤΕ) GR 91 010 0024 0000000 250040 943		80.084.030,20	ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ
ΣΥΝΟΛΑ		289.317.358,16	

ΚΛΑΔΟΣ	Α.Τ.Ε.	Τ.ΕΛΛΑΔΟΣ	ΣΥΝΟΛΑ
ΥΠΟΧΡ.ΑΣΦΑΛΙΣΗ	15.008.629,86	57.470.899,14	72.479.529,00
ΚΛΑΔΟΣ ΥΓΕΙΑΣ	35.754.135,38	6.087.720,43	41.841.855,81
ΚΥΡΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	30.636.628,24	44.818.696,61	75.455.324,85
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ	660.914,09	80.084.030,20	80.744.944,29
ΟΙΚΟΓ.ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ	2.116.143,62	16.679.560,59	18.795.704,21
ΣΥΝΟΛΑ	84.176.451,19	205.140.906,97	289.317.358,16

ΥΠΟΧΡ.ΑΣΦΑΛΙΣΗ	31/12/2006
ΜΕΓΑΛΟ ΤΑΜΕΙΟ	115.220,54
ΜΙΚΡΟ ΤΑΜΕΙΟ	586,94
ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΜΕΙΟΥ	115.807,48

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ
72.595.336,48

ΠΗΓΗ: Αναδημοσίευση από «Αναλυτική Παρουσίαση του Ο.Γ.Α.», Υπηρεσία Θ' Στατιστικής-Μελετών

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ Ο.Γ.Α.

4.1 Προσωπικό του Οργανισμού

Το Υφιστάμενο Προσωπικό του ΟΓΑ ανά κλάδο/βαθμό που υπηρετεί αυτή τη στιγμή είναι σύμφωνα με τον κάτωθι πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1.
Υφιστάμενο προσωπικό ΟΓΑ ανά κλάδο/βαθμό

Α/Α	Κλάδου/Βαθμοί	ΘΕΣΕΙΣ		
		Προβλεπόμενες	Κατεχόμενες	Κενές
<i>A. ΠΕ-Διοικητικό Προσωπικό A' κατηγορίας (Επιστημονικό)</i>		<i>415</i>	<i>225</i>	<i>190</i>
1	Γενικοί Δ/ντες	2	2	0
2	Κλάδος Γενικών Θέσεων	17	14	3
	<i>Διοίκησης</i>	<i>11</i>	<i>10</i>	<i>1</i>
	<i>Αναλογιστών</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>0</i>
	<i>Πληροφορικής</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>0</i>
	<i>Ιατρών</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>0</i>
	<i>Φαρμακοποιών</i>	<i>3</i>	<i>1</i>	<i>2</i>
3	Κλάδος Διοίκησης	249	143	106
4	Κλάδος Αναλογιστών	3	3	0
5	Κλάδος Πληροφορικής	28	12	16
6	Κλάδος Ιατρών	37	6	31
7	Κλάδος Φαρμακοποιών	75	43	32
8	Κλάδος Μεταφραστών	3	1	2
9	Κλάδος Βιβλιοθηκονόμων	1	1	0
<i>B. ΤΕ – Προσωπικό Τεχνολογικής Εκπαίδευσης</i>		<i>147</i>	<i>12</i>	<i>135</i>
1	Διοικητικός-Λογιστικός	125	7	118
2	Πληροφορικής	13	0	13

3	Κοινωνικής Εργασίας	2	0	2
4	Νοσηλευτικής	2	1	1
5	Τεχνολογικών Εφαρμογών	5	4	1
Γ. ΔΕ – Διοικητικό Προσωπικό Β' κατηγορίας		254	210	40
1	Κλάδος Διοικητικών Υπαλλήλων Β'	220	176	40
2	Κλάδος Προσωπικού Η/Υ	12	12	0
3	Κλάδος Δακτυλογράφων	20	20	0
4	Κλάδος Βοηθών Φαρμακείου	2	2	0
Δ. ΥΕ – Βοηθητικό Προσωπικό		56	45	11
1	Κλάδος Αρχαιοθετών	15	15	0
2	Κλάδος Οδηγών Αυτοκινήτων	3	2	1
3	Κλάδος Τηλεφωνητών	6	3	3
4	Κλάδος Κλητήρων	22	19	3
5	Κλάδος Νυχτοφυλάκων	2	2	0
6	Κλάδος Χειριστών Μηχανημάτων	4	3	1
7	Κλάδος Εργατών	2	1	1
8	Κλάδος Καθαριστριών	2	0	2

ΠΗΓΗ: Υπηρεσία Θ' Στατιστικής και Μελετών

4.2 Διαχείριση Ανθρώπινων Πόρων

Η Εκπαίδευση στον Οργανισμό θεωρείται ως κύριο συστατικό επιμόρφωσης του Προσωπικού και υπάγεται στην υπηρεσία του Διοικητικού.

Οι νεοδιοριζόμενοι υπάλληλοι υποχρεωτικά εκπαιδεύονται στα Προγράμματα της «Εισαγωγής Εκπαίδευσης» και οι λοιποί υπάλληλοι εκπαιδεύονται μέσω Προγραμμάτων του Ινστιτούτου Επιμόρφωσης (ΙΝ.ΕΠ.).

Επιπλέον ο ΟΓΑ, στο πλαίσιο της στρατηγικής του για ενίσχυση της εκπροσώπησης του στην Ελληνική Περιφέρεια μέσω της αναβάθμισης και του εκσυγχρονισμού του δικτύου των Ανταποκριτών, υλοποιεί, μέσω του Ινστιτούτου Επιμόρφωσης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, σειρά επιμορφωτικών δράσεων σε θέματα ασφάλισης και πληροφορικής, με στόχο τη βελτίωση της παροχής υπηρεσιών προς τους ασφαλισμένους του, καθώς και την ανάπτυξη της δικτυακής παρουσίας του Οργανισμού.

4.3 Δίκτυα

Ο Οργανισμός διαθέτει ETHERNET LAN στο Κεντρικό Κατάστημα και σε όλα τα λειτουργούντα Υποκαταστήματα με τα οποία συνδέεται μέσω HELLASCOM γραμμών δημιουργώντας ένα WAN. Οι υπηρεσίες του κτιρίου της οδού Πατησίων έχουν διασυνδεθεί με έναν κόμβο του ΣΥΖΕΥΞΗΣ στη νησίδα 1.

4.4 Λογισμικό

- Λειτουργικά Συστήματα (AIX 4.3, AIX 4.1, Windows 2000 Server, Windows 2003 Server, Windows 2000, Windows XP).
- Σύστημα Διαχείρισης Βάσης δεδομένων (Oracle 8.1.7 Enterprise Edition).
- Εργαλεία Ανάπτυξης Εφαρμογών (Oracle Internet developer Suite 6i).

4.5 Ανάλυση του εξωτερικού πλαισίου

Προβλεπόμενες Δημογραφικές Εξελίξεις

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2.
Ασφαλισμένοι Κύριας Ασφάλισης και Προβλέψεις

Έτη (πραγματικά στοιχεία)	Έτη (Προβλέψεις)	Ασφαλισμένοι
2000		755.000
2001		749.000
2002		740.000
2003		733.000
2004		729.000
2005		718.000
2006		720.000
	2007	709.429
	2008	703.071
	2009	696.714
	2010	690.357
	2011	684.000

ΠΗΓΗ: Υπηρεσία Θ' Στατιστικής και Μελετών

Σημείωση: Η φθίνουσα πορεία του αριθμού των ασφαλισμένων της Κύριας Ασφάλισης θα ανατραπεί, όταν ολοκληρωθεί η διαδικασία εγγραφής των αλλοδαπών στα Μητρώα Ασφαλισμένων.

4.6 Ανάλυση S.W.O.T.

4.6.1 Πλεονεκτήματα - Δυνατά σημεία

- Η λειτουργία του θεσμού των ανταποκριτών, από ίδρύσεως του ΟΓΑ. Ο θεσμός αυτός αποτελεί πρωτοποριακή μορφή αποκέντρωσης, συμβάλλει δε αποτελεσματικά στη λειτουργία των Υπηρεσιών του Οργανισμού και στην εξυπηρέτηση των ασφαλισμένων του, αφού ο Ανταποκριτής αποτελεί τον

συνδεδειγμένο κρίκο των ασφαλισμένων και των συναλλασσομένων εν γένει με τον ΟΓΑ με τις Υπηρεσίες του Οργανισμού.

- Η λειτουργία έξι (6) Περιφερειακών Υποκαταστημάτων στις έδρες των Διοικητικών Περιφερειών Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Κεντρικής Μακεδονίας, Θεσσαλίας, Δυτικής Ελλάδας, Πελοποννήσου και Κρήτης.
- Με τον τρόπο αυτό ο ΟΓΑ ήρθε πιο κοντά στους ασφαλισμένους του, διευκολύνοντας την εξυπηρέτησή τους, αφού δεν είναι αναγκασμένοι να απευθύνονται ή να έρχονται στα γραφεία της Κεντρικής Υπηρεσίας, για θέματα που δεν εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του ανταποκριτή.
- Η ενσωμάτωση όλων σχεδόν των δικαιολογητικών στα έντυπα των αιτήσεων-δηλώσεων συνταξιοδότησης και της αίτησης χορήγησης εξόδων κηδείας.
- Όλα τα αιτήματα των ασφαλισμένων μας υποβάλλονται στον ΟΓΑ μέσω των Ανταποκριτών, τα περισσότερα δικαιολογητικά εκδίδονται από Υπηρεσίες των Δήμων και Κοινοτήτων ή από τον ανταποκριτή, όσα δε δεν μπορούν να ενσωματωθούν στο έντυπο της αίτησης (ιατρικές γνωματεύσεις, εκκαθαριστικά σημειώματα Εφορίας), βρίσκονται στα χέρια των ασφαλισμένων.
- Η πληρωμή των συντάξεων και λοιπών παροχών, καθώς και η καταβολή των ασφαλιστικών εισφορών, μέσω των ΕΛ.ΤΑ. με αποτέλεσμα, την αποφυγή ταλαιπωρίας των ασφαλισμένων και συνταξιούχων μας και κυρίως της μεγάλης ηλικίας, που κατοικούν σε χωριά και μάλιστα απομακρυσμένα, αφού ο ταχυδρόμος καταβάλλει τα χρήματα στο σπίτι τους.
- Το χαμηλό κόστος Διοίκησης, της τάξεως του 2%, έναντι των άλλων Ασφαλιστικών Ταμείων.
- Έχει επιτευχθεί, στους νέους συνταξιούχους λόγω γήρατος κάθε έτους (με την εσωτερική νομοθεσία του ΟΓΑ) και στο μεγαλύτερο ποσοστό τους, η πρώτη πληρωμή της σύνταξης να γίνεται τον Ιούλιο, μήνα έναρξης, εκ του νόμου, του συνταξιοδοτικού δικαιώματός τους.

4.6.2 Μειονεκτήματα - Αδύνατα Σημεία

- Η έλλειψη Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος στον ΟΓΑ. Η μηχανογραφική υποστήριξη του Οργανισμού σε σημαντικές υπηρεσίες του, έχει ανατεθεί στο Κέντρο Ηλεκτρονικών Υπολογιστών Κοινωνικών Υπηρεσιών (ΚΗΥΚΥ), γεγονός που δημιουργεί σημαντική καθυστέρηση στη διεκπεραίωση των υποθέσεων, αφού ο χρόνος που απαιτείται για την ολοκλήρωση των εργασιών από το ΚΗΥΚΥ είναι περίπου 50 ημέρες.
- Η μη επαρκής εκπαίδευση και επιμόρφωση του προσωπικού και η μη συχνή ενημέρωση των Ανταποκριτών από στελέχη του Οργανισμού με την οργάνωση σεμιναρίων. Όσον αφορά στους Ανταποκριτές, οι αλλαγές στο νομοθετικό πλαίσιο του ΟΓΑ και οι νέες νομοθετικές ρυθμίσεις των τελευταίων ετών, σε συνδυασμό με τα πολλαπλά αντικείμενα που τους έχουν ανατεθεί, δυσχεραίνουν το έργο τους.
- Η έλλειψη ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου.
- Η έλλειψη ολοκληρωμένου Μητρώου ασφαλισμένων Ασθενείας.

4.6.3 Ευκαιρίες - Προοπτικές

- Η καθιέρωση της πληρωμής των συντάξεων μέσω Τράπεζας, προαιρετικά (είναι σε εξέλιξη οι σχετικές διαδικασίες).
- Η κατάρτιση του Εθνικού Δημοτολογίου. Ο ΟΓΑ έχει επιλεγεί, μεταξύ άλλων φορέων, από την Α φάση του έργου, για να έχει πρόσβαση στην κεντρική βάση δεδομένων του.
- Η ολοκλήρωση του έργου των απογραφών των ασφαλισμένων-συνταξιούχων της χώρας για την ένταξη στα Εθνικά Μητρώα Κοινωνικής Ασφάλισης και την απόδοση του Αριθμού Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης (ΑΜΚΑ-ΕΜΑΕΣ).
- Η ενίσχυση του Οργανισμού με ανθρώπινο δυναμικό.

4.6.4 Κίνδυνοι - Απειλές

- Το δημογραφικό πρόβλημα.
- Η ερήμωση της υπαίθρου και η μείωση του αγροτικού πληθυσμού της χώρας.

- Η αύξηση της δαπάνης για φαρμακευτική περίθαλψη των ασφαλισμένων και συνταξιούχων του ΟΓΑ, η οποία την τελευταία δεκαετία είναι της τάξεως του 14% ετησίως (κατά μέσο όρο).

Δεδομένου ότι:

- ✓ ο αριθμός των ασφαλισμένων ασθενείας παραμένει αμετάβλητος,
- ✓ ο αριθμός των φαρμάκων ανά συνταγή είναι σταθερός και κυμαίνεται στα 2,2 φάρμακα ανά συνταγή,
- ✓ ο αριθμός των συνταγών στη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας παρουσιάζει μικρή αύξηση, μόλις της τάξεως του 3,4% ετησίως,
- ✓ ο μέσος όρος συνταγών ανά ασφαλισμένο ασθενείας είναι 5 συνταγές ετησίως.

Εκτιμούμε ότι η αύξηση της δαπάνης της φαρμακευτικής περίθαλψης οφείλεται κυρίως:

- στη συνεχή αναδιάρθρωση της φαρμακευτικής κατανάλωσης με στροφή προς ακριβότερα φάρμακα ή εκείνα που πήραν τις μεγαλύτερες ανατιμήσεις,
- στο γεγονός ότι τα νέα φάρμακα ξεκινούν με πολύ υψηλότερες τιμές από εκείνα που ήδη βρίσκονται σε κυκλοφορία,
- στην αύξηση του προσδόκιμου ορίου ζωής,
- στο γεγονός ότι συνταξιούχοι του ΟΓΑ, που είναι ηλικίας άνω των 65 ετών και οι συνταξιούχοι αναπηρίας, αποτελούν ποσοστό της τάξεως του 42% επί του συνόλου των ασφαλισμένων ασθενείας (λόγω της κατά τεκμήριο αυξημένης νοσηρότητας απαιτούν πολλαπλάσια δαπάνη υγείας),
- στην προκλητή ζήτηση και στην κατευθυνόμενη συνταγογράφηση,
- στην έξαρση των νέων ασθενειών με πολυδάπανη φαρμακευτική αγωγή και
- στην ατελή μηχανογραφική υποστήριξη, όσον αφορά τους ελέγχους: ιατρός, φαρμακείο, συνταγή, πάθηση, συνάφεια φαρμάκου-πάθησης, ασφαλισμένος-συνταξιούχος.

<p style="text-align: center;">Strengths (Πλεονεκτήματα)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το δίκτυο των Ανταποκριτών. • Η λειτουργία έξι (6) Περιφερειακών Υποκαταστημάτων. • Η ενσωμάτωση όλων σχεδόν των δικαιολογητικών στα έντυπα των αιτήσεων-δηλώσεων. • Η πληρωμή όλων των παροχών μέσω των ΕΛ.ΤΑ. • Το χαμηλό κόστος Διοίκησης, της τάξεως του 2%. • Η μη καθυστέρηση απονομής συντάξεως γήρατος. 	<p style="text-align: center;">Weaknesses (Μειονεκτήματα)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η έλλειψη Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος στον ΟΓΑ. • Η μη επαρκής εκπαίδευση και επιμόρφωση του προσωπικού και η μη συχνή ενημέρωση των Ανταποκριτών. • Η έλλειψη ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου. • Η έλλειψη ολοκληρωμένου Μητρώου ασφαλισμένων Ασθενείας.
<p style="text-align: center;">Opportunities (Ευκαιρίες-Προοπτικές)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η καθιέρωση της πληρωμής των συντάξεων μέσω Τράπεζας, προαιρετικά. • Η κατάρτιση του Εθνικού Δημοτολογίου. • Η ολοκλήρωση του έργου των απογραφών των ασφαλισμένων-συνταξιούχων της χώρας για την ένταξη στα Εθνικά Μητρώα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΑΜΚΑ-ΕΜΑΕΣ). • Η ενίσχυση του Οργανισμού με ανθρώπινο δυναμικό. 	<p style="text-align: center;">Threats (Κίνδυνοι-Απειλές)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Δημογραφικό πρόβλημα. • Η ερήμωση της υπαίθρου και η μείωση του αγροτικού πληθυσμού της χώρας. • Η αύξηση της Δαπάνης για την Φαρμακευτική Περίθαλψη.

4.7 Παρουσίαση επιχειρησιακού σχεδίου

Ποιοτική και Στελεχειακή Ανάλυση Εργαζομένων ΟΓΑ

4.7.1 Σκοποί και στόχοι του Σχεδίου

4.7.1.1 Αξιοποίηση της κινητής και ακίνητης περιουσίας

Ο ΟΓΑ δεν κατέχει ακίνητη περιουσία.

Για την αξιοποίηση της κινητής περιουσίας του Οργανισμού εφαρμόζονται οι κανόνες επενδυτικής συμπεριφοράς οι οποίοι ισχύουν για την αξιοποίηση της κινητής περιουσίας των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

4.7.1.2 Εκσυγχρονισμός των διοικητικών λειτουργιών των υπηρεσιών

- Έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία Δημόσιας Διαβούλευσης και πρόκειται άμεσα να προκηρυχθεί διαγωνισμός για το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (Ο.Π.Σ.) του ΟΓΑ, το οποίο θα έχει τη δυνατότητα να υποστηρίζει με σύγχρονο μηχανογραφικό σύστημα τη λειτουργία του Οργανισμού, σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο.
- Η επέκταση του υφιστάμενου πληροφοριακού συστήματος του ΟΓΑ σε όλες τις δραστηριότητές του, μέχρι να λειτουργήσει το Ο.Π.Σ.
- Βρίσκεται σε εξέλιξη ο διαγωνισμός του Ο.Γ.Α. για την «Λειτουργία τηλεφωνικού κέντρου (CALL CENTER) για παροχή πληροφόρησης προς τους συναλλασσομένους με τον ΟΓΑ πολίτες μέσω σύντομου πανελλαδικού αριθμού». Με την εγκατάσταση του τηλεφωνικού κέντρου, το οποίο θα βρίσκεται σε on-line σύνδεση με το υφιστάμενο Πληροφοριακό Σύστημα του ΟΓΑ, θα εξασφαλίζεται η αμεσότητα της επικοινωνίας και της εξατομικευμένης πληροφόρησης όλων των συναλλασσομένων με τον Οργανισμό πολιτών.
- Έπειτα από την αποτύπωση της παρούσας κατάστασης στον τομέα των φαρμακευτικών δαπανών με την ολοκλήρωση του έργου: «Έρευνα Συμπεριφοράς Συντελεστών Φαρμακευτικών Δαπανών Ο.Γ.Α», ο Οργανισμός συμμετέχει στο σχεδιασμό ολοκληρωμένων δράσεων της ΓΓΚΑ για την εφαρμογή κεντρικού

συστήματος ψηφιοποίησης, ελέγχων και εκκαθαρίσεων των παραστατικών φαρμακευτικών δαπανών, με στόχο την εξάλειψη φαινομένων καταχρηστικής συνταγογράφησης και εξορθολογισμό της φαρμακευτικής δαπάνης.

- Η αναβάθμιση και ο εκσυγχρονισμός του δικτύου των Ανταποκριτών, η κατάρτιση και η αναδιάταξή του με βάση τη νέα διοικητική διαίρεση της χώρας, ώστε να μπορέσει να ανταποκριθεί καλύτερα στις συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες των ασφαλισμένων.
- Για την επίτευξη αυτού του στόχου ο ΟΓΑ θα συνεχίσει την ενημέρωση και επιμόρφωση των Ανταποκριτών.
- Η διενέργεια αναλογιστικής μελέτης για τον Κλάδο Κύριας Ασφάλισης Αγροτών (διαδικασία υπό εξέλιξη).
- Η συμπλήρωση του νομοθετικού πλαισίου, με σκοπό την απλούστευση των διαδικασιών κυρίως σε ότι αφορά τις εισφορές και τις παροχές που χορηγεί ο Οργανισμός.

4.7.1.3 Προγραμματισμός για την κάλυψη του ΟΓΑ σε προσωπικό. Αξιοποίηση του υφιστάμενου ανθρώπινου δυναμικού.

Ήδη πρόκειται να προκηρυχθούν για πλήρωση, μέσω της διαδικασίας που προβλέπεται από το Α.Σ.Ε.Π., 168 κενές οργανικές θέσεις και το προσωπικό που θα προσληφθεί θα ενισχύσει την Κεντρική Υπηρεσία και τα Περιφερειακά Υποκαταστήματα του Οργανισμού.

Για τις λοιπές κενές οργανικές θέσεις θα υποβληθεί σχετικό αίτημα από την Υπηρεσία προκειμένου να εγκριθεί η πλήρωσή τους. Δεν υπάρχει δυνατότητα εξυπηρέτησης του κοινού χωρίς την κάλυψη θέσεων με νέο προσωπικό αλλά με περιορισμό της γραφειοκρατίας.

Δεν υπάρχει περίπτωση να πλεονάσει ανθρώπινο δυναμικό.

Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι, ανά διοικητικό υπάλληλο του ΟΓΑ αντιστοιχούν 1650 ασφαλισμένοι στον Κλάδο Κύριας Ασφάλισης, ενώ στα:

ΙΚΑ:	218
ΤΕΒΕ:	328
Λοιπά ταμεία:	635

Επίσης, ανά διοικητικό υπάλληλο του ΟΓΑ αντιστοιχούν 4596 ασφαλισμένοι ασθενείας, ενώ στα:

ΙΚΑ:	607
ΤΕΒΕ:	749
Λοιπά ταμεία:	635

Δεν έχει γίνει μέχρι σήμερα μελέτη για τις ανάγκες του Οργανισμού σε προσωπικό ανά Διεύθυνση, Τμήμα και γραφείο. Η Διοίκηση του Οργανισμού κατανέμει το υφιστάμενο προσωπικό σύμφωνα με τα προσόντα του, εκτιμώντας τις υπηρεσιακές ανάγκες τον όγκο των εργασιών και το βαθμό δυσκολίας και πολυπλοκότητας των αντικειμένων.

4.7.1.4 Επίτευξη της καλύτερης εξυπηρέτησης ασφαλισμένων-συνταξιούχων

Ο Οργανισμός για την καλύτερη εξυπηρέτηση των ασφαλισμένων, συνταξιούχων και συναλλασσομένων εν γένει μαζί του:

- ✓ Έχει φροντίσει και λειτουργεί γραφείο υποδοχής κοινού και τηλεφωνικό κέντρο εξυπηρέτησης πολιτών μέσω του τετραψηφίου αριθμού #1564#, τα οποία δίδουν πληροφορίες για θέματα ΟΓΑ και τα οποία θα συνεχίσουν να λειτουργούν αναβαθμισμένα, όταν ολοκληρωθεί ο προαναφερόμενος σχετικός διαγωνισμός που βρίσκεται σε εξέλιξη.
- ✓ Διοργανώνει με τη συνδρομή του ΙΝ.ΕΠ. σειρά Επιμορφωτικών δράσεων για τους Ανταποκριτές του ΟΓΑ σε θέματα ασφάλισης και συνταξιοδότησης αγροτών και πληροφορικής.
- ✓ Προτίθεται να ολοκληρώσει τις διαδικασίες προκειμένου να εγκατασταθεί και να λειτουργήσει το Ο.Π.Σ., με τη λειτουργία του οποίου πιστεύουμε ότι θα αναβαθμιστούν σημαντικά οι λειτουργίες του Οργανισμού και οι παρεχόμενες υπηρεσίες του.
- ✓ Θα ενημερώνεται τακτικά η ιστοσελίδα του Οργανισμού (www.oga.gr) με κάθε επίκαιρο θέμα και θα παρέχονται γενικότερες οδηγίες επί των ερωτημάτων που συνήθως θέτουν οι ασφαλισμένοι.
- ✓ Εξετάζεται η δυνατότητα πληρωμής των συντάξεων μέσω εξουσιοδοτημένης Τράπεζας, προαιρετικά. Στην περίπτωση αυτή θα απαιτηθεί η δημιουργία

ηλεκτρονικού μητρώου θανόντων, ώστε να διασφαλιστεί ο Οργανισμός από την καταβολή συντάξεων αχρεωστήτως.

4.7.1.5 Σμίκρυνση των προθεσμιών απονομής των παροχών

Με το υπάρχον σύστημα μηχανογραφικής εξυπηρέτησης και τον αριθμό του υπηρετούντος προσωπικού δεν υπάρχει δυνατότητα σμίκρυνσης των προθεσμιών απονομής των παροχών. Αυτό θα επιτευχθεί μετά τη λειτουργία του Ο.Π.Σ. και τις αναμενόμενες προσλήψεις προσωπικού.

4.7.1.6 Πλήρης υποστήριξη των διαδικασιών, μέσω των τεχνολογιών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών

Τούτο θα επιτευχθεί με την ολοκλήρωση και τη θέση σε πλήρη εφαρμογή και λειτουργία του Ο.Π.Σ. και την παροχή πρόσβασης σε αυτό των Ανταποκριτών, μέσω του ΣΥΖΕΥΞΙΣ.

Ειδικότερα το έργο αναμένεται να καλύψει τα παρακάτω:

- Πλήρη μηχανοργάνωση του συνόλου των λειτουργικών διαδικασιών του Οργανισμού.
- Παροχή υψηλού επιπέδου υπηρεσιών στους πολίτες στον τομέα της Ασφάλισης.
- Αξιοποίηση των τεχνολογικών δυνατοτήτων τις οποίες αποκτά ο Ο.Γ.Α. μέσα από ένα συστηματικό πρόγραμμα εκσυγχρονισμού των υποδομών του.
- Βελτίωση των οικονομικών μεγεθών του ΟΓΑ, μέσω του ελέγχου των δαπανών παροχών και της συνολικής βελτίωσης της διαχείρισης των πόρων του Οργανισμού, καθώς και μέσω της αύξησης των εσόδων του από ασφαλιστικές εισφορές.
- Βελτίωση της παραγωγικότητας και αποδοτικότητας του προσωπικού του, μέσω του εκσυγχρονισμού του τρόπου εργασίας, της απλοποίησης των γραφειοκρατικών διαδικασιών και της εξασφάλισης αποτελεσματικότητας στη διεκπεραίωση των καθημερινών εργασιών.

- Άμεση και αξιόπιστη πληροφόρηση σε όλα τα επίπεδα Διοίκησης του Οργανισμού για χάραξη και παρακολούθηση υλοποίησης των στόχων και βελτίωση των μηχανισμών ελέγχου.
- Αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού του, ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί στις αυξημένες απαιτήσεις που θα δημιουργηθούν.

4.7.1.7 Εφαρμογή του κλαδικού λογιστικού πλήρως μηχανογραφημένου

Στον ΟΓΑ εφαρμόζεται το Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης μηχανογραφημένο.

4.8 Κατάρτιση πλήρους και ενημερωμένου μητρώου ασφαλισμένων, συνταξιούχων και εργοδοτών

- Υπάρχει ήδη και λειτουργεί μητρώο ασφαλισμένων, εργοδοτών και συνταξιούχων, τα οποία παρακολουθούνται και ενημερώνονται.
- Δεν έχει καταρτιστεί μέχρι σήμερα μητρώο δικαιούχων περίθαλψης. Αυτό θα επιτευχθεί στα πλαίσια της λειτουργίας του Ο.Π.Σ.
- Υπάρχει ήδη και λειτουργεί μητρώο επιδοματούχων πολυτεκνικού επιδόματος, επιδόματος τρίτου παιδιού και ισόβιας σύνταξης, το οποίο παρακολουθείται και ενημερώνεται.

4.9 Τροποποιήσεις των ισχυόντων κανονισμών

- Με την αριθ. 1064/1.3.2006 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΓΑ εγκρίθηκε σχέδιο νέου Κανονισμού Οικονομικής Οργάνωσης και Λογιστικής Λειτουργίας του Οργανισμού το οποίο με το υπ' αριθμ. 37297/11.4.2006 έγγραφο της Διοίκησης του ΟΓΑ έχει υποβληθεί στο Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας-Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων προκειμένου να κινηθούν οι αναγκαίες διαδικασίες για την έκδοση της

προβλεπομένης, από τις ισχύουσες διατάξεις του ιδρυτικού νόμου του ΟΓΑ, Κοινής Υπουργικής Απόφασης των Υπουργών Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και Οικονομίας και Οικονομικών, ώστε ο νέος Κανονισμός να τεθεί σε ισχύ.

- Έχει ήδη προωθηθεί και εκκρεμεί για ψήφιση νομοσχέδιο, στο οποίο περιλαμβάνονται πολλές προτάσεις για βελτίωση ισχυουσών διατάξεων που αφορούν θέματα ασφάλισης, συνταξιοδοτικών παροχών και επίλυση άλλων προβλημάτων.
- Επίσης θα υποβληθούν σύντομα και άλλες προτάσεις για ρύθμιση διαφόρων θεμάτων του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης, όπως για την ασφαλιστική αντιμετώπιση των εργατών γης (αγροεργατών), ημεδαπών και αλλοδαπών, θέμα που δημιουργεί μεγάλα προβλήματα στον Κλάδο, την τροποποίηση του Καταστατικού Ασφάλισης κ.α.
- Θα συνταχθεί νέος αναμορφωμένος σύγχρονος Κανονισμός Παροχών Υγείας, με τον οποίο θα ορίζονται με σαφήνεια το είδος, η έκταση, ο χρόνος έναρξης, οι προϋποθέσεις και ο τρόπος χορήγησης παροχών, δεδομένου ότι ο ισχύον Κανονισμός είναι από το έτος 1979, έχει τροποποιηθεί-συμπληρωθεί πολλές φορές, είναι πολύπλοκος και με ασάφειες.
- Θα προσαρμοστεί ο Κανονισμός «Διαρθρώσεως, Συνθέσεως και Αρμοδιοτήτων των Υπηρεσιών του ΟΓΑ» στις νέες Νομοθετικές ρυθμίσεις και στις εξ'αυτών απορρέουσες αυξημένες απαιτήσεις των αντικειμένων του Οργανισμού καθώς και στα νέα δεδομένα λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης.
- Θα εκσυγχρονιστούν οι λοιποί Κανονισμοί.

4.10 Χρονοδιάγραμμα για την κατάρτιση του προϋπολογισμού, ισολογισμού και την επικαιροποίηση των αναλογιστικών μελετών

- Κάθε χρόνο οι προϋπολογισμοί του ΟΓΑ καταρτίζονται και εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού εντός των προθεσμιών που τίθενται από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.
- Μέχρι 31.12.2006 θα έχουν ολοκληρωθεί και εισαχθεί στο Διοικητικό Συμβούλιο του ΟΓΑ προς έγκριση οι Ισολογισμοί-Απολογισμοί οικονομικού έτους 2003.

- Μέχρι την ίδια ημερομηνία, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 του Ν. 2042/92 θα έχει ανατεθεί το κλείσιμο των Ισολογισμών του ΟΓΑ της χρήσης του οικονομικού έτους 2004 σε ιδιωτικό φορέα.
- Εφ' όσον το κλείσιμο των Ισολογισμών του οικονομικού έτους 2004 ολοκληρωθεί με επιτυχία, εντός του πρώτου τριμήνου του 2007 θα ανατεθεί σε ιδιωτικό φορέα και το κλείσιμο των Ισολογισμών της χρήσης οικονομικού έτους 2005 ούτως ώστε μέχρι 31.12.2007 να έχει γίνει και το κλείσιμο του οικονομικού έτους 2006 από το προσωπικό του Κλάδου Οικονομικών Υπηρεσιών.
- Το Διοικητικό Συμβούλιο του ΟΓΑ με την αριθ. 1094/4/13.9.2006 απόφασή του ενέκρινε την, με απευθείας συμφωνία, ανάθεση αναλογιστικής μελέτης για τον Κλάδο Κύριας Ασφάλισης Αγροτών του ΟΓΑ (η ανάθεση της μελέτης εγκρίθηκε από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας-Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων).

4.11 Άμεση και έγκαιρη είσπραξη των εσόδων και καταπολέμησης της εισφοροδιαφυγής

Βρίσκεται υπό επεξεργασία και σύντομα θα υποβληθεί πρόταση για νομοθετική ρύθμιση, σχετικά με την καταπολέμηση της εισφοροδιαφυγής και την επιβολή προστίμων στις εκπρόθεσμες καταβολές.

4.12 Εξορθολογισμός των δαπανών εντός του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου, με σκοπό την αποφυγή δημιουργίας ελλειμμάτων

Με εξορθολογισμό των παροχών υγείας μπορεί να προκύψει σημαντική περιστολή δαπανών σε όλους σχεδόν τους τομείς παροχών υγείας (νοσοκομειακή περίθαλψη, νοσηλεία σε ιδιωτικές κλινικές, παροχές υγείας σε εξωτερικούς ασθενείς κ.λ.π.).

Η δαπάνη για τις ημέρες νοσηλείας είναι κατ' αρχάς ανελαστική, εκτός εάν υπολογίσουμε ότι με καλύτερη οργάνωση του συστήματος υγείας είναι εφικτό να μειωθεί ο μέσος όρος των ημερών νοσηλείας ανά ασθενή.

Η δαπάνη όμως για ειδικά θεραπευτικά μέσα και όργανα, καθώς και η δαπάνη για το φάρμακο, έχουν σημαντικό περιθώριο να μειωθούν. Το ποσοστό της μείωσης καθώς και απόλυτοι αριθμοί για τα σχετικά μεγέθη, για να προσδιοριστούν κατά προσέγγιση, απαιτούν ειδική μελέτη, μετά από συλλογή στοιχείων τα οποία δεν τηρούνται μηχανογραφικά και πρέπει να συγκεντρωθούν χειρόγραφα.

Περιστολή των δαπανών μπορεί να προκύψει άμεσα ή όχι, ανάλογα με τον χρόνο λήψης των αποφάσεων παρέμβασης (π.χ. εάν εκδοθεί απόφαση περί καθορισμού ενοποιημένου νοσηλίου στις αιμοκαθάρσεις, θέμα το οποίο ήδη συζητείται στο Κ.Ε.Σ.Υ), τα αποτελέσματα θα προκύψουν άμεσα.

4.13 Εσωτερικές Διαδικασίες Παρακολούθησης των Στόχων

Η παρακολούθηση και ο έλεγχος της πραγματοποίησης των στόχων του επιχειρησιακού σχεδίου θα γίνεται από τους Γενικούς Διευθυντές, σε συνεργασία με τους Προϊσταμένους των αρμόδιων υπηρεσιακών μονάδων.

4.14 Λοιπές Προτάσεις

- Αλλαγή του τρόπου απόδοσης των δαπανών νοσηλείας ασφαλισμένων του ΟΓΑ στα Κρατικά Νοσοκομεία, ώστε αυτά να επιδοτούνται απευθείας από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, με ποσά τα οποία θα προκύψουν από μελέτη πληθυσμιακών στοιχείων και μελέτη των στατιστικών δεδομένων, με παράλληλη απόδοση στο Υπουργείο Υγείας από τον ΟΓΑ, μέρους της εισφοράς ασθένειας των ασφαλισμένων.
- Επίσης, ο ΟΓΑ προτίθεται να επεξεργαστεί νομοθετική ρύθμιση σχετικά με την επέκταση της προσαύξησης του ποσού της σύνταξης λόγω απόλυτης αναπηρίας και στους συνταξιούχους λόγω γήρατος, υπό προϋποθέσεις, καθώς και τη χορήγηση νέων παροχών υγείας (π.χ. οδοντιατρική περίθαλψη, γυαλιά μυωπίας και φακούς επαφής, κ.λ.π.).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

Προτάσεις εργαζομένων μέσα από τον Οργανισμό

5.1 Ενιαία μέτρα δράσης για την εφαρμογή του Υφισταμένου Ασφαλιστικού Νομικού Πλαισίου

5.1.1 Κανόνες Ασφάλισης

α. Υφιστάμενη κατάσταση

Τα ασφαλιζόμενα στον ΟΓΑ πρόσωπα προσδιορίζονται κατ'αρχήν με τον ιδρυτικό νόμο του ΟΓΑ 4169/1961. Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 2 στην ασφάλιση του ΟΓΑ *«υπάγονται αυτοδικαίως πάντα τα πρόσωπα άτινα απασχολούνται εν Ελλάδι κατά κύριον επάγγελμα, εξ ου και αντλούν τον βιοπορισμόν αυτών, εις την αγροτικήν οικονομίαν».*

Όπως προκύπτει από τις σχετικές διατάξεις, η υπαγωγή στην ασφάλιση του ΟΓΑ δεν συνδέεται απλώς με την απασχόληση σε συγκεκριμένες εργασίες, αλλά προϋποθέτει την άσκηση αυτών **κατά κύριο βιοποριστικό επάγγελμα**. Ενώ όμως ο Νόμος ορίζει ρητά τις εργασίες που καλύπτονται από την ασφάλιση του ΟΓΑ (παραγρ.2 του άρθρου 2 του Ν. 4169/61 κ.λ.π.) δεν υπάρχουν κανόνες που να προσδιορίζουν πότε η απασχόληση στις εργασίες αυτές γίνεται κατά κύριο βιοποριστικό επάγγελμα και δεν έχει το χαρακτήρα της ευκαιριακής και περιστασιακής απασχόλησης.

Τα δικαιολογητικά βάσει των οποίων αποδεικνύεται σήμερα η υπαγωγή στην ασφάλιση είναι:

α) Για την εγγραφή στα Μητρώα του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης

Η εγγραφή στα Μητρώα του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης γίνεται από τον αρμόδιο Ανταποκριτή ΟΓΑ, ο οποίος είναι το Α/βάθμιο Όργανο Ασφάλισης. Σε περίπτωση που ο Ανταποκριτής ΟΓΑ έχει προσωπική αντίληψη για την απασχόληση του αιτούντος, δεν υποβάλλονται άλλα δικαιολογητικά στον ΟΓΑ αλλά μόνο το Δελτίο Απογραφής, το οποίο υπογράφει ο αιτών και ο Ανταποκριτής ΟΓΑ (με την παρατήρηση ότι έχει ίδια αντίληψη).

Σε περίπτωση που ο Ανταποκριτής ΟΓΑ δεν έχει προσωπική αντίληψη, με το Δελτίο Απογραφής υποβάλλονται στον ΟΓΑ και τα παρακάτω δικαιολογητικά (άρθρο 6 Καταστατικού Ασφάλισης και Συνταξιοδότησης Αγροτών):

- βεβαίωση των αρμοδίων για την απασχόληση,
- βεβαίωση της αρμόδιας Συνεταιριστικής Οργάνωσης ή της Διεύθυνσης Γεωργίας για τις επιδοτήσεις, αριθμό στρεμμάτων, δένδρων, ζώων κ.λ.π.
- εκκαθαριστικά σημειώματα Εφορίας κ.λ.π.

β) Για την απονομή σύνταξης

Με την αίτηση για σύνταξη υποβάλλονται:

- βεβαίωση αρμοδίων για την απασχόληση (σε κάθε περίπτωση),
- συμπληρωματικά, σε ειδικές περιπτώσεις, βεβαίωση Αγρονομείου, τιμολόγια πωλήσεως προϊόντων, επιδοτήσεις, εκκαθαριστικά σημειώματα Εφορίας.

β. Διαπιστώσεις

Η διαπίστωση της κατά κύριο βιοποριστικό επάγγελμα αγροτικής απασχόλησης, ήταν ανέκαθεν ένα πρόβλημα για τα αρμόδια Όργανα του ΟΓΑ. Βέβαια, όταν ιδρύθηκε ο ΟΓΑ το 1961, οι βιοτικές και εργασιακές συνθήκες ήταν τέτοιες που επέτρεπαν εύκολα τη διαπίστωση αυτή.

Με την πάροδο του χρόνου όμως, και την αλλαγή των συνθηκών διαβίωσης, τη βελτίωση των συγκοινωνιακών μέσων, την άνοδο του βιοτικού επιπέδου κ.λ.π. η διαπίστωση αυτή έχει καταστεί εξαιρετικά δύσκολη για ορισμένες περιπτώσεις.

Αν και σε γενικές γραμμές στις περιπτώσεις αυτές, ακολουθούνται ενιαίοι άτυποι κανόνες και εφαρμόζεται αναλόγως η σχετική Νομολογία (αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας κ.λ.π.), είναι γεγονός ότι η έλλειψη συγκεκριμένων κανόνων για τη διαπίστωση της συστηματικής και κατά κύριο λόγο βιοποριστικό επάγγελμα απασχόλησης καθιστά αναπόφευκτη την υποκειμενική κρίση των αρμοδίων Οργάνων. Αυτό βέβαια έχει ενίοτε ως αποτέλεσμα, για παρόμοιες περιπτώσεις, να παρατηρείται διαφορετική αντιμετώπιση μεταξύ των αρμοδίων Υπηρεσιών του ΟΓΑ.

γ. Στόχος

Να τεθούν συγκεκριμένοι κανόνες που θα οριοθετούν τη συστηματική και κατά κύριο βιοποριστικό επάγγελμα άσκηση του αγροτικού επαγγέλματος και θα την αποδεικνύουν με αντικειμενικά, ει δυνατόν, κριτήρια.

Κατ'αυτόν τον τρόπο θα διευκολυνθεί το έργο των αρμοδίων Οργάνων, θα περιοριστεί η υποκειμενική κρίση τους και θα εξασφαλιστεί στο μέτρο του δυνατού η ίση μεταχείριση των πολιτών.

δ. Συμπέρασμα

Οι προβληματισμοί που ανακύπτουν κατ' αρχήν είναι:

α) Ποιο είναι το ύψος εκείνου του εισοδήματος που θεωρείται ικανό για την άντληση του βιοπορισμού;

Ενδεχομένως, ως εισόδημα ικανό για να αντληθεί ο βιοπορισμός, εναλλακτικά θα μπορούσε να θεωρηθεί:

- Το ετήσιο εισόδημα που λαμβάνει συνταξιούχος του ΟΓΑ βασικής σύνταξης
- το ετήσιο εισόδημα που λαμβάνει συνταξιούχος του ΟΓΑ βασικής, πρόσθετης και κυρίας σύνταξης, με 10 χρόνια ασφάλιση στην Πρόσθετη και δύο (2) χρόνια στην Κύρια, προσαυξανόμενα κατά ένα (1) χρόνο για κάθε επόμενο έτος, στη χαμηλότερη ασφαλιστική κατηγορία.
- το ύψος του καθαρού γεωργικού εισοδήματος πάνω από το οποίο υποχρεούνται οι αγρότες να υποβάλλουν φορολογική δήλωση (σήμερα ανέρχεται στο 1.000.000 δρχ.).

Ωστόσο ο προσδιορισμός αυτός δεν θα πρέπει, ενδεχομένως, να είναι ο ίδιος για κάθε περιοχή της χώρας (ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές, ημιαστικές περιοχές, αστικά κέντρα).

β) Αν υπάρχουν και άλλα εισοδήματα εκτός των αγροτικών, θα λαμβάνεται υπόψη το αυτό ύψος εισοδήματος για την άντληση βιοπορισμού ή θα πρέπει να υπάρχει και κάποια σχέση μεταξύ των εισοδημάτων, για να θεωρηθεί ότι ο βιοπορισμός αντλείται από τα αγροτικά εισοδήματα;

γ) Ποια είναι η έκταση των καλλιεργειών που είναι ικανή για να προσδώσει την ιδιότητά του συστηματικά και κατά κύριο επάγγελμα απασχολούμενου;

Η έκταση πρέπει να προσδιορίζεται ανάλογα με το είδος της καλλιέργειας.

δ) Ακόμη και αν προσδιοριστούν τα παραπάνω, ποια στοιχεία θα λαμβάνονται υπόψη για την απόδειξή τους;

Τα στοιχεία αυτά πρέπει να είναι αντικειμενικά και αδιαμφισβήτητα και όχι όπως συμβαίνει σήμερα με τις απλές βεβαιώσεις των αρμοδίων και δη των Ανταποκριτών που, κατά την υποκειμενική κρίση τους ή την επιθυμία τους, ασφαλίζουν ή απορρίπτουν.

Μέχρι να ρυθμιστεί νομοθετικά το θέμα, η υποκειμενική κρίση των Οργάνων ασφάλισης και απονομής συντάξεων, σε ορισμένες περιπτώσεις θα είναι αναπόφευκτη. Ακόμη όμως και για τις περιπτώσεις αυτές μπορούν να δοθούν κατ'αρχήν οι ακόλουθες κατευθυντήριες γραμμές.

Οι βασικοί παράγοντες στους οποίους πρέπει να δίδεται βαρύτητα από τα Όργανα Ασφάλισης είναι οι παρακάτω:

α) Ο τόπος κατοικίας του ενδιαφερόμενου και συγκεκριμένα αν κατοικεί μόνιμα σε χωριό ή σε αστικό κέντρο.

β) Ο τόπος των αγροτικών ασχολιών του και συγκεκριμένα αν είναι ο ίδιος με τον τόπο κατοικίας του.

γ) Το αγροτικό του εισόδημα σε σχέση τόσο με το συνολικό ατομικό εισόδημα όσο και με το οικογενειακό και

δ) Η έκταση και το είδος των καλλιεργειών του.

Ως αποδεικτικά στοιχεία για την διαπίστωση των παραπάνω μπορούν να λαμβάνονται υπόψη τα παρακάτω δικαιολογητικά:

α) Δελτίο αστυνομικής ταυτότητας.

β) Φορολογική δήλωση προκειμένου να αντλούνται στοιχεία για το ύψος του εισοδήματος, την ιδιοκατοίκηση και την κτηματική περιουσία.

γ) Αντίγραφο της σχετικής σελίδας του Μητρώου Αγροτών ή Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων ή σχετική βεβαίωση της αρμόδιας Διεύθυνσης Γεωργίας.

δ) Βεβαίωση της αρμόδιας Διεύθυνσης Γεωργίας από την οποία να προκύπτουν τα είδη και η έκταση των καλλιεργειών και οι σχετικές επιδοτήσεις.

ε) Τιμολόγια πώλησης αγροτικών προϊόντων, κατά περίπτωση.

5.1.2 Παρακράτηση οφειλομένων εισφορών

α. Διαπίστωση

Δεν υπάρχει ενιαία αντιμετώπιση από τις εμπλεκόμενες Υπηρεσίες, όσον αφορά στην παρακράτηση των οφειλομένων εισφορών, στις περιπτώσεις που υποβάλλεται αίτηση συνταξιοδότησης (γήρατος-αναπηρίας) από ασφαλισμένους που δεν έχουν εξοφλήσει όλες τις εισφορές τους.

Ο Κλάδος Κύριας Ασφάλισης προσπαθεί να περάσει στους ασφαλισμένους την ανάγκη εξόφλησης όλων των εισφορών τους προκειμένου να τους χορηγηθεί σύνταξη. Τα Όργανα όμως απονομής συντάξεων, σε πολλές περιπτώσεις, προκειμένου να προωθήσουν τις συνταξιοδοτικές υποθέσεις και να μην τις έχουν σε εκκρεμότητα, απονέμουν τη σύνταξη με παρακράτηση των οφειλομένων εισφορών από τα αναδρομικά της βασικής σύνταξης.

Ο Κλάδος Κύριας Ασφάλισης για κοινωνικούς λόγους και επειδή υπάρχει πράγματι ένας αριθμός ασφαλισμένων που έχουν οικονομική αδυναμία να εξοφλήσουν τις εισφορές τους, δέχεται αυτή τη διαδικασία. Ωστόσο, πολλές φορές γίνεται κατάχρηση της διαδικασίας αυτής, χωρίς να συντρέχουν ουσιαστικοί λόγοι (οικονομική αδυναμία), το φαινόμενο δε αυτό παρουσιάζεται με διαφορετική συχνότητα στις διάφορες Υπηρεσιακές Μονάδες.

Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την άниση μεταχείριση των ασφαλισμένων, τη δημιουργία κακού προηγούμενου και τη δυσκολία εδραίωσης ασφαλιστικής συνείδησης στους ασφαλισμένους.

β. Στόχος

Να γίνεται παρακράτηση των οφειλομένων εισφορών μόνο στις περιπτώσεις που συντρέχει πραγματικά ουσιαστικός λόγος και με τις ίδιες προϋποθέσεις για όλα τα όργανα απονομής σύνταξης.

γ. Πρόταση

Υστερα από συνεργασία των αρμοδίων Υπηρεσιών (Κλάδος Α, Υπηρεσία Η και Κλάδος Κύριας Ασφάλισης), να προσδιοριστούν με ακρίβεια οι περιπτώσεις που θα γίνεται παρακράτηση εισφορών από τα αναδρομικά της βασικής σύνταξης.

Η Ομάδα προτείνει να γίνεται παρακράτηση αναδρομικών βασικής σύνταξης χωρίς περαιτέρω έρευνα, στις περιπτώσεις που οφείλονται μόνο οι τελευταίες εισφορές (μέχρι και 12 μηνών). Όταν όμως οφείλονται εισφορές πλέον των 12 μηνών και κυρίως όταν οφείλονται όλες, ο αιτών θα πρέπει να αποδείξει την αδυναμία του να τις εξοφλήσει.

5.2 Βελτίωση του εσωτερικού συστήματος λειτουργίας των υπηρεσιών του ΟΓΑ, του συστήματος παροχής πληροφοριών σε ασφαλισμένους και του τρόπου τηλεφωνικής εξυπηρέτησης

5.2.1 Μηχανογραφική υποστήριξη

Από τις αναφορές που έγιναν ανωτέρω σε επιμέρους λειτουργίες του Οργανισμού προκύπτει ότι τα περιθώρια βελτίωσης της μηχανογραφικής υποστήριξης του Οργανισμού είναι τεράστια και θα πρέπει να αξιοποιηθούν:

1. Με την άμεση πρόσληψη ειδικευμένου προσωπικού πληροφορικής που θα είναι ικανό να αποδώσει άμεσα έργο.
2. Με την εκτός ωραρίου απασχόληση των υπηρετούντων υπαλλήλων του Κλάδου, για την ανάπτυξη ορισμένων εφαρμογών με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα.
3. Με την ανάθεση ανάπτυξης εφαρμογών και σε εξωτερικούς συνεργάτες, λόγω των μεγάλων ελλείψεων σε αναλυτές-προγραμματιστές που αντιμετωπίζει ο Κλάδος Μηχανογράφησης του Ο.Γ.Α. (σε σύνολο 15 οργανικών θέσεων υπάρχουν 9 κενές οργανικές θέσεις).

Η ανάπτυξη των εφαρμογών από τους εξωτερικούς συνεργάτες πρέπει να γίνει με τη συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων υπηρεσιακών παραγόντων (διοικητικών, μηχανογράφων) με σκοπό την επιτυχή υλοποίηση των εργασιών που θα ανατεθούν.

Κατά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των νέων εφαρμογών θα πρέπει να υπάρχει ενιαία στρατηγική, σχεδιασμού, υλοποίησης και αναβάθμισης των εφαρμογών

πληροφορικής που υποστηρίζουν ή πρόκειται να υποστηρίξουν τον Οργανισμό, λόγω και της εξωτερικής πληροφορικής υποστήριξης από το Κ.Η.Υ.Κ.Υ. κατά το μεγαλύτερο μέρος.

Μέχρι σήμερα δεν έχει αναπτυχθεί ένα κανάλι επικοινωνίας με το Κ.Η.Υ.Κ.Υ. ικανό να αντιμετωπίζει με επιτυχία τόσο τα παρουσιαζόμενα προβλήματα όσο και τις ολοένα αυξανόμενες απαιτήσεις για προσαρμογή των εφαρμογών στις λειτουργικές εξελίξεις.

Επίσης πρέπει να υπάρχει δυνατότητα **διασύνδεσης των εφαρμογών**, ούτως ώστε στοιχεία που αφορούν σε περισσότερα του ενός πληροφοριακά συστήματα, να τα ενημερώνουν αυτόματα.

Απαραίτητη προϋπόθεση για να επιτευχθεί η διασύνδεση των εφαρμογών και η καλύτερη οργάνωση των υπηρεσιών του ΟΓΑ και η ταχύτερη εξυπηρέτηση των ασφαλισμένων, είναι η δημιουργία ενιαίου αρχείου ασφαλισμένων-συνταξιούχων-επιδοματούχων του Οργανισμού με ενιαίο κωδικό αριθμό για όλη τη διάρκεια της ασφαλιστικής ιστορίας τους.

5.3 Παροχή πληροφοριών: Σχέσεις με το κοινό

5.3.1. Υφιστάμενη κατάσταση

Οι μεγάλες καθυστερήσεις που παρουσιάζονται στη διεκπεραίωση των υποθέσεων των ασφαλισμένων του ΟΓΑ, έχουν ως αποτέλεσμα την ολοένα αυξανόμενη ζήτηση πληροφοριών.

Δεν υπάρχει ενιαίος τρόπος αντιμετώπισης της μεγάλης ζήτησης για παροχή πληροφοριών. Ο κάθε κλάδος αντιμετωπίζει το θέμα με το δικό του τρόπο.

Αυτό έχει ως συνέπεια, αφενός μεν να υποβάλλονται οι πολίτες σε αφάνταστη ταλαιπωρία προκειμένου να πάρουν πληροφόρηση για την πορεία υπόθεσής τους που εκκρεμεί στον ΟΓΑ, είτε προσερχόμενοι προσωπικά, είτε προσπαθώντας να επικοινωνήσουν τηλεφωνικά με κάποιο αρμόδιο, αφετέρου δε οι υπάλληλοι να καταναλώνουν σχεδόν όλο τον εργάσιμο χρόνο τους στην παροχή πληροφοριών, με αποτέλεσμα να μην προσφέρουν παραγωγική εργασία και να αυξάνονται οι εκκρεμότητές τους.

Σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία των υπηρεσιακών μονάδων του Οργανισμού, ο ΟΓΑ δέχεται ημερησίως περίπου 5.000 τηλεφωνήματα, ενώ 1.500 περίπου άτομα προσέρχονται προσωπικά στα γραφεία του.

Ένας πολύ μεγάλος αριθμός εξ αυτών ζητά κάποια βεβαίωση από τον ΟΓΑ (περί της ασφάλισης/συνταξιοδότησής του ή περί της μη ασφάλισης/συνταξιοδότησής του).

5.4 Άλλες προτάσεις

Άλλες δράσεις οι οποίες συντελούν στη βελτίωση της λειτουργίας των Υπηρεσιών του ΟΓΑ είναι:

- Η συνεχής ενημέρωση του προσωπικού του ΟΓΑ.
- Η εκπαίδευση του προσωπικού στη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών, εφοδιασμένων με σύγχρονο λογισμικό, όπως Windows 2000 για το σύνολο του προσωπικού, Excell για το προσωπικό του Κλάδου Οικονομικών Υπηρεσιών, S.P.S.S για το προσωπικό της Υπηρεσίας Στατιστικής κ.λ.π.
- Η συνεχής ενημέρωση των Ανταποκριτών με επιτόπιες επισκέψεις επιλεγμένων στελεχών σε μεγάλους Καποδιστριακούς Δήμους, διοργάνωση σεμιναρίων, ημερίδων κ.λ.π. σε επίπεδο Νομού ή επαρχίας.
- Η αναβάθμιση του Κλάδου Επιθεώρησης, η οποία, μετά και τη δημιουργία των Υποκαταστημάτων, θα διενεργεί και εσωτερικούς ελέγχους στις Περιφερειακές Υπηρεσίες του Οργανισμού. Αναγκαίο στοιχείο για την αναβάθμιση του Κλάδου Επιθεώρησης είναι και η δημιουργία Πληροφοριακού Συστήματος Επιθεώρησης στο οποίο θα καταχωρούνται στοιχεία σχετικά με τους ελέγχους. Το εν λόγω πληροφοριακό Σύστημα θα υποστηρίζει τον Κλάδο Επιθεώρησης παρέχοντας πληροφορίες σχετικές με την συχνότητα των ελέγχων, την συχνότητα και το είδος των παραβάσεων καθώς επίσης και το profile των γιατρών που συνταγογραφούν όσο και των εταιρειών/φαρμακείων που εκτελούν τις συνταγές. Μέχρι την πλήρη κωδικοποίηση και μηχανογράφηση των συνταγών προτείνεται η τροφοδότηση του εν λόγω πληροφοριακού συστήματος με τα στοιχεία τα οποία προκύπτουν από την χειρόγραφη επεξεργασία τους.
- Ο συντονισμός και η συνεργασία μεταξύ συναρμοδίων Υπηρεσιών του Οργανισμού κατά την έκδοση οδηγιών, εγκυκλίων κ.λ.π.

- Οι συντάξεις.
 1. Χρονική διάρκεια ανικανότητας προς εργασία.
 2. Οριστικοποίηση της βασικής προσωρινής σύνταξης λόγω αναπηρίας.
 3. Εφαρμογή διαδοχικής ασφάλισης στον ΟΓΑ.
- Η Υγεία:
 1. Χορήγηση παροχών σε χρήμα.
 2. Δυνατότητα χορήγησης βιβλιαρίων Υγείας σε ασφαλισμένους και συνταξιούχους του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης οι οποίοι λαμβάνουν σύνταξη λόγω θανάτου από άλλο Φορέα.
- Αλλαγή τρόπου υποβολής των αιτήσεων για σύνταξη αναπηρίας.
- Έλεγχος ορίου εισοδήματος για την καταβολή οικογενειακών επιδομάτων.
- Ασφάλιση αγεργατών.
- Διάρκεια ισχύος βιβλιαρίων υγείας συνταξιούχων ΟΓΑ.

5.5 Προσδιορισμός διαδικασιών προς ανασχηματισμό

Η στοχευμένη προσπάθεια αποτελεί κρίσιμο παράγοντα επιτυχίας των προγραμμάτων αναδιοργάνωσης, δεδομένου ότι οι διορθωτικές ενέργειες οι οποίες εφαρμόζονται στο σύνολο των διαδικασιών οδηγούν σε πιο εκτεταμένες αναδομήσεις των υφισταμένων οργανωτικών και λειτουργικών δομών. Προκειμένου ο Οργανισμός να εστιάσει τη μεθοδολογική προσέγγιση στις πλέον κατάλληλες περιοχές για ανασχεδιασμό, ανέπτυξε ένα **σύστημα κριτηρίων** για την τεκμηριωμένη και μεθοδολογικά ολοκληρωμένη υποστήριξη της επιλογής των διαδικασιών προς ανασχεδιασμό που θα αξιοποιήσει τις απόψεις των στελεχών του Οργανισμού.

Τα κριτήρια τα οποία αποτελούν τη βάση του συστήματος της υφιστάμενης κατάστασης των λειτουργιών που συνιστούν το επιχειρησιακό μοντέλο λειτουργίας του ΟΓΑ, στα οποία κατέληξε ο Οργανισμός περιγράφονται στη συνέχεια. Η «ελκυστικότητα» μιας λειτουργίας προς ανασχεδιασμό στοιχειοθετείται από δύο (2) εξίσου σημαντικούς παράγοντες, αφενός της σπουδαιότητας και αφετέρου της δυνατότητας βελτίωσης.

Αναλυτικότερα, η σπουδαιότητα αποτυπώνει τη σημασία της συγκεκριμένης λειτουργίας για το επιχειρησιακό σχέδιο που εκτελεί ο ΟΓΑ. Οι δύο (2) διαστάσεις που

καθορίζουν τη σπουδαιότητα μιας υποψήφιας περιοχής ανασχεδιασμού ως υποσύνολο του επιχειρησιακού έργου του ΟΓΑ αποτελούν:

- Η επαφή με τον Πολίτη
- Ο φόρτος εργασίας

Τα δύο παραπάνω κριτήρια είναι σταθμισμένα με ποσοστά 70% και 30% αντίστοιχα, δεδομένου ότι η εξυπηρέτηση του Πολίτη και η αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών αποτελεί προτεραιότητα, η οποία αναδεικνύει σε μεγάλο βαθμό τις πλέον «δημοφιλείς» στους Πολίτες-Ασφαλισμένους λειτουργικές περιοχές και αντίστοιχες διαδικασίες προς ανασχεδιασμό. Παράλληλα, ο φόρτος εργασίας, αποτελεί αξιοσημείο παράγοντα διαμόρφωσης του βαθμού σπουδαιότητας μιας λειτουργίας και της βαρύτητάς του στο συνολικό επιχειρησιακό μοντέλο λειτουργίας του Οργανισμού.

Για τη βαθμολόγηση του κριτηρίου «Επαφή με τον Πολίτη» θα λαμβάνεται υπόψη η «**Επιτόπια Επίσκεψη Πολίτη για τη Διεκπεραίωση της Διαδικασίας**», ενώ για τη βαθμολόγηση του κριτηρίου «Φόρτος Εργασίας» θα λαμβάνονται υπόψη οι «**Εισερχόμενες Αιτήσεις ανά Διαδικασία**» σε συνδυασμό με τον αριθμό υπαλλήλων που ευθύνονται για την εκτέλεση της κάθε διαδικασίας.

Η **δυνατότητα βελτίωσης** αποτελεί το δεύτερο παράγοντα καθορισμού της κρισιμότητας των λειτουργιών προς ανασχεδιασμό. Συγκεκριμένα, τα κριτήρια με τους αντίστοιχους συντελεστές βαρύτητας στοιχειοθετούν τη δυνατότητα βελτίωσης διαδικασιών, είναι:

- Χρόνος ολοκλήρωσης διαδικασίας (40%)
- Δυνατότητα πληροφοριακής υποστήριξης (60%)

Για τη βαθμολόγηση του κριτηρίου «Χρόνος ολοκλήρωσης διαδικασίας» λαμβάνεται υπόψη η μέτρηση του «**Απαιτούμενος Χρόνος Διεκπεραίωσης της Διαδικασίας**» ανά Λειτουργική Περιοχή και διαδικασία, ενώ για τη βαθμολόγηση του κριτηρίου «**Δυνατότητα πληροφοριακής υποστήριξης**» λαμβάνονται υπόψη οι «**Υπηρεσίες – Προϊόντα Διαδικασίας που καλύπτονται από υφιστάμενη πληροφοριακή υποδομή**».

Επιπρόσθετα των μετρήσεων των σχετικών δεικτών για τη βαθμολόγηση των κριτηρίων λαμβάνονται υπόψη οι διατυπωθείσες απόψεις των στελεχών του Οργανισμού στη διάρκεια διεξαγωγής των προσωπικών συνεντεύξεων με τα στελέχη του ΟΓΑ.

5.6 Προβλήματα και προτάσεις

5.6.1 Προβλήματα

Η ανάλυση της παρούσας κατάστασης ανέδειξε σαν κύρια προβλήματα τα εξής:

1. Αδυναμία υποστήριξης ενός και μοναδικού Μητρώου για Ασφαλισμένους/Συνταξιούχους/Έμμεσα Ασφαλισμένους για την ταυτοποίηση και παρακολούθησή τους.
2. Εκτεταμένες γραφειοκρατικές διαδικασίες.
3. Υψηλός βαθμός εξάρτησης από τρίτους φορείς που συνδράμουν το έργο του ΟΓΑ (Ανταποκριτές, ΚΗΥΚΥ) και αδυναμία υποστήριξης Λειτουργιών του Οργανισμού με ίδια τεχνολογικά μέσα.
4. Αδυναμία άσκησης γρήγορου και αποτελεσματικού ελέγχου όσον αφορά δαπάνες Υγείας.
5. Αδυναμία αποτύπωσης της τρέχουσας εικόνας του Οργανισμού για Ανάλυση της συμπεριφοράς και χάραξη πολιτικής του Οργανισμού.

Τα προβλήματα αυτά είναι αλληλένδετα και επομένως η αντιμετώπισή τους δεν είναι δυνατό να γίνει αποσπασματικά αλλά μόνο μέσα από την ενιαία αναθεώρηση του λειτουργικού μοντέλου του Οργανισμού και την υποστήριξή του από ένα Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα.

Η νέα κατάσταση που θα προκύψει σαφώς και δεν θα έχει κοινά σημεία με την υπάρχουσα κατάσταση καθώς στην παρούσα φάση ο τρόπος που καλύπτονται διαδικαστικά οι διάφορες Λειτουργίες του Οργανισμού καθορίζεται από τη διαθέσιμη υποδομή και τις στρεβλώσεις που αυτή επιφέρει.

Με βάση τα παραπάνω, στη συνέχεια του κειμένου περιγράφονται ομοίμορφοι τρόποι σχεδιασμού διαδικασιών που βρίσκουν εφαρμογή σε πολλαπλές Λειτουργίες και έχουν ως στόχο την αποδοτικότερη λειτουργία του Οργανισμού.

Τα όσα παρατίθενται στις ακόλουθες παραγράφους έχουν ως προαπαιτούμενα:

1. Την υλοποίηση ενός ενιαίου Μητρώου
2. Την εξάλειψη της λειτουργίας του ΚΗΥΚΥ.
3. Την χρήση του νέου ΟΠΣ από ολόκληρο το προσωπικό και την εκτέλεση όλων των εργασιών μέσα από αυτό και μόνο.

5.6.2 Προτάσεις

Θα μπορούσαν να αναφερθούν επιγραμματικά οι εξής προτάσεις:

- η επανάληψη ή επικάλυψη βημάτων,
- η εισαγωγή του ΟΠΣ,
- η κατάργηση του ΚΗΥΚΥ
- η υιοθέτηση ενιαίου τύπου αίτησης και πληροφοριακού εντύπου ανάλογα με την περίπτωση.

Με βάση τα παραπάνω και σε σχέση με τα ευρήματα του προηγούμενου κεφαλαίου για τον προσδιορισμό των διαδικασιών προς ανασχεδιασμό, θα γίνει η σχεδίαση των νέων διαδικασιών καλύπτοντας εμπλεκόμενα μέρη, ροή εργασίας και πληροφορίας.

Βασική αρχή για τον ανασχεδιασμό των διαδικασιών και για το νέο μοντέλο λειτουργίας του Οργανισμού είναι η εξυπηρέτηση του πολίτη – ασφαλισμένου από ένα και μόνο σημείο εξυπηρέτησης. Με την καθιέρωση μοναδικού σημείου επαφής του πολίτη με τον Οργανισμό επιτυγχάνεται απλοποίηση των συναλλαγών, βελτιώνεται θεαματικά η αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών του Οργανισμού και αυξάνεται η δυνατότητα επαρκέστερης πληροφόρησης των πολιτών, παράλληλα με την επιτάχυνση της διαχείρισης των υποβαλλόμενων αιτημάτων και ολοκλήρωσής τους.

Ως βασικό σημείο επαφής του πολίτη – ασφαλισμένου με τον Οργανισμό ορίζεται: *ο Ανταποκριτής, τα Γραφεία Υποδοχής Πολιτών των Περιφερειακών Υποκαταστημάτων του Οργανισμού και το αντίστοιχο Γραφείο της Κεντρικής Υπηρεσίας του ΟΓΑ καθώς και το δίκτυο των ΚΕΠ.*

Ο προσδιορισμός μοναδικού σημείου εξυπηρέτησης πολιτών αποτελεί την αφετηρία για τη σχεδίαση του νέου μοντέλου λειτουργίας του Οργανισμού ενώ η έκδοση ή «παραγωγή» του προϊόντος (έκδοση απόφασης ή μεταβολή κατάστασης) αποτελεί το τέλος του κύκλου εκτέλεσης μιας διαδικασίας.

Σημαντική παράμετρος για την επιτυχία του νέου μοντέλου λειτουργίας του Οργανισμού θα είναι η χρήση ασφαλούς *απομακρυσμένης πρόσβασης* μέσω της οποίας θα είναι δυνατή η επικοινωνία των εμπλεκόμενων φορέων αλλά και των πολιτών με τον Οργανισμό. Η ασφαλής απομακρυσμένη πρόσβαση στο ΟΠΣ – ΟΓΑ αναμένεται να συμβάλει στη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες αλλά και να αυξήσει την αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών και στελεχών του Οργανισμού.

Τέλος, η αρχιτεκτονική του ΟΠΣ ΟΓΑ και η διαλειτουργικότητα που θα εξασφαλιστεί με άλλα υφιστάμενα ή μελλοντικά πληροφοριακά συστήματα οργανισμών και υπηρεσιών της Δημόσιας Διοίκησης για την ανταλλαγή πληροφοριών και στοιχείων θα αποτελέσει σημαντικό παράγοντα επιτυχίας της βιωσιμότητας του Πληροφοριακού Συστήματος ΟΓΑ.

5.7 Αναγνώριση πιθανών κινδύνων

Η Διαχείριση Κινδύνων (Risk Management) είναι μια συστηματική προσέγγιση για την αναγνώριση, ανάλυση και τον έλεγχο περιοχών ή γεγονότων που υπάρχει πιθανότητα να προκαλέσουν ανεπιθύμητα αποτελέσματα / αλλαγές. Μέσω της διαχείρισης αυτής αντιμετωπίζονται οι κίνδυνοι για κάποιο έργο και περιορίζονται συστηματικά σε ένα επιτρεπτό επίπεδο.

Η αναγνώριση πιθανών κινδύνων περιέχει μια περιήληψη των βασικών ευρημάτων που θα παραχθούν στη διάρκεια του σχεδιασμού και αναφέρονται σε:

- κρίσιμους παράγοντες επιτυχίας,
- υποθέσεις αναφορικά με τις τεχνικές λύσεις,
- προγραμματισμό εργασιών.

Η λειτουργία της κατάρτισης στρατηγικών κατάλληλων για το χειρισμό κρίσεων, γίνεται μέσω της δημιουργίας διαδικασιών για την ανάπτυξη και υλοποίηση τεχνικών που μετριάζουν τους κινδύνους που απαντώνται σε ένα έργο.

Οι διαδικασίες διαχείρισης επιχειρηματικών κινδύνων αποσκοπούν στην αξιολόγηση των κινδύνων και των πιθανών αρνητικών αντίκτυπων που αυτοί θα έχουν στο έργο και περιλαμβάνει την αναγνώριση και την τεκμηρίωση των πιθανών κινδύνων που μπορεί να παρουσιάσει το έργο, καθώς επίσης και τη δημιουργία Στρατηγικής Διαχείρισης Κινδύνων, η οποία θα αναφέρεται στα κίνητρα που οδηγούν στην αλλαγή, στην τυχόν αλλαγή της δομής του χρονοδιαγράμματος του έργου, στην προσέγγιση που θα ακολουθηθεί, και στον έλεγχο και στην Διαχείριση τυχόν αλλαγών στις σχέσεις με τους προμηθευτές και τους συμβαλλόμενους του έργου.

Επίσης, στη διαχείριση κινδύνων συμπεριλαμβάνονται διαδικασίες ορισμού δυνητικών περιοχών κινδύνου και αποτίμησης πιθανών αρνητικών αντίκτυπων, σύμφωνα

με το πώς ένας κίνδυνος επηρεάζει τους στόχους του έργου, τους αντικειμενικούς σκοπούς, τη στρατηγική, τα σχέδια ή τις ατομικές δραστηριότητες της ομάδας έργου.

5.7.1 Αναγνώριση κινδύνων

Με βάση την εμπειρία, οι πιθανές πηγές κινδύνων για την εκτέλεση μεγάλης ή και μεσαίας κλίμακας έργων Πληροφορικής μπορούν να ομαδοποιηθούν στις ακόλουθες πέντε πηγές:

1. **Μέγεθος και εύρος του Έργου.** Τα ακόλουθα σημεία είναι σχετικά:
 - Ανθρωποπροσπάθεια και χρονική κλίμακα.
 - Αριθμός ειδικών της Πληροφορικής και περιβάλλον εργασίας.
 - Μέγεθος και χαρακτηριστικά του Οργανισμού.
2. **Εμπειρία σε επεξεργασία δεδομένων του Κύριου Έργου.** Τα ακόλουθα σημεία είναι:
 - Είδος του συστήματος που θα αναπτυχθεί και αντικαθιστά υφιστάμενα χειρόγραφα ή αυτοματοποιημένα συστήματα.
 - Οργανωτικές επιπτώσεις.
 - Υλικό και λογισμικό εφαρμογών.
 - Εκπαίδευση και προγραμματισμός.
3. **Τεχνολογία.** Εστιάζεται στον εξοπλισμό, προμηθευτές κ.τ.λ. Τα ακόλουθα σημεία είναι σχετικά:
 - Απαιτήσεις Hardware.
 - Απαιτήσεις λογισμικού.
 - Ίδια εμπειρία και εμπειρία προμηθευτών.
4. **Οργάνωση του έργου.** Τα ακόλουθα σημεία είναι σχετικά:
 - Γνώση θεμάτων διαχείρισης, συμμετοχή χρηστών.
 - Διαδικασίες λήψης αποφάσεων.
 - Εμπειρία στη διοίκηση Έργου (project management), χρήστες και προσωπικό πληροφορικής.
5. **Περιβάλλον του Έργου.** Τα ακόλουθα σημεία είναι σχετικά:
 - Προτεραιότητες.
 - Πρότυπα και μεθοδολογίες.
 - Θέματα κινήτρων.

5.8 Ανάλυση κινδύνων έργου

5.8.1 Μέγεθος και εύρος του έργου

Το ΟΠΣ του ΟΓΑ είναι ένα πολύπλοκο έργο. Η πολυπλοκότητά του ενέχει κινδύνους τόσο κατά την υλοποίηση όσο και κατά τη λειτουργία του συστήματος.

Κύριοι παράγοντες που συντελούν στην αυξημένη πολυπλοκότητά του είναι:

1. Ο μεγάλος αριθμός διαδικασιών που πρέπει να εξυπηρετηθούν από το νέο σύστημα.
Η μη έγκαιρη κατανόηση του αντικειμένου μπορεί να οδηγήσει:
 - i. Στον ελλιπή σχεδιασμό του συστήματος αν αυτός δε λάβει υπόψη του το σύνολο των διαδικασιών προς υλοποίηση.
 - ii. Σε καθυστερήσεις στην υλοποίηση του έργου λόγω της ανάγκης για επαναλήψεις στη συλλογή απαιτήσεων και τον επανασχεδιασμό που θα απαιτηθεί.
 - iii. Στην ελλιπή οργάνωση της διαδικασίας παραλαβής του συστήματος.
 - iv. Στην μη έγκαιρη προετοιμασία του Οργανισμού για θέση σε λειτουργία του νέου συστήματος.
 - v. Σε συμβατικές διαφορές και αμφισβήτηση από τον προμηθευτή του σκοπού του έργου.
2. Η ανάγκη εισαγωγής νέων εννοιών οι οποίες δεν υφίστανται σήμερα στα πληροφοριακά συστήματα του Οργανισμού. Κύριες τέτοιες έννοιες είναι η μοναδικοποίηση των Ασφαλισμένων/Συνταξιούχων/Εμμέσων Μελών και η εισαγωγή της έννοιας του Αιτήματος. Η μη έγκαιρη κατανόηση της διαφοροποίησης που αυτά εισάγουν στην λειτουργία του Οργανισμού τόσο από τον Προμηθευτή αλλά και τα στελέχη του ΟΓΑ μπορεί να καταστήσει την ανάλυση απαιτήσεων είτε ελλιπή είτε λανθασμένη.
3. Η ανάγκη μεταφοράς υπαρχόντων δεδομένων (migration). Οι κίνδυνοι αφορούν τη μη έγκαιρη κατανόηση της δομής, της σημασίας, και του όγκου των δεδομένων προς μεταφορά. Αποτελέσματα αυτής της έλλειψης θα είναι:
 - i. Δημιουργία χάσματος ανάμεσα στα υφιστάμενα δεδομένα και τα δεδομένα που τηρούνται στο νέο σύστημα. Το χάσμα αυτό μπορεί εν τέλει να καταστήσει το νέο σύστημα μη λειτουργικό εφόσον δεν καλυφθεί εγκαίρως

είτε μέσω της ανάλυσης απαιτήσεων είτε με παρεμβάσεις αντιστοίχισης εννοιών και δεδομένων από τα στελέχη του ΟΓΑ.

- ii. Ανάγκη επανάληψης της ανάλυσης και επανασχεδιασμό του νέου συστήματος ώστε να λάβει υπόψη του κενά ανάμεσα στην κατάσταση των υφισταμένων δεδομένων και τις ανάγκες του νέου συστήματος.
 - iii. Μη έγκαιρη κατανόηση του εύρους της εμπλοκής στελεχών του Οργανισμού στη διαδικασία migration για την επίλυση με μη τεχνικό τρόπο των προβλημάτων αντιστοίχισης υφιστάμενων δεδομένων με τις έννοιες και δομές δεδομένων του νέου συστήματος.
 - iv. Μη έγκαιρη κατανόηση πιθανής ανάγκης για εισαγωγή ελλειπόντων δεδομένων χειρονακτικά.
4. Η ένταξη στο σύστημα ενός μεγάλου αριθμού χρηστών και η συνακόλουθη ανάγκη για διαχείριση των δικαιωμάτων πρόσβασής τους στη λειτουργικότητα του συστήματος. Η μη έγκαιρη διαπίστωση των ρόλων που θα πρέπει να υποστηρίζει το σύστημα καθώς και του μηχανισμού ανάθεσης δικαιωμάτων και εκτέλεσης εργασιών θα καταστήσει το σχεδιασμό ελλιπή με αποτέλεσμα την εισαγωγή σημαντικών καθυστερήσεων στην υλοποίηση του συστήματος.
5. Η ποικιλομορφία των εγγράφων που πρέπει να παράγονται και διαχειρίζονται από το σύστημα. Η μη έγκαιρη κατανόηση, τόσο από τον Ανάδοχο όσο και από τα στελέχη που τον τροφοδοτούν με απαιτήσεις, τόσο του περιεχομένου των εγγράφων που θα παράγονται αλλά και της ανάγκης για δυναμικό ορισμό του περιεχομένου τους αλλά και της χρήσης τους θα οδηγήσει σε σημαντικό επανασχεδιασμό βασικών υποσυστημάτων.
6. Η ανάγκη για προσφυγή σε σημαντικό αριθμό ειδών δεδομένων αναφοράς (reference data) για διεξαγωγή ελέγχων. Δεδομένου ότι θα απαιτηθεί η χρήση ενός σημαντικού αριθμού δεδομένων αναφοράς τα οποία προέρχονται από πηγές εκτός ΟΓΑ (γεωγραφικά και δημογραφικά δεδομένα, στοιχεία ΕΛΤΑ, κτλ.), η μη έγκαιρη διασφάλιση των δεδομένων αυτών από τον ΟΓΑ αλλά και τον Ανάδοχο θα οδηγήσει σε αδυναμία τελικά έγκαιρης υλοποίησης τόσο του migration αλλά και συνολικά του συστήματος. Τελικά, η ύπαρξη αυτών των δεδομένων είναι απαραίτητη για τη λειτουργία του συστήματος είτε συνολικά είτε σε επίπεδο συγκεκριμένων λειτουργιών (π.χ. Έλεγχος Προϋποθέσεων Υπαγωγής στην Ασφάλιση).

7. Ο σχετικά σημαντικός όγκος δεδομένων που πρέπει να τηρείται και οι πιθανές επιπτώσεις στην απόδοση (performance) του συστήματος. Η αργή απόκριση του συστήματος τόσο σε επίπεδο εκτέλεσης εργασιών από τελικούς χρήστες όσο και σε εκτέλεση μαζικών διαδικασιών θα καταστήσει το σύστημα μη χρήσιμο και τελικά θα οδηγήσει τους χρήστες του στην αναζήτηση εναλλακτικών τρόπων εργασίας με αποτέλεσμα την ακύρωση των ωφελειών από την υλοποίησή του.
8. Η διασύνδεση (interfacing) με τρίτους φορείς και συστήματα του Οργανισμού (Σύστημα Οικονομικής Διαχείρισης). Αν οι ανάγκες διασύνδεσης δε ληφθούν υπόψη κατά τη φάση της ανάλυσης απαιτήσεων, τότε ο σχεδιασμός θα είναι ελλιπής με αποτέλεσμα την εισαγωγή σημαντικών καθυστερήσεων στην υλοποίηση του έργου.
9. Η ένταξη στο συνολικό έργο υπο-έργων με διαφορετικό αντικείμενο αυτού του κυρίως έργου που είναι η υλοποίηση επιχειρησιακών διαδικασιών. Τέτοια υπο-έργα αποτελούν η μαζική προμήθεια εξοπλισμού προσωπικών υπολογιστών, υπηρεσιών τεχνικής υποστήριξης και η προμήθεια τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών. Η ενσωμάτωσή τους στο κυρίως έργο υλοποίησης του ΟΠΣ θα οδηγήσει σε κατάτμηση των διαθέσιμων πόρων τόσο του ΟΓΑ όσο και του Συμβούλου Διαχείρισης με αποτέλεσμα τον περιορισμό των πόρων για παρακολούθηση του έργου ιδιαίτερα στη φάση της ανάλυσης, σχεδιασμού και ελέγχου ποιότητας των παραδοτέων.

5.9 Συμπέρασμα

Η αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης του ανθρώπινου δυναμικού στον ΟΓΑ, αποτελεί σημαντική παράμετρο στη διαδικασία κατάλληλης προετοιμασίας του Οργανισμού σε οργανωτικό και λειτουργικό επίπεδο, ώστε να μπορέσει να αξιοποιήσει πλήρως το ΟΠΣ. Η ανάλυση αυτή έχει ως στόχο τη δημιουργία των προϋποθέσεων εκείνων που θα συντελέσουν και ουσιαστικά θα υποστηρίξουν αποτελεσματικά το σχεδιασμό και την υλοποίηση του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος. Η παροχή ποιοτικών και αποτελεσματικών υπηρεσιών, μέσα από την εισαγωγή του ΟΠΣ, εξαρτάται κατά ένα ποσοστό από το επίπεδο κατάρτισης, το βαθμό εξειδίκευσης του

ανθρώπινου δυναμικού, καθώς και από το ποσοστό κάλυψης των προβλεπόμενων οργανικών θέσεων του Οργανισμού.

Προκειμένου να επιτευχθεί η εύρυθμη λειτουργία του ΟΠΣ αναλύονται οι ανάγκες του οργανισμού σε ανθρώπινο δυναμικό και προτείνεται η δημιουργία μίας μονάδας Διαχείρισης των Αλλαγών, η ένταξή της στο οργανόγραμμα του Οργανισμού, παρουσιάζονται οι βασικές αρχές οργάνωσης αυτής της μονάδας με βάση τις λειτουργίες που πρέπει να εκτελεί, καθώς και οι ανάγκες της σε προσωπικό. Επίσης προτείνεται η αναδιοργάνωση του Κλάδου Μηχανογράφησης έτσι ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες του νέου μοντέλου λειτουργίας του Οργανισμού.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι καταγράφονται οι ανάγκες του οργανισμού σε προσωπικό και δίνονται κάποιες αρχικές κατευθύνσεις για την κάλυψη αυτών των αναγκών, χωρίς να προτείνονται αλλαγές στο οργανόγραμμα του Οργανισμού, εκτός από την ένταξη σε αυτό της Μονάδας Διαχείρισης των Αλλαγών. Η υποβολή νέου οργανογράμματος και νέας κατανομής του προσωπικού του ΟΓΑ θα πραγματοποιηθεί σε μεταγενέστερο στάδιο του έργου με τη συνεργασία της Επιτροπής Παρακολούθησης Παραλαβής του έργου, του Τεχνικού Συμβούλου / Συμβούλου Διαχείρισης του έργου, του Αναδόχου του ΟΠΣ ΟΓΑ και της Μονάδας Διαχείρισης των Αλλαγών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΜΕ ΤΟΝ ΜΕΣΟ ΟΡΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

6.1 Εισαγωγή

Οι όροι φτώχεια και κοινωνικός αποκλεισμός παραπέμπουν σε σύνθετα και πολυδιάστατα φαινόμενα. Χαρακτηρίζουν διαδικασίες και καταστάσεις στις οποίες εμποδίζεται η πρόσβαση των πολιτών σε εργασιακές, εισοδηματικές και εκπαιδευτικές ευκαιρίες καθώς και σε άλλα αγαθά και δικαιώματα.

Η κοινωνική πολιτική εξασφαλίζει στον κάθε πολίτη ίσες ευκαιρίες, υψηλού επιπέδου κοινωνικές υπηρεσίες στην υγεία, την παιδεία, την πρόνοια και ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης για την τρίτη ηλικία. Οι πολιτικές κοινωνικής ένταξης διασφαλίζουν την ισότιμη συμμετοχή όλων στις ευκαιρίες που προσφέρει η κοινωνία. Στα πλαίσια του οράματός μας για ανάπτυξη – απασχόληση – κοινωνική δικαιοσύνη, θεωρούμε ότι η προσπάθεια για την επίτευξη υψηλών επιπέδων κοινωνικής συνοχής συμβαδίζει και ενισχύει την προσπάθεια για οικονομική μεγέθυνση – ανταγωνιστικότητα – καινοτομία. Η κοινωνική προστασία και η κοινωνική ενσωμάτωση αποτελούν τόσο συνέπειες όσο και προϋποθέσεις για την επιτυχία των στόχων της οικονομικής μεγέθυνσης και της πλήρους απασχόλησης.

6.2 Η οικονομία

Τα τελευταία χρόνια η Ελληνική Οικονομία χαρακτηρίζεται από υψηλούς ρυθμούς οικονομικής μεγέθυνσης ενώ παράλληλα βελτιώνονται οι δυνατότητές της για την αντιμετώπιση των χρόνιων διαρθρωτικών προβλημάτων τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα.

6.2.1 Η απασχόληση

Οι υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης των τελευταίων χρόνων δεν συνοδεύτηκαν από αντίστοιχη μείωση των ποσοστών ανεργίας. Εκτιμάται όμως ότι η διατήρηση υψηλών ρυθμών ανάπτυξης στο μέλλον σε συνδυασμό με τις δρομολογημένες διαρθρωτικές αλλαγές θα συμβάλλει θετικά στην δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Σε αυτό συνηγορεί το γεγονός ότι διαχρονικά παρατηρείται σταθερή αύξηση του ποσοστού απασχόλησης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.1.

<i>ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (%)</i>				
<i>2000</i>	<i>2001</i>	<i>2002</i>	<i>2003</i>	<i>2004</i>
56,5	56,3	57,5	58,7	59,4

ΠΗΓΗ: Υπηρεσία Θ' Στατιστικής και Μελετών

Κατά συνέπεια οι βασικοί άξονες παρέμβασης είναι πέντε:

Πρώτον, η δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης μέσω της διατήρησης των υψηλών ρυθμών ανάπτυξης και της ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας και της ανταγωνιστικότητας.

Δεύτερον, η εντατικοποίηση των προσπαθειών τόνωσης της προσφοράς εργασίας, με έμφαση στις ενεργές πολιτικές απασχόλησης.

Τρίτον, η βελτίωση της απασχολησιμότητας του ανθρώπινου δυναμικού με έμφαση στις δράσεις κατάρτισης και ανάπτυξης των δεξιοτήτων των εργαζομένων και σύνδεσή τους με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Από αυτή την άποψη, η μεταρρύθμιση στην παιδεία αποτελεί κρίσιμο προαπαιτούμενο.

Τέταρτον, οι οριζόντιες δράσεις για όλες τις ομάδες του πληθυσμού που παρουσιάζουν ιδιαίτερα προβλήματα ένταξης στην αγορά εργασίας.

Πέμπτον, οι δράσεις που στοχεύουν στην εναρμόνιση της οικογενειακής και της επαγγελματικής ζωής.

6.3 Η εκπαίδευση

Ένας ακόμη βασικός αποτρεπτικός παράγοντας της φτώχειας και του αποκλεισμού είναι η παιδεία. Στη χώρα μας το ποσοστό του πληθυσμού 18-24 ετών που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο (17,1% το 2001, 15,3% το 2004) σημειώνει σταθερά

πτωτική τάση τα τελευταία χρόνια και βρίσκεται κάτω από το μέσο όρο της ΕΕ των 25 (16,9% το 2001, 15,9% το 2004). Όσον αφορά τα άτομα με χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο παρατηρείται μεγάλη διαφορά μεταξύ των ηλικιών. Στους νέους 25-34 η Ελλάδα κατέχει επίδοση κοντά στον μέσο όρο της ΕΕ των 15 (25,8% έναντι 24,1% το 2002). Αντίθετα η διαφορά με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο διευρύνεται σημαντικά στις μεγαλύτερες ηλικίες. Οι προκλήσεις για την παιδεία στη χώρα μας δεν αφορούν κατά κύριο το μορφωτικό επίπεδο των νέων, αλλά κυρίως τον περιορισμό της διαρροής, την σύνδεση της εκπαίδευσης με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και την δια βίου μάθηση.

6.4 Η υγεία

Η ισότιμη πρόσβαση στην υγεία αποτελεί έναν κρίσιμο παράγοντα αποτροπής των κοινωνικών ανισοτήτων και του κοινωνικού αποκλεισμού. Το προσδόκιμο επιβίωσης στη γέννηση εξακολουθεί να παραμένει υψηλό στην Ελλάδα, παρόλο η παραδοσιακά υψηλή θέση σε σχέση με άλλες χώρες φαίνεται να υποχωρεί. Ήδη και τα δύο φύλα υπολείπονται του μέσου όρου της ΕΕ15.

Στη χώρα μας παρατηρείται διαχρονικά χαμηλή ικανοποίηση χρηστών από τις υπηρεσίες υγείας, σχετική αποδοτικότητα των διατιθεμένων πόρων, χαμηλή αποτελεσματικότητα και διατήρηση υψηλών ανισοτήτων στην πρόσβαση, κυρίως στην περιφέρεια. Για το Εθνικό Σύστημα Υγείας η ανάπτυξη της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας αποτελεί μια πρόκληση. Επίσης ιδιαίτερο βάρος πρέπει να δοθεί στην επάρκεια του προσωπικού, κυρίως του νοσηλευτικού, στην ανάπτυξη ειδικών υπηρεσιών υγείας και στη βελτίωση της δημόσιας υγείας.

6.5 Αποτίμηση εθνικών στόχων πολιτικής²⁰

Το ΕΣΔΕΝ 2003-2005 πρότεινε την επιδίωξη δέκα Εθνικών Κοινωνικών Στόχων με χρονικό ορίζοντα επίτευξής τους το 2010. Με δεδομένα τον σχετικά μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα (2010) και το γεγονός ότι η επίτευξη των 10 Εθνικών Κοινωνικών

²⁰ Τα στοιχεία για το 2001, 2002 από την Eurostat. Για το 2003, προσωρινά στοιχεία ΕΣΥΕ-EU-SILC 2003. Να σημειωθεί ότι λόγω αλλαγής μεθοδολογίας τα στοιχεία 2001 και 2002 δεν είναι απολύτως συγκρίσιμα με τα στοιχεία του 2003.

Στόχων αποτελεί μια διαδικασία που βρίσκεται σε εξέλιξη, δεν είναι δυνατόν να οδηγηθούμε σε απολύτως ασφαλή συμπεράσματα ως προς την αποτίμησή τους. Η κυβέρνηση στα πλαίσια της κοινωνικής απογραφής και της αναβάθμισης του κοινωνικού διαλόγου έχει την βούληση να προχωρήσει στην επανεξέταση της ορθότητας των συγκεκριμένων στόχων, να διερευνήσει τον βαθμό συνεισφοράς τους στην αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και να προχωρήσει στον επαναπροσδιορισμό τους.

Όσον αφορά τους ίδιους τους κοινωνικούς στόχους, οι εξελίξεις στους βασικούς δείκτες εμφανίζουν μια εικόνα στασιμότητας. Το συνολικό ποσοστό φτώχειας παραμένει σταθερά πάνω από το 20% ήταν 21% το 2003. Τα ποσοστά για τη φτώχεια των ηλικιωμένων βελτιώνονται. Το 2003 ήταν 28.1% έναντι 30.3% το 2002. Όμως εξακολουθούν να απέχουν πολύ από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο που για το 2002 ήταν 17% (ΕΕ των 25).

6.6 Συνολική αποτίμηση προτεραιοτήτων και στόχων

Η κεντρική στρατηγική του ΕΣΔΕΝ 2003-2005 που έθετε την ανάπτυξη ως το κύριο εργαλείο για την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού κινήθηκε σε σωστή κατεύθυνση. Ορθός ήταν επίσης ο προσανατολισμός σειράς μέτρων προς την ενίσχυση των ευπαθών κοινωνικών ομάδων. Θετικός κρίνεται επίσης ο γενικότερος σχεδιασμός των μέτρων για την απασχόληση στο βαθμό που δήλωνε την διάθεση για στροφή προς τις ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης και την αναδιάρθρωση των υπηρεσιών απασχόλησης. Προς θετική κατεύθυνση κινήθηκαν επίσης οι προσπάθειες δημιουργίας υποστηρικτικών δομών προς τις ευπαθείς ομάδες καθώς και η ενίσχυση της εισοδηματικής κατάστασης των πλέον ευάλωτων ομάδων.

Πρέπει όμως να επισημάνουμε ότι η διατήρηση υψηλών ποσοστών φτώχειας καταδεικνύει ένα βασικό έλλειμμα στην ποιότητα της ανάπτυξης που ακολουθήθηκε τα προηγούμενα χρόνια. Η απουσία επαρκών μηχανισμών καταγραφής, παρακολούθησης και αξιολόγησης, οδήγησε στην αδυναμία του διοικητικού μηχανισμού να παρεμβαίνει διορθωτικά και βελτιωτικά εκεί που κρίνεται απαραίτητο για την επίτευξη των αρχικών στόχων.

Αναμφίβολα οι πόροι του ΚΠΣ και ιδιαίτερα του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου είχαν σημαντική επίδραση στην ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό των

κοινωνικών δομών στη χώρα μας, συνεισφέροντας άμεσα στην υλοποίηση εθνικών κοινωνικών πολιτικών. Παρ'όλα αυτά η βελτίωση σε αυτούς τους τομείς χαρακτηρίζεται ως «σχετική» παρά ως «επαρκής». Παράλληλα, ο ενίοτε αποσπασματικός σχεδιασμός για την αξιοποίηση των κοινοτικών κονδυλίων καθώς και οι διαδικαστικές αδυναμίες στην υλοποίηση των προγραμμάτων και οι γραφειοκρατικές διαδικασίες ένταξης στα προγράμματα συχνά επηρέασαν τους ρυθμούς απορρόφησης και το αντίκρισμα των μέτρων στην ποιότητα ζωής των τελικών ωφελούμενων.

6.7 Προώθηση της πρόσβασης όλων στους πόρους, τα δικαιώματα, τα αγαθά και τις υπηρεσίες

Η διευκόλυνση της πρόσβασης για όλους σε πόρους, αγαθά, υπηρεσίες και δικαιώματα είναι θεμελιώδης στόχος της κοινωνικής πολιτικής. Οι παροχές, είτε απορρέουν από τον ασφαλιστικό δεσμό και αφορούν στην αντιμετώπιση κινδύνων όπως η ανεργία, η ασθένεια, η ηλικία, είτε έχουν προνοιακό, μη ανταποδοτικό, χαρακτήρα και αφορούν στην προστασία της οικογένειας, των τέκνων και της μητρότητας, των ατόμων με αναπηρία και των κοινωνικών ομάδων που αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο του κοινωνικού αποκλεισμού και της φτώχειας. Μέσω της εισοδηματικής πολιτικής και χωρίς να αμελείται η προτεραιότητα στις ενεργητικές πολιτικές, επιδιώκεται η δικαιότερη αναδιανομή, η ενίσχυση του εισοδήματος και ο περιορισμός των ανισοτήτων. Παράλληλα, μέσω της προσφοράς αγαθών όπως η στέγη, η υγεία και περιθαλψη και η παιδεία, παρέχονται οι αναγκαίες συνθήκες για μια ποιοτική και αξιοπρεπή διαβίωση.

6.7.1 Εισοδηματική πολιτική

Στο εξεταζόμενο χρονικό διάστημα 2003-2004 οι αυξήσεις που δόθηκαν στις οικονομικές ενισχύσεις κυμάνθηκαν, σε γενικές γραμμές (εκτός από συγκεκριμένες περιπτώσεις οι οποίες επισημαίνονται), πάνω από τις ετήσιες μεταβολές του Δείκτη

Τιμών Καταναλωτή²¹ συμβάλλοντας στην ενδυνάμωση της πραγματικής οικονομικής θέσης των δικαιούχων.

6.7.1.1 Ηλικιωμένοι

Η ανάγκη για ουσιαστική στήριξη των ηλικιωμένων αναδεικνύεται από το γεγονός ότι το ποσοστό των ατόμων ηλικίας άνω των 65 ετών που βρίσκεται σε κίνδυνο φτώχειας είναι 28,1%, ενώ για όλο τον πληθυσμό το αντίστοιχο ποσοστό είναι 21% (ΕΣΥΕ, EU-SILC 2003). Η προστασία που παρέχεται στους συνταξιούχους με τα **Κατώτατα Όρια σύνταξης** και με το *Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (ΕΚΑΣ)* προσφέρει μια μορφή διασφάλισης εισοδήματος για όσους ηλικιωμένους έχουν αποσυρθεί από την αγορά εργασίας.

6.7.1.2 Άνεργοι

Όπως δείχνουν τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία, ο κίνδυνος φτώχειας είναι ιδιαίτερα αυξημένος για τους ανέργους (31,6% -ΕΣΥΕ, EU- SILC 2003). Προβλέπεται μια σειρά παροχών από τον ΟΑΕΔ για την στήριξη των διαφόρων κατηγοριών ατόμων που βιώνουν βραχυπρόθεσμα ή μακροχρόνια το πρόβλημα της ανεργίας.

6.7.1.3 Οικογένεια – Απροστάτευτα παιδιά

Τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία δείχνουν ότι τα πολυμελή νοικοκυριά, αλλά και οι μονογονεϊκές οικογένειες, αποτελούν ομάδες υψηλού κινδύνου φτώχειας (31,5% και 34,5% αντίστοιχα για το 2003 –πηγή: ΕΣΥΕ, EU – SILC 2003). Σε μη ανταποδοτική βάση, υφίστανται 3 *πολυτεχνικά επιδόματα*, που παρέχονται από τον ΟΓΑ, καθώς και 2 *επιδόματα που απευθύνονται σε οικογένειες χαμηλού εισοδήματος (συμπεριλαμβανομένων των μονογονεϊκών)* που κατοικούν μόνιμα σε ορεινές και μειοεκτικές περιοχές ή έχουν ανήλικα παιδιά και παρέχονται μέσω των Δ.Ο.Υ. Το ύψος

²¹ Η ετήσια μεταβολή του Γενικού Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (έτος βάσης: 1999=100,0) ήταν 3,5% για το 2003 και 2,9% για το 2004.

των πολυτεχνικών επιδομάτων κυμαίνεται από 37,41 ευρώ έως 149,63 ευρώ μηνιαίως. Επιδότηθηκαν συνολικά 341.478 άτομα για το 2003 και 336.989 άτομα για το 2004. Στην «εισοδηματική ενίσχυση σε νοικοκυριά μονίμων κατοίκων ορεινών και μειονεκτικών περιοχών που έχουν ετήσιο οικογενειακό εισόδημα μικρότερο των 2.500 ευρώ», έγινε πρόσφατη αναπροσαρμογή των ορίων χορήγησης. Το ύψος της ενίσχυσης είναι 300 ευρώ ή 600 ευρώ ετησίως, ανάλογα με το οικογενειακό εισόδημα και ωφελήθηκαν 40.746 άτομα για το 2003 και 43.194 άτομα για το 2004.

6.7.1.4 Άτομα με Αναπηρίες (ΑΜΕΑ)

Στόχος της οικονομικής ενίσχυσης των ΑΜΕΑ είναι η ενίσχυση των ατόμων για την αντιμετώπιση των αυξημένων και εξειδικευμένων αναγκών που προκύπτουν εξαιτίας της αναπηρίας τους.

Τα προγράμματα οικονομικής ενίσχυσης των ΑΜΕΑ υλοποιούνται από τις Διευθύνσεις Πρόνοιας των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων της χώρας, σε μη ανταποδοτική βάση. Πιο συγκεκριμένα, υφίσταται ένα ευρύ φάσμα επιδομάτων για διάφορες κατηγορίες αναπηρίας, τα οποία παρουσιάζουν ανομοιομορφία στο ύψος των ποσών ανάλογα με την αναπηρία.

6.8 Πρόσβαση στην υγεία και περίθαλψη

Η εξασφάλιση πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες υγείας για όλους, ανεξαρτήτως οικονομικής κατάστασης ή γεωγραφικής θέσης, αποτελεί πάγια και διαρκή επιδίωξη της ελληνικής Πολιτείας. Με σκοπό την άμβλυνση των περιφερειακών ανισοτήτων στις νοσοκομειακές υποδομές, ολοκληρώθηκε η κατασκευή 3 Νοσοκομείων και η επέκταση ακόμα ενός εκτός Ν. Αττικής. Σε εξέλιξη βρίσκονται τα έργα κατασκευής 7 νέων και οι επεκτάσεις άλλων 8 Νοσοκομείων στην περιφέρεια, ενώ προχωρά επίσης και η κατασκευή του Ογκολογικού Νοσοκομείου Αθηνών «Άγιοι Ανάργυροι».

6.9 Πρόσβαση στην παιδεία

Όλοι οι πολίτες πρέπει να έχουν ισότιμες ευκαιρίες πρόσβασης σε ένα εκπαιδευτικό σύστημα εφάμιλλο προς τα ευρωπαϊκά και διεθνή συστήματα και γι' αυτό το λόγο πρέπει να επιδιώκεται από κάθε κράτος η αναβάθμιση της εκπαίδευσης με ιδιαίτερη προσοχή στην υλοποίηση δράσεων που απευθύνονται στις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού.

Για να καλυφθούν οι εκπαιδευτικές ανάγκες των ατόμων με αναπηρίες το σχολικό έτος 2002-2003 λειτούργησαν **283 Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής (ΣΜΕΑ)**, **1.074 Τμήματα Ένταξης σε σχολεία γενικής παιδείας**, **50 Εργαστήρια Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και 58 Κέντρα Διάγνωσης Αναγκών και Υποστήριξης (ΚΔΑΥ)**. Το σχολικό έτος 2004-2005 λειτούργησαν **311 ΣΜΕΑ**, **1654 Τμήματα Ένταξης**, **72 Εργαστήρια Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και 58 ΚΔΑΥ**, παρατηρώντας ικανοποιητική αύξηση των δομών.

Η επιμόρφωση εκπαιδευτών οι οποίοι διδάσκουν σε μαθητές με αναπηρίες αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την αποτελεσματικότητα της ειδικής αγωγής. Τη διετία 2003-2004 επιμορφώθηκαν **7.633 εκπαιδευτικοί** σε προγράμματα για μαθητές με αναπηρίες και από το 2003 μέχρι σήμερα έχουν επιμορφωθεί **2.828 εκπαιδευτικοί** για μαθητές με μαθησιακά προβλήματα.

Στο πλαίσιο της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, ολοκληρώθηκε η β' φάση των προγραμμάτων διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, «**Εκπαίδευση Παλινοστούτων**», «**Εκπαίδευση Μουσουλμανοπαίδων**» και «**Ένταξη Τσιγγανοπαίδων στο σχολείο**».

6.10 Πρόληψη του κινδύνου αποκλεισμού

Η μετάβαση προς μια κοινωνία βασισμένη στη γνώση και την τεχνολογία, η μεταβολή των οικογενειακών προτύπων, η ανάγκη προσαρμογής των άτυπων δικτύων στήριξης στις καινούριες συνθήκες και η σταθερή μείωση της σημασίας του πρωτογενούς τομέα για τη συνολική οικονομία, θέτουν νέες προκλήσεις και προοπτικές όσον αφορά την κοινωνική ένταξη. Όμως, ταυτόχρονα, οι κίνδυνοι για περιθωριοποίηση και κοινωνικό αποκλεισμό παρουσιάζονται αυξημένοι για κάποιες ομάδες πληθυσμού.

Η πολιτική στο ζήτημα των **προληπτικών δράσεων** έχει ως επιδίωξη την αντιμετώπιση των χαρακτηριστικών που καθιστούν αυτές τις ομάδες πιο ευάλωτες στον

κοινωνικό αποκλεισμό με ολοκληρωμένα και συνεκτικά θετικά μέτρα. Από την πλειονότητα των δράσεων αυτών, στόχος είναι, εκτός από την προώθηση στην αγορά εργασίας, η εξασφάλιση των αναγκαίων συνθηκών για την απρόσκοπτη κοινωνική συμμετοχή και την πρόληψη φαινομένων εξαθλίωσης.

Το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης προωθεί δέσμη ενεργειών με σκοπό τον εκσυγχρονισμό του εθνικού συστήματος κοινωνικής φροντίδας και την αποτελεσματική προσφορά ποιοτικών υπηρεσιών σε όσους βρίσκονται σε ανάγκη. Το **Ινστιτούτο Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης** και το **Εθνικό Κέντρο Άμεσης Κοινωνικής Βοήθειας** διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο προς αυτή την επιδίωξη.

6.11 Εθνικές προτεραιότητες και μέτρα για την κοινωνική ένταξη 2005-2006

6.11.1 Εισαγωγή

Η κοινωνική προστασία και η κοινωνική ένταξη αποτελούν τόσο συνέπειες όσο και προϋποθέσεις για την επιτυχία των στόχων της οικονομικής ανάπτυξης, της απασχόλησης και της κοινωνικής δικαιοσύνης.

Η επίτευξη μιας ανάπτυξης με ποιοτικά χαρακτηριστικά που θα επιτρέπουν την διάχυση των καρπών της στο σύνολο του πληθυσμού και σε όλες τις περιφέρειες της χώρας συνιστά κεντρική προτεραιότητα για την Ελληνική Κυβέρνηση. Επιπρόσθετα, υψηλής προτεραιότητας είναι η υλοποίηση πολιτικών ένταξης που διασφαλίζουν την ισότιμη συμμετοχή όλων στις ευκαιρίες που προσφέρει η κοινωνία, καθώς και η διασφάλιση μιας αξιοπρεπούς διαβίωσης για όλους.

Για την επίτευξη αυτών των στόχων θέτουμε τέσσερις οριζόντιες προτεραιότητες: α) τη **Νέα Αναπτυξιακή Πολιτική**, β) τον **Εθνικό Συντονισμό της Κοινωνικής Πολιτικής**, γ) την **Ενίσχυση της Οικογένειας** και δ) την **Στήριξη των Ατόμων που Στερούνται της Οικογενειακής Δομής και άλλων ευάλωτων ομάδων**. Στόχος είναι η άρθρωση των τεσσάρων προτεραιοτήτων, με τρόπο, ώστε να εξασφαλίζεται ότι η συνέργεια μεταξύ των μέτρων που η κυβέρνηση υλοποιεί, ή προτίθεται να υλοποιήσει στο άμεσο μέλλον, θα έχει πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα στα ζητήματα καταπολέμησης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

6.11.2 Πρόσβαση στην υγεία και περίθαλψη

-Επιτελικός σχεδιασμός στον τομέα Υγείας – Πρόνοιας

Το Γενικό Στρατηγικό και Επιχειρησιακό Σχέδιο Δράσης για την υλοποίηση του Προγράμματος Μεταρρύθμισης «Υγεία για τον Πολίτη» 2000-2006, κρίθηκε με βάση τη μέχρι τώρα πορεία ως μη υλοποιήσιμο για λόγους όπως η έλλειψη σαφώς προσδιορισμένων στόχων, η μη ανάπτυξη μηχανισμού παρακολούθησης των επιμέρους προγραμμάτων και μηχανισμού διαχείρισης των αλλαγών που προέβλεπε, με αποτέλεσμα οι αντιδράσεις να σταθούν εμπόδιο στην εφαρμογή του. Επιπλέον, δεν προωθήθηκαν βασικές πρωτοβουλίες που προβλέπονταν, όπως ο νόμος για την ποιότητα υπηρεσιών Υγείας και το Ενιαίο Σύστημα Πρωτοβάθμιας Φροντίδας.

Με τον **Νόμο 3329/2005 Εθνικό Σύστημα Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης** προωθείται η αναδιοργάνωση του Εθνικού Συστήματος Υγείας και Κοινωνικής Φροντίδας και η εξέλιξη του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης σε ένα σύγχρονο και αποτελεσματικό οργανισμό, ο οποίος θα βρίσκεται κοντά στον πολίτη μέσω της αποκεντρωμένης δομής.

Ειδικότερα, με το **Ν. 3329/2005**

- τα **νοσοκομεία** και οι **μονάδες κοινωνικής φροντίδας** που προβλέπονται στην παρ.2 του άρθρου 1 του Ν. 3106/2003 μετατρέπονται σε **νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου** (Ν.Π.Δ.Δ.), τα οποία υπόκεινται στον **έλεγχο και την εποπτεία του Διοικητή της οικείας Υγειονομικής Περιφέρειας**. Γίνονται αυτοτελή Νομικά Πρόσωπα Δικαίου ώστε η αντιμετώπιση των αναγκών τους να γίνει με ευελιξία με δυνατότητα στρατηγικού σχεδιασμού ανάπτυξης και εκσυγχρονισμού τους.
- Παράλληλα προωθείται μιας μεγάλης έκτασης αποκέντρωση με την δημιουργία των Διοικητικών Υγειονομικών Περιφερειών (Δ.Υ.ΠΕ) τα οποία ως νομικά πρόσωπα γίνονται μοχλοί συντονισμού, ανάπτυξης, παρακολούθησης και ελέγχου των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες.
- Επιτυγχάνεται ο ορθολογικός καταμερισμός του προσωπικού στις μονάδες υγείας και κοινωνικής φροντίδας με στόχο να εξοικονομηθούν οι διαθέσιμοι πόροι και υποδομές.
- Δημιουργούνται στην έδρα των Δ.Υ.ΠΕ. Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών για θέματα Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ώστε να υπάρχει πλήρης και απρόσκοπτη ενημέρωση του πολίτη για όλα τα σχετικά θέματα.

6.11.3 Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης – Ηλικιωμένοι

Ιδιαίτερη μέριμνα δίδεται στη διασφάλιση της βιωσιμότητας, του εξορθολογισμού και της επάρκειας του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης. Επίσης, μέτρα λαμβάνονται για την ανακούφιση των ηλικιωμένων της υπαίθρου, καθώς και τη βελτίωση της διαβίωσης των υπερηλίκων που ζουν μόνοι τους και αδυνατούν να αυτοεξυπηρετηθούν.

6.12 Οι δημοσιονομικές συνέπειες από την ένταξη στην Ε.Ε.

Τονίστηκε ότι η χώρα μας κατά την προενταξιακή περίοδο στήριζε την ελληνική γεωργία από τον εξωτερικό ανταγωνισμό με δασμούς και σε ορισμένες περιπτώσεις με ποσοτικούς περιορισμούς, με εθνικούς δε πόρους διαμέσου του προϋπολογισμού και με την μορφή των επιδοτήσεων σε ορισμένες εισροές (λιπάσματα, ζωοτροφές, σπόρους, φυτοφάρμακα κ.λ.π.).

Εξάλλου, σε άλλες περιπτώσεις (στάρι, όσπρια, ρύζια, σταφίδα, καπνό) καθορίζονταν από την ελληνική πολιτεία τιμές ασφαλείας και προβλέπονταν και συγκέντρωση των προϊόντων στις τιμές αυτές, αν οι παρόμοιες της αγοράς διαμορφώνονταν σε χαμηλότερα επίπεδα και με αποτέλεσμα όμως να δημιουργούνται ελλείμματα που καλύπτονταν από τον κρατικό προϋπολογισμό, ενώ σε άλλες περιπτώσεις, που δεν προβλεπόταν συγκέντρωση (λ.χ. βαμβάκι, βιομηχανική τομάτα, ζάχαρη, ροδάκινα, μήλα, κ.λ.π.) ή αν επρόκειτο για προϊόντα που προβλέπονταν μεν συγκέντρωση αλλά παραδίδονταν στο εμπόριο, θεσπίζονταν άμεσες επιδοτήσεις επί των τελικών τιμών.

Η ένταξη όμως της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση επηρέασε το γεωργικό τομέα στις κατά πρώτο λόγο με την υιοθέτηση και την εφαρμογή της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) και έμμεσα με την περιφερειακή και κοινωνική πολιτική.

Αλλά, παρά την υποχρέωσή της να εφαρμόζει την ΚΑΠ, η Ελλάδα διέθετε ελευθερία κινήσεων και μπορούσε με τις συνεχείς υποτιμήσεις της τρέχουσας ισοτιμίας της δραχμής, και με συνακόλουθη συνέπεια την υποτίμηση της πράσινης ισοτιμίας, να προβαίνει σε αυξήσεις τιμών μεγαλύτερες από αυτές που αποφάσιζε το Συμβούλιο των Υπουργών της Ε.Ε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

7.1 Συμπεράσματα για την παραοικονομία και το οικονομικό έγκλημα

Η σπουδαιότητα και η αναγκαιότητα που προκύπτουν μέσα από την αναφορά και την ανάλυση των προτάσεων δεν έχουν κάποια βαρύτητα εάν δεν συνοδεύονται από κάποια συμπεράσματα, τα οποία τεκμηριώνονται έχοντας κάποια βάση και παραδοχή. Είναι παραδεκτό ότι η εισφοροδιαφυγή είναι μέρος της φοροδιαφυγής, η οποία είναι μέρος της παραοικονομίας.

Θα πρέπει να αναλύσουμε τις επιπτώσεις της παραοικονομίας ως σημείο αναφοράς του οικονομικού εγκλήματος και όχι ως ενός απλού γεγονότος οικονομικού περιεχομένου. Γενικότερα υπάρχει διαφορά μεταξύ του οικονομικού εγκλήματος και ενός οικονομικού γεγονότος με απλή σημασία.

Ορισμός με κοινή παραδοχή για το οικονομικό έγκλημα δεν υπάρχει αλλά είναι αποδεκτά τα χαρακτηριστικά του γνωρίσματα αφενός που είναι η προσβολή της καλής λειτουργίας της οικονομίας ως σύνολο και αφετέρου το «*in odus operandi*» δηλαδή ο «κατάλληλος χειρισμός» των μηχανισμών του οικονομικού συστήματος.

Συνήθως αυτοί που διαπράττουν «οικονομικά εγκλήματα» ή εκμεταλλεύονται τις υφιστάμενες οικονομικές λειτουργίες για να αποκομίσουν παράνομα οικονομικά οφέλη.

Το οικονομικό έγκλημα έχει μία αντικοινωνική διάσταση και αναπτύσσεται στα πλαίσια της νόμιμης αγοράς. Προσβάλλει τους μηχανισμούς του οικονομικού συστήματος και πλήττει την δίκαια κοινωνικά κατανομή του εισοδήματος και του πλούτου.

Τα άτομα τα οποία αναπτύσσουν παράνομες οικονομικές δραστηριότητες μπορούν να αξιολογηθούν σε τέσσερις κατηγορίες:

- Τους εργοδότες με σκοπό να περιορίσουν το κόστος, αναπτύσσουν οικονομική δράση.
- Τους μισθωτούς και αυτοαπασχολούμενους με υψηλό δείκτη εξειδίκευσης και ικανοτήτων.
- Τους μισθωτούς και αυτοαπασχολούμενους με χαμηλό δείκτη εξειδίκευσης και ικανοτήτων.

- Τα άτομα που δρουν έξω από τα πλαίσια της επίσημης αγοράς εργασίας (μετανάστες, ανήλικοι, συνταξιούχοι).

Μεγαλύτερη σημασία έχουν τα άτομα που ανήκουν στις δύο πρώτες κατηγορίες αφού επηρεάζουν οικονομικά με τις αποφάσεις τους την επίσημη αγορά. Τα άτομα των δύο τελευταίων κατηγοριών λόγω θέσεως δεν επηρεάζουν την αγορά αλλά ούτε και την δίκαιη κατανομή του εισοδήματος. Το μέγεθος των παράνομων οικονομικών δραστηριοτήτων είναι ιδιαίτερα μεγάλο παγκοσμίως.

Από αυτό μπορούμε να συμπεράνουμε ότι μέσα από την διεθνοποίηση και την παγκοσμιότητα δεν υπάρχει ξεκάθαρη διαχωριστική γραμμή μεταξύ «λευκής» και «μαύρης» αγοράς, στη θέση τους έχουμε μία νέα διάσταση της «γκρίζας» οικονομίας.

7.2 Παράγοντες που επηρεάζουν την αύξηση της παραοικονομίας

Οι παράγοντες που το μέγεθος τους επηρεάζει την παραοικονομία μπορούν να χωριστούν σε: οικονομικούς, ψυχολογικούς, διοικητικούς, κοινωνικούς.

Η σημασία αυτών των παραγόντων διαφέρει από κράτος σε κράτος αλλά ίσως θα μπορούσαμε να πούμε και από περιοχή σε περιοχή του ίδιου κράτους.

Επιγραμματικά αναφέρουμε τους εξής παράγοντες:

1. Η αύξηση της φορολογίας και των εισφορών για την κοινωνική ασφάλιση.
2. Η πολυνομοθεσία και οι συχνές αλλαγές στους κανονισμούς της οικονομίας.
3. Οι κοινωνικές παροχές ως αντικίνητρο για αυτούς που τις εισπράττουν.
4. Ο ρόλος του κράτους μέσα από την οργάνωση των κατασταλτικών μηχανισμών για την φοροδιαφυγή και οι πολιτικές επιπτώσεις από αυτές τις κινήσεις.

7.3 Επιπτώσεις της παραοικονομίας σε «μίκρο» και «μάκρο» επίπεδο

Είναι γεγονός ότι η παραοικονομία δημιουργεί αρνητικές επιπτώσεις στον σταθερό σχεδιασμό της οικονομικής και πολιτικής ζωής ενός κράτους (δημοσιονομική πολιτική).

Οι άρνητικές επιπτώσεις της φαίνονται στον σχεδιασμό για αποτελεσματική οικονομική και κοινωνική πολιτική. Οι «μετρούμενοι» οικονομικοί δείκτες (νομισματικοί, απασχόλησης, παραγωγής) δεν μπορούν να ανταποκριθούν στη σωστή απεικόνιση των οικονομικών μεγεθών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.1.

Άρνητικές επιπτώσεις της παραοικονομίας

Μακρο-επίπεδο	Μικρο-επίπεδο
<ul style="list-style-type: none"> • Αξιοπιστία στοιχείων • Οικονομική πολιτική • ΑΕΠ • Δημόσια οικονομικά • Κοινωνικές παραχές 	<ul style="list-style-type: none"> • Στις επιχειρήσεις • Στους φορολογούμενους • Στους εργαζόμενους • Στα νοικοκυριά

7.4 Η παραοικονομία και οι οικονομικο-πολιτικές σχέσεις στην Ελλάδα

Οι υψηλοί ρυθμοί αύξησης του επίσημου ΑΕΠ στη χώρα μας έφεραν ως αποτέλεσμα την μείωση του ποσοστού της παραοικονομίας.

Αντίθετα, όταν σε περιόδους ύφεσης όπου οι κρατικοί έλεγχοι σημειώνουν κάμψη, η οικονομική ζωή του τόπου (επιχειρήσεις) προσφεύγουν εφόσον έχουν την δυνατότητα στην παραοικονομία προκειμένου να αντιμετωπίσουν τις δύσκολες καταστάσεις. Σε αυτή την περίπτωση η παραοικονομία λειτουργεί και ως μηχανισμός επιβίωσης για τις οριακά συντηρούμενες επιχειρήσεις.

Από τους πίνακες (Π.7.2) και (Π.7.3) φαίνεται ότι πολλά από τα έτη διεξαγωγής βουλευτικών εκλογών έχουμε χαλάρωση των μηχανισμών ελέγχου και καταστολής, και έχουμε αύξηση του ποσοστού της παραοικονομίας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.2

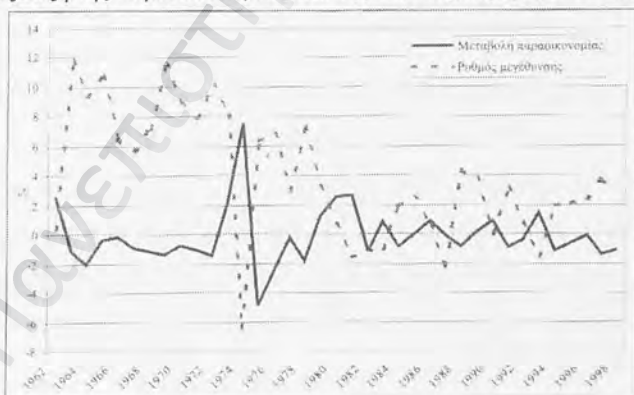
Διαχρονική εξέλιξη της παραοικονομίας και του Α.Ε.Π στην Ελλάδα

Έτος	Ποσοτό παραοικονομίας	Ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές	Ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ σε σταθερές τιμές	Έτος	Ποσοτό παραοικονομίας	Ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές	Ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ σε σταθερές τιμές
1961	33,89	14,4	13,2	1980	30,55	20,0	0,7
1962	36,58	5,1	0,4	1981	33,20	19,7	-1,6
1963	35,47	13,1	11,8	1982	31,98	25,8	-1,1
1964	33,42	13,1	9,4	1983	32,86	19,3	-1,1
1965	33,06	15,3	10,8	1984	32,04	24,4	2,0
1966	32,90	11,7	6,5	1985	32,03	22,0	2,5
1967	32,03	8,0	5,7	1986	32,93	19,5	0,5
1968	30,89	8,8	7,2	1987	32,90	12,6	-2,3
1969	29,50	15,1	11,6	1988	32,06	21,7	4,3
1970	28,73	13,1	8,9	1989	32,23	18,8	3,8
1971	27,68	11,0	7,8	1990	33,12	20,7	0,0
1972	26,26	15,7	10,2	1991	32,24	23,5	3,1
1973	28,54	30,7	8,1	1992	31,87	15,6	0,7
1974	36,15	14,9	-6,4	1993	33,29	12,6	-1,6
1975	31,29	20,3	6,4	1994	32,15	13,4	2,0
1976	28,73	24,4	6,9	1995	31,54	12,1	2,1
1977	28,50	17,1	2,9	1996	31,49	9,9	2,4
1978	26,67	22,0	7,2	1997	30,13	10,7	3,6
1979	27,94	24,1	3,3	1998	29,10	8,8	3,4

ΠΗΓΗ: Αναδημοσίευση από Βάβουρα-Μανωλά

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.3

Διαχρονική εξέλιξη της παραοικονομίας και της οικονομικής μεγέθυνσης στην Ελλάδα

ΠΗΓΗ: Αναδημοσίευση από Βάβουρα-Μανωλά

7.5 Προτάσεις για την Παραοικονομία – Φοροδιαφυγή – Εισφοροδιαφυγή

Από τη στιγμή που παραδεχόμαστε και ποσοστοποιούμε την παραοικονομία με δείκτες μετρήσιμους και αποδεκτούς, είναι επιθυμητό από όλους και ο έλεγχος αυτής, διότι η παραοικονομία δημιουργεί προβλήματα ισότιμης μεταχείρισης μεταξύ των εργαζομένων-πολιτών και εμποδίζει τον σχεδιασμό δημοσιονομικής πολιτικής εκ μέρους του κράτους.

Σημαντικός παράγοντας για να περιοριστεί η παραοικονομία είναι η αποτελεσματική βελτίωση του φορολογικού συστήματος, η καταστολή μέσα από μηχανισμούς, η πρόληψη, ο σεβασμός στους νόμους και τα διατάγματα, η πολιτική βούληση, η διαφάνεια, ο συστηματικός έλεγχος, οι διασταυρώσεις στοιχείων και ο περιορισμός των διοικητικών παρεμβάσεων.

Στον τομέα της πρόληψης και καταστολής της παραοικονομίας ο ρόλος των νέων τεχνολογιών πληροφορικής, πληροφορίας και επικοινωνίας είναι πολύ σημαντικός. Πρέπει να αναδείξουμε και να βελτιώσουμε το επίπεδο της «φορολογικής ηθικής» ως παράγοντα σημαντικό που θα περιορίσει την παραοικονομία.

Σημαντικότερο όμως από όλα για τον περιορισμό της παραοικονομίας όπως προαναφέρθηκε είναι η αύξηση της παραγωγικότητας, των επενδύσεων, η σταθερότητα των χρηματιστηριακών αξιών όχι μόνο στον ιδιωτικό τομέα αλλά και στον δημόσιο με μεγάλη έμφαση στη μείωση των δαπανών, τη διαφάνεια των προμηθειών, τη μείωση του δημοσίου υπαλληλικών δαπανών.

Η σχέση παραοικονομίας και πολιτικών κύκλων όπως αναφέρθηκε προηγουμένως δηλώνει ότι οι κυβερνήσεις ίσως να μην είναι πάντα τόσο πρόθυμες στο να περιορίσουν το μέγεθος της παραοικονομίας. Η βούλησή τους για περιορισμό εξαρτάται πολλές φορές και από τις πολιτικές συγκυρίες. Σημαντικά αποτελέσματα μέσα από αξιόπιστες πολιτικές πρωτοβουλίες θα φέρουν περιορισμό των κινήτρων για παραοικονομία εάν συνδυαστούν με αξιόπιστες πολιτικές και περιορισμό των πολιτικοοικονομικών κύκλων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πίνακας Π.1.	Έσοδα έτους 2007
Πίνακας Π.2.	Αποθεματικά Ο.Γ.Α.
Πίνακας Π.3.	Ποσά εισφορών έτους 2007
Πίνακας Π.4.	Ποσά μηνιαίων συντάξεων Κλάδου Κύριας Ασφάλισης έτους 07-06
ΠΙΝΑΚΑΣ Π.5.	Παροχές υγείας σε χρήμα
ΠΙΝΑΚΑΣ Π.6.	Επιδόματα δημογραφικής πολιτικής
ΠΙΝΑΚΑΣ Π.7.	Ασφαλισμένοι ανά κλάδο και έτη ασφάλισης
ΠΙΝΑΚΑΣ Π.8.	Ασφαλισμένοι κατά φύλο και ηλικία
ΠΙΝΑΚΑΣ Π.9.	Παρούσες αξίες εισφορών – παροχών ασφαλισμένων ανά ηλικία
ΠΙΝΑΚΑΣ Π.10.	Ασφαλισμένοι ανά φύλο και έτος εξόδου
ΠΙΝΑΚΑΣ Π.11.	Άνδρες συνταξιούχοι λόγω γήρατος
ΠΙΝΑΚΑΣ Π.12.	Γυναίκες συνταξιούχοι λόγω γήρατος
ΠΙΝΑΚΑΣ Π.13.	Ισολογισμός Ο.Γ.Α.
ΠΙΝΑΚΑΣ Π.14.	Πίνακας εσόδων κύριας ασφάλισης ετών 1996-2001 (ποσά σε €)
ΠΙΝΑΚΑΣ Π.15.	Πίνακας εξόδων κύριας ασφάλισης ετών 1996-2001 (ποσά σε €)
ΠΙΝΑΚΑΣ Π.16.	Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα (ποσά σε €)
ΠΙΝΑΚΑΣ Π.17.	Βασικά χαρακτηριστικά ασφαλισμένων κύριας ασφάλισης

Πίνακας Π.1.
Έσοδα έτους 2007

Όνομασία	Ποσό (€)	%
Κοινωνικοί Πόροι	945.000.000	15,01%
Ασφαλιστικές Εισφορές(Συντάξεων)	281.510.000	4,47%
Ασφαλιστικές Εισφορές(Περίθαλψης)	233.500.000	3,71%
Ασφαλιστικές Εισφορές(Αγροτικής Εστίας)	16.000.000	0,25%
Εισφορά Κράτους για Κύρια Ασφάλιση	470.000.000	7,46%
Κρατική Επιχορήγηση	4.156.000.000	66,00%
Διάφορα Έσοδα	194.990.000	3,10%
Σύνολο Εσόδων	6.297.000.000	
Έξοδα Έτους 2007		
Βασική Σύμβαση Ν.4169/1961	3.219.000.000	47,76%
Συντάξεις Κύριας Ασφάλισης	885.000.000	13,13%
Συντάξεις Ανασφάλιστων Υπερήλικων	283.000.000	4,20%
Νοσοκομειακή Περίθαλψη	690.435.000	10,24%
Φαρμακευτική Περίθαλψη	908.000.000	13,47%
Επιδόματα Μητρότητας	5.570.000	0,08%
Παροχές Αγροτικής Εστίας	24.300.000	0,36%
Πολυτεχνικά Επιδόματα και Ισόβια Σύμβαση	518.000.000	7,69%
Διάφορα Έξοδα	206.425.000	3,06%
Σύνολο Εξόδων	6.739.730.000	
ΕΛΛΕΙΜΜΑ	442.730.000	

ΠΗΓΗ: Αναδημοσίευση από «Αναλυτική Παρουσίαση του Ο.Γ.Α.», Υπηρεσία Θ' Στατιστικής-Μελετών

Πίνακας Π.2.
Αποθεματικά Ο.Γ.Α.

	Ποσά (€) 31.12.2006	
Μετρητά Διαθέσιμα (ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ)		
Υποχρεωτική Ασφάλιση	57.470.899,14	
Κλάδος Υγείας	6.087.720,43	
Κύρια Ασφάλιση	44.818.696,61	
Αγροτική Εστία	80.084.030,20	
Οικογενειακά Επιδόματα	16.679.560,59	
ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ	205.140.906,97	
Χρεόγραφα		
Μετοχές (Υποχρεωτικής Ασφάλισης)	0	
Μετοχές (Κυρίας Ασφάλισης)	231.757.578,28	
Συμμετοχή Κλάδου Κύριας Ασφάλισης στο Μ.Κ. της ΑΕΔΑΚ των Ασφ/κών Οργανισμών	176.400,00	
Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου Κλάδου Κύριας Ασφάλισης	1.742.917.213,76	
Ο Α.Ε.Δ. κλάδου υγείας	64.351.123,60	
ΣΥΝΟΛΟ ΧΡΕΟΓΡΑΦΩΝ	2.039.202.315,64	
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	2.244.343.222,61	

ΠΗΓΗ: Αναδημοσίευση από «Αναλυτική Παρουσίαση του Ο.Γ.Α.», Υπηρεσία Θ' Στατιστικής-Μελετών

Πίνακας Π.3.
Ποσά εισφορών έτους 2007

Ασφαλιστική Κατηγορία	Για Σύνταξη	Για Περίθαλψη	Για Αγροτική Εστία	Συνολικά Ποσά	
				Μηνιαία	Ετήσια
1 ^η	28,00	6,00	1,84	35,84	430,08
2 ^η	34,70	7,44	1,84	43,98	527,76
3 ^η	41,76	8,95	1,84	52,55	630,60
4 ^η	51,53	11,04	1,84	64,41	772,92
5 ^η	61,30	13,13	2,76	77,19	926,28
6 ^η	71,00	15,21	2,76	88,97	1.067,64
7 ^η	80,63	17,28	2,76	100,67	1.208,04

ΠΗΓΗ: Αναδημοσίευση από «Αναλυτική Παρουσίαση του Ο.Γ.Α.», Υπηρεσία Θ' Στατιστικής-Μελετών

Πίνακας Π.4.
Ποσά μηνιαίων συντάξεων Κλάδου Κόρυας Ασφάλισης έτους 2007-06-01

Ασφαλιστική Κατηγορία	9 έτη	Ενδεικτικός Χρόνος Ασφάλισης				
		10 έτη	15 έτη	25 έτη	35 έτη	45 έτη
1 ^η κατηγ.: 399,93	71,99	79,99	119,98	199,97	279,95	359,94
2 ^η κατηγ.: 495,74	89,23	99,15	148,72	247,87	347,02	446,17
3 ^η κατηγ.: 596,53	107,38	119,31	178,96	298,27	417,57	536,88
4 ^η κατηγ.: 736,10	132,50	147,22	220,83	368,05	515,27	662,49
5 ^η κατηγ.: 875,66	157,62	175,13	262,70	437,83	612,96	788,09
6 ^η κατηγ.: 1.014,24	182,56	202,85	304,27	507,12	709,97	912,82
7 ^η κατηγ.: 1.151,79	207,32	230,36	345,54	575,90	806,25	1.036,61

ΠΗΓΗ: Αναδημοσίευση από «Αναλυτική Παρουσίαση του Ο.Γ.Α.», Υπηρεσία Θ' Στατιστικής-Μελετών

ΠΙΝΑΚΑΣ Π.5.*Παροχές υγείας σε χρήμα*

	Ποσά 2007 (€)
Εφάπαξ Επίδομα Κυοφορίας και Λοχείας	399,93
Επιπλέον Βοήθεια Τοκετού (Ιδιωτικό Μαιευτήριο)	194,97

ΠΗΓΗ: Αναδημοσίευση από «Αναλυτική Παρουσίαση του Ο.Γ.Α.», Υπηρεσία Θ' Στατιστικής-Μελετών**ΠΙΝΑΚΑΣ Π.6***Επιδόματα δημογραφικής πολιτικής*

Κατηγορίες Επιδόματος	Μηνιαία Ποσά 2007 (€)
Τρίτου Παιδιού	164,45
Πολυτεκνικό ανά Παιδί	41,10
Ισόβια Σύνταξη	94,58

Το Πολυτεκνικό επίδομα ανάλογα με τον αριθμό των παιδιών διαμορφώνεται ως εξής:

Μηνιαίο Πολυτεκνικό Επίδομα	Ποσά έτους 2007 (€)
Με ένα επιδοτούμενο παιδί	94,58
Με δύο επιδοτούμενα παιδιά	94,58
Με τρία επιδοτούμενα παιδιά	123,30
Με τέσσερα επιδοτούμενα παιδιά	164,40

ΠΗΓΗ: Αναδημοσίευση από «Αναλυτική Παρουσίαση του Ο.Γ.Α.», Υπηρεσία Θ' Στατιστικής-Μελετών

ΠΙΝΑΚΑΣ Π.7.
 Ασφαλισμένοι ανά κλάδο και έτη ασφάλισης

Έτη ασφάλισης	Σύνολο ασφαλισμένων	Άνδρες	Γυναίκες
Σύνολο	737.458	332.481	404.977
1	13.456	6.913	6.543
2	42.789	26.856	15.933
3	38.230	24.679	13.551
4	79.959	36.258	43.701
5	13.218	6.214	7.004
6	15.490	7.055	8.435
7	15.446	7.038	8.408
8	17.712	7.945	9.767
9	19.018	8.435	10.583
10	16.721	7.605	9.116
11	13.596	5.901	7.695
12	11.854	5.285	6.569
13	5.098	2.247	2.851
14	434.871	180.050	254.821

ΠΗΓΗ: Αναδημοσίευση από «Αναλυτική Παρουσίαση του Ο.Γ.Α.», Υπηρεσία Θ' Στατιστικής-Μελετών

ΠΙΝΑΚΑΣ Π.8
 Ασφαλισμένοι κατά φύλο και ηλικία

Ηλικία	Εύνολο ασφαλισμένων	Άνδρες	Γυναίκες
Εύνολο	737.458	332.481	404.977
-21	778	437	341
22	1.472	967	505
23	2.888	1.866	1.022
24	4.938	3.165	1.773
25	6.620	4.359	2.261
26	8.417	5.300	3.117
27	10.184	6.368	3.816
28	11.361	6.819	4.562
29	12.080	7.087	4.993
30	12.833	7.360	5.473
31	13.742	7.827	5.915
32	14.063	7.747	6.316
33	15.353	8.284	7.069
34	16.140	8.621	7.519
35	16.565	8.502	8.063
36	17.329	8.748	8.581
37	16.786	8.357	8.429
38	17.056	8.334	8.722
39	17.021	8.286	8.735
40	17.379	8.256	9.123
41	17.808	8.611	9.197
42	18.669	8.872	9.797
43	18.741	8.802	9.939
44	17.995	8.360	9.635
45	17.787	7.964	9.823
46	18.153	7.997	10.156
47	18.197	8.036	10.161
48	17.759	7.566	10.193
49	17.726	7.473	10.253
50	18.187	7.449	10.738
51	19.590	8.028	11.562
52	19.350	7.739	11.611
53	18.490	7.278	11.212
54	20.620	7.884	12.736
55	23.889	9.272	14.617
56	24.724	9.673	15.051
57	22.742	8.822	13.920
58	22.409	8.568	13.841
59	19.869	7.647	12.222
60	22.924	8.771	14.153
61	23.854	8.994	14.860
62	29.348	11.037	18.311
63	29.292	11.134	18.158
64	26.191	9.780	16.411
65-	119	34	85

ΠΗΓΗ: Αναδημοσίευση από «Αναλυτική Παρουσίαση του Ο.Γ.Α.», Υπηρεσία Θ' Στατιστικής-Μελετών

ΠΙΝΑΚΑΣ Π.9.

Παρούσες αξίες εισφορών – παροχών ασφαλισμένων ανά ηλικία

Πίνακας 4. Παρούσες αξίες εισφορών - παροχών ασφαλισμένων ανά ηλικία

Ηλικία	Παρούσα αξία (χιλ. Ευρώ)					
	Σύνολο ασφαλισμένων		Άνδρες		Γυναίκες	
	Παροχών	Εισφορών	Παροχών	Εισφορών	Παροχών	Εισφορών
Σύνολο	23.133.080	12.245.600	10.047.646	5.931.440	13.085.434	6.314.161
-21	18.182	23.957	9.949	13.437	8.233	10.520
22	34.871	44.898	22.414	29.446	12.457	15.453
23	68.975	85.925	43.625	56.138	25.351	30.787
24	119.025	146.547	74.621	93.827	44.404	52.720
25	161.414	194.068	104.194	127.813	57.221	66.254
26	209.020	244.081	128.679	153.638	80.341	90.442
27	256.587	291.478	156.825	182.380	99.762	109.099
28	290.937	320.908	169.907	192.324	121.031	128.484
29	314.121	336.106	179.576	197.669	134.545	138.437
30	339.598	351.924	188.996	201.768	150.603	150.155
31	369.203	370.600	204.417	211.351	164.786	159.249
32	385.499	373.675	206.165	206.359	179.333	167.316
33	427.263	400.781	223.339	216.549	203.925	184.233
34	457.750	413.964	236.810	221.599	220.940	192.365
35	489.556	417.106	243.387	214.954	246.170	202.152
36	539.639	426.732	263.911	216.537	275.728	210.195
37	529.674	404.753	254.492	202.124	275.182	202.630
38	542.303	402.219	255.961	197.221	286.342	204.998
39	546.667	391.957	257.134	191.141	289.533	200.816
40	562.482	389.927	258.373	185.945	304.109	203.982
41	581.458	389.753	272.177	188.763	309.281	200.989
42	610.974	396.553	281.558	189.387	329.416	207.165
43	619.442	386.242	282.466	181.833	336.976	204.409
44	595.294	358.817	268.210	166.986	327.084	191.831
45	593.340	342.957	257.940	154.090	335.400	188.867
46	607.462	337.401	259.203	148.911	348.259	188.489
47	608.705	324.796	260.642	143.721	348.063	181.074
48	594.645	303.450	245.098	129.370	349.547	174.081
49	594.714	289.468	243.281	121.925	351.432	167.542
50	608.816	282.060	241.645	115.441	367.172	166.619
51	656.492	288.985	261.828	118.394	394.664	170.591
52	647.151	269.312	251.388	107.727	398.753	161.585
53	618.403	243.223	236.089	95.602	382.314	147.621
54	688.473	254.487	255.130	97.030	433.943	157.456
55	790.936	274.482	299.172	106.162	491.763	168.320
56	817.651	284.447	311.676	102.865	505.975	161.582
57	750.656	224.845	285.290	86.453	465.366	138.392
58	731.737	200.727	272.959	75.909	458.778	124.818
59	648.349	159.566	243.171	60.651	401.178	98.916
60	735.158	161.880	275.860	60.840	459.298	101.041
61	753.937	143.693	280.828	52.829	473.109	90.864
62	921.178	145.016	342.029	52.930	579.149	92.086
63	903.199	109.190	341.139	40.022	562.061	69.168
64	794.420	60.099	295.604	20.923	498.816	39.176
65-	1.722	1.646	478	454	1.244	1.193

ΠΗΓΗ: Αναδημοσίευση από «Αναλυτική Παρουσίαση του Ο.Γ.Α.», Υπηρεσία Θ' Στατιστικής-Μελετών

ΠΙΝΑΚΑΣ Π.10.
Ασφαλισμένοι ανά φύλο και έτος εξόδου

Έτος εξόδου	Σύνολο ασφαλισμένων	Άνδρες	Γυναίκες
Σύνολο	737.458	332.481	404.977
2003	29.241	11.032	18.209
2004	26.720	10.287	16.433
2005	27.715	10.382	17.333
2006	19.669	7.639	12.030
2007	21.385	8.328	13.057
2008	18.345	7.044	11.301
2009	20.356	7.886	12.470
2010	20.807	8.210	12.597
2011	22.045	8.664	13.381
2012	22.414	8.708	13.706
2013	33.230	11.619	21.611
2014	20.689	8.201	12.488
2015	22.764	9.189	13.575
2016	21.072	8.661	12.411
2017	18.164	7.432	10.732
2018	17.473	7.398	10.075
2019	17.750	7.569	10.181
2020	18.376	8.189	10.187
2021	18.134	7.935	10.199
2022	17.918	8.084	9.834
2023	18.039	8.421	9.618
2024	18.619	8.713	9.906
2025	18.610	8.874	9.636
2026	17.758	8.639	9.119
2027	17.331	8.243	9.088
2028	16.799	8.182	8.617
2029	17.176	8.419	8.757
2030	16.898	8.429	8.469
2031	17.363	8.846	8.517
2032	16.571	8.483	8.088
2033	15.940	8.536	7.404
2034	15.236	8.259	6.977
2035	13.918	7.691	6.227
2036	13.563	7.758	5.805
2037	12.935	7.409	5.526
2038	11.859	6.963	4.896
2039	11.305	6.845	4.460
2040	9.906	6.235	3.671
2041	8.156	5.163	2.993
2042	6.253	4.132	2.121
2043	4.626	2.972	1.654
2044	2.568	1.642	926
2045	1.259	835	424
2046	493	292	201
2047	101	42	59
2048	9	3	6

ΠΗΓΗ: Αναδημοσίευση από «Αναλυτική Παρουσίαση του Ο.Γ.Α.», Υπηρεσία Θ' Στατιστικής-Μελετών

ΠΙΝΑΚΑΣ Π.11
 Άνδρες συνταξιούχοι λόγω γήρατος

Ηλικία	Αριθμός συνταξιούχων	Παρούσα αξία συντάξεων (χιλ. Ευρώ)
Σύνολο	139.728	1.341.352
65-66	4.686	55.933
67	10.236	118.400
68	12.955	145.018
69	12.013	129.957
70	11.745	122.618
71	12.704	127.790
72	12.509	121.037
73	11.271	104.719
74	11.838	105.429
75	10.797	92.001
76	10.565	85.978
77	8.650	67.107
78	7.011	51.692
79	383	2.678
80	289	1.907
81	264	1.651
82	237	1.399
83	156	868
84	127	664
85	125	614
86	106	488
87	152	656
88	139	559
89	107	401
90	114	398
91	94	304
92	85	254
93	93	256
94	87	219
95	60	137
96	49	101
97	26	48
98	21	34
99	16	22
100	10	12
101	3	3
102	4	3
103	1	0

ΠΗΓΗ: Αναδημοσίευση από «Αναλυτική Παρουσίαση του Ο.Γ.Α.», Υπηρεσία Θ' Στατιστικής-Μελετών

ΠΙΝΑΚΑΣ Π.12.
Γυναίκες συνταξιούχοι λόγω γήρατος

Ηλικία	Αριθμός συνταξιούχων	Παρούσα αξία συντάξεων (χιλ. Ευρώ)
Σύνολο	216.517	2.083.118
65-66	7.859	95.143
67	17.456	204.602
68	20.196	228.740
69	18.394	200.899
70	18.843	198.021
71	17.051	172.045
72	20.483	198.030
73	15.896	146.990
74	17.978	158.728
75	15.990	134.572
76	16.116	129.073
77	14.558	110.815
78	13.009	93.990
79	221	1.513
80	185	1.200
81	134	822
82	182	1.054
83	115	628
84	139	715
85	149	721
86	135	613
87	169	719
88	141	560
89	143	528
90	180	616
91	96	303
92	174	502
93	96	252
94	95	224
95	61	129
96	62	116
97	54	89
98	42	60
99	32	39
100	31	32
101	9	8
102	36	25
103	7	3

ΠΗΓΗ: Αναδημοσίευση από «Αναλυτική Παρουσίαση του Ο.Γ.Α.», Υπηρεσία Θ' Στατιστικής-Μελετών

ΠΙΝΑΚΑΣ Π.14.

Πίνακας εσόδων κύριας ασφάλισης ετών 1996-2001 (ποσά σε €)

Κατηγορία εσόδων	1996	1997	1998	1999	2000	2001 (εκτίμηση)
1. Έσοδα από ασφαλίση						
Εισοφόρες ασφαλισμένων	94.131.756	111.325.967	211.111.352	*314.638.978	133.730.126	240.979.491
2. Λοιπά οργανικά έσοδα						
Έσοδα από εκχωρήσεις				160.963.756	355.408.951	417.231.000
Έσοδα παρεπόμενων ασφαλιών		52.911.886				
Λοιπά έσοδα	53.850.431	46.605.797	48.529.247	48.401.031	64.424.020	79.507.246
Σύνολο εσόδων	147.982.188	210.843.650	259.640.629	524.003.765	553.563.097	737.717.737

* Το συνολικό ποσό των εσόδων που εισπράχθηκε από εισφορές ασφαλισμένων το έτος 2000 ανήλθε σε 232.175.382 Ευρώ. Από το ποσό αυτό 133.730.126 Ευρώ λογίστηκαν ως έσοδα χρήσης και 98.445.256 Ευρώ λογίστηκαν ως έσοδα προηγούμενης χρήσης, διότι κατά το έτος 1999 λογιστικοποιήθηκαν έσοδα προερχόμενα από απαιτήσεις ασφαλιστικών εισφορών. (216.193.723 Ευρώ έσοδα χρήσης 1999)+(98.445.256 Ευρώ+314.638.978 Ευρώ).
 Η διαδικασία αυτή για τεχνικούς λόγους δεν ήταν δυνατή να ακολουθηθεί το έτος 2000 και καινήλθαι στα τρέχα λογιστικοποιήσης των εσόδων που ακολουθήσαμε μέχρι το 1998, δηλαδή μόνο με τις κυτ' έτος εισπράξεις.

ΠΗΓΗ: Αναδημοσίευση από «Αναλυτική Παρουσίαση του Ο.Γ.Α.», Υπηρεσία Θ' Στατιστικής-Μελετών

ΠΙΝΑΚΑΣ Π.15.

Πίνακας εξόδων κύριας ασφάλισης ετών 1996-2001 (ποσά σε €)

Κατηγορία εξόδων	1996	1997	1998	1999	2000	2001 (εκτίμηση)
1. Παροχές						
Παροχές Κύριας Ασφάλισης	84.610.026	120.987.002	152.101.093	208.614.128	261.457.236	338.619.106
2. Έξοδα λειτουργίας						
Έξοδα Διοικήσεως (Αναλογία)						
Κλάδου Κύριας Ασφάλισης)	1.870.440	3.392.095	3.987.298	4.547.275	4.181.241	6.456.346
Ειδικά Έξοδα				1.078.941	15.062.260	1.760.822
Σύνολο εξόδων	86.480.466	124.379.098	156.088.391	214.240.343	280.700.738	346.836.274

ΠΗΓΗ: Αναδημοσίευση από «Αναλυτική Παρουσίαση του Ο.Γ.Α.», Υπηρεσία Θ' Στατιστικής-Μελετών

ΠΙΝΑΚΑΣ Π.16.
Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα (ποσά σε €)

2.5.1. Έσοδα	2002	2003	2004	2005	2006
Καταβολές ασφαλισμένων	362.803.934,23	358.888.297,00	407.246.639,00	427.671.892,79	481.010.000,00
Εισφορές εργοδοτών	0,00	0,00	0,00	0,00	15.000.000,00
Κοινωνική εισφορά	830.994.031,54	830.700.000,00	795.770.748,00	927.000.000,00	938.700.000,00
Σύμμετοχή Κράτους	2.090.081.000,00	2.210.329.000,00	2.832.505.325,00	3.312.807.672,62	3.611.000.000,00
Πρόσοδα περιουσίας	84.396.050,48	23.669.928,00	81.738.044,00	70.205.764,53	82.750.000,00
Λοιπά έσοδα	72.292.250,28	180.436.657,00	83.429.545,00	63.957.057,00	86.240.000,00
ΣΥΝΟΛΟ (1)	3.440.567.266,53	3.604.023.882,00	4.200.690.301,00	4.801.642.386,94	5.214.700.000,00

2.5.2. Έξοδα	2002	2003	2004	2005	2006
Παροχές συντάξεων	2.416.994.120,05	2.735.532.444,00	3.116.664.877,00	3.360.695.011,58	3.621.900.000,00
Παροχές πρόνοιας	14.465.647,11	12.060.516,00	21.903.451,00	25.785.085,60	46.600.000,00
Παροχές ασθένειας	724.289.024,29	771.503.192,00	833.906.516,00	1.200.591.002,36	1.341.455.000,00
Δαπάνες διοίκησης	42.777.157,33	123.566.071,89	113.450.736,00	117.165.105,49	167.740.000,00
Λοιπές δαπάνες	4.103.769,01	5.911.059,11	7.882.102,00	9.685.857,25	11.905.000,00
Δαπάνες περιουσιακών στοιχείων	1.238.388,04	392.296,00	137.624,00	26.634.705,94	36.600.000,00
ΣΥΝΟΛΟ (2)	3.203.868.105,83	3.648.965.579,00	4.093.945.306,00	4.740.556.768,22	5.226.200.000,00

* Στους παραπάνω ΠΙΝΑΚΕΣ δεν περιλαμβάνονται ΕΣΟΔΑ - ΕΞΟΔΑ Κλάδου Ολογεννητικών Επιδομάτων

ΠΗΓΗ: Αναδημοσίευση από «Αναλυτική Παρουσίαση του Ο.Γ.Α.», Υπηρεσία Θ' Στατιστικής-Μελετών

ΠΙΝΑΚΑΣ Π.17.
Βασικά χαρακτηριστικά ασφαλισμένων κύριας ασφάλισης

	Συνολο	Άνδρες	Γυναίκες
1. Αριθμός ασφαλισμένων	737.458	332.481	404.977
2. Μέση ηλικία εισόδου	36,3	35,1	37,4
3. Μέση ηλικία σήμερα	47,0	45,1	48,5
4. Μέση ηλικία συνταξιοδότησης λόγω γήρατος	65,2	65,1	65,2
5. Μέσος όρος ετών ασφάλισης	10,7	10,2	11,1
6. Μέσος όρος συντάξεων ετών	28,8	30,1	27,8
7. Μέση κύρια μηνιαία σύνταξη (Ευρώ)	231	249	216
8. Μέση πρόσθετη μηνιαία σύνταξη (Ευρώ)	60	56	64
9. Παρούσα αξία εισφορών (χιλ. Ευρώ)	12.245.600	15.931.440	16.314.161
10. Π.Α. κύριας σύνταξης (χιλ. Ευρώ)	16.586.493	17.377.784	19.208.709
11. Π.Α. πρόσθετης σύνταξης (χιλ. Ευρώ)	6.546.587	12.669.862	13.876.725

ΠΗΓΗ: Αναδημοσίευση από «Αναλυτική Παρουσίαση του Ο.Γ.Α.», Υπηρεσία Θ' Στατιστικής-Μελετών

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Αγαπητός Γ., 2004, «*Νέα Μακροοικονομική και Ορθολογικές Επιχειρηματικές Αποφάσεις*», Εκδόσεις Σταμούλης.

Βαβούρας Ιωάννης Σ. και Μανωλάς Γεώργιος Α., 2004 «*Η Παραοικονομία στην Ελλάδα και τον Κόσμο*» Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα.

Βαβούρας Ι. και Κούρτης Α., 1991, «*Παραοικονομία: Η Έκταση του φαινομένου στην Ελλάδα και στο Εξωτερικό*». Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα

Blake Robert R. - Srygley Mouton Jane, «*Παραγωγικότητα , η ανθρώπινη πλευρά*», Εκδόσεις ΑΣΕ Α.Ε..

Blanchet Alain - Trognon Alain, 1997, «*Ψυχολογία Ομάδων , Θεωρητικές Προσεγγίσεις και Εφαρμογές των Ομαδικών Μοντέλων*», Εκδόσεις Σαββάλα.

«*Εγχειρίδιο Διαπραγμάτευσης*», Νοέμβριος 2003, Εκδόσεις Κέρκυρα Μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε..

Εγχειρίδιο Ο.Γ.Α «*Συνοπτική Αναφορά Δράσεων 2007*»

«*Εγχειρίδιο του Marketing*», Νοέμβριος 2003, Εκδόσεις Κέρκυρα Μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε

«*Εγχειρίδιο Στρατηγικής*», Σεπτέμβριος 2003, Εκδόσεις Κέρκυρα Μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε

Edward de Bono, «*Η Χρήση της Πλάγιας Σκέψης* », Εκδόσεις ΑΣΕ Α.Ε..

Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Ινστιτούτο Κοινωνικής Πολιτικής, «*Το κοινωνικό πορτρέτο της Ελλάδας 2003-2004*».

Κανελλόπουλος Κ., Κουσουλάκος Ι. και Ράπανος Β., 1995, «*Η Παραοικονομία και Φοροδιαφυγή: Μετρήσεις και Οικονομικές Επιπτώσεις*», ΚΕΠΕ. Εκθέσεις Ν^ο 15

Κουράκης Ν., 1998, «*Τα Οικονομικά Εγκλήματα*», Εκδόσεις Α. Σάκουλα , Αθήνα – Κομοτηνή.

Krause Donald G., 1998, BUSINESS/MANAGEMENT-1, «*The art of war for executives*», Εκδόσεις Κριτική Α.Ε.

Λεοντάρης Μιλτιάδης Κ., «*Λογιστής – Φοροτεχνικός*», 1999, Εκδόσεις ΠΑΜΙΣΟΣ – Εκδοτικός Όμιλος ΤΟΤΣΗ.

Μπρακατσούλας Βασίλης «*Η ελληνική γεωργία τα τελευταία χρόνια*» Εκδόσεις Παπαζήση

Νεγρεπόντη-Δελιβάνη Μ., 1990, «*Η Οικονομία της Παραοικονομίας στην Ελλάδα*», Εκδόσεις Παπαζήση.

OECD, 2002, Measuring the Non-Observed Economy-A. Handbook, Paris

- Παγκάκη Γρ. Α., 2002, «Εισαγωγή στη Δημόσια Διοίκηση», Εκδόσεις Αν. Σάκουλα.
- Rice Thomas, 2006, «Τα οικονομικά της υγείας – Σε επανεξέταση», Εκδόσεις Κριτική.
- Παυλόπουλος Π., 1987, «Η Παραοικονομία στην Ελλάδα: Μία Πρώτη Ποσοτική Οριοθέτηση», IOBE, Ειδικές Μελέτες Ν^ο 17
- Παυλόπουλος Π., 2002, «Η Παραοικονομία στην Ελλάδα - Επανεξέταση», Ινστιτούτο Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων, Ν^ο 15.
- Πορόνης Νικόλαος, 2007, «Κώδικας βιβλίων και Στοιχείων», 4^η έκδοση, Εκδόσεις Σταμούλης.
- Πρακτικά Διημερίδας σκέψης και σχεδιασμού με θέμα «Εισοφορδιαφυγή-Περιστολή Δαπανών», Τρίκαλα Κορινθίας, 14-16/07/2006.
- Τάτσος Νικόλαος, «Παραοικονομία», 1990, Εκδόσεις Κριτική.
- Τάτσος Ν., Δ. Χριστοδούλου, Αλ. Τραγάκη, Β. Μανίκα, Ι. Γκάνου, «Παραοικονομία και Φοροδιαφυγή στην Ελλάδα», IOBE, 2001.
- Thomas J., 1992, Informal Economic Activity, «LSE Handbooks in Economics», Harvester, Wheatsheaf, London
- Τσιγκρής Αγγελος Α. και Σαββαΐδου Αικατερίνη Κ., 2000, «Η ποινική διάσταση της είσπραξης των Δημοσίων Εσόδων», Εκδόσεις Α. Ν. Σάκουλα.